

Základní škola Chomutov
Na Příkopech 895

Školní vzdělávací program

„Klíč k životu“

Obsah:

Obsah

1	Identifikační údaje.....	5
2	Charakteristika školy.....	6
2.1	Velikost a úplnost školy.....	6
2.2	Charakteristika pedagogického sboru školy	6
2.3	Vybavení školy	7
2.4	Ročníkové a celoškolní projekty.....	7
2.5	Spolupráce se zákonnými zástupci	7
2.5.1	Informovanost zákonných zástupců o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků	7
2.5.2	Školská rada a Rada SRPŠ.....	7
2.6	Partneři školy	7
2.7	Mezinárodní spolupráce.....	8
3	Charakteristika ŠVP.....	9
3.1	Co chceme a kam směřujeme.....	9
3.2	Zaměření školy.....	9
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie.....	11
3.3.1	Cíle základního vzdělávání a prostředky k jejich naplňování.....	11
3.3.2	Strategie naplňování jednotlivých klíčových kompetencí	14
3.4	Průřezová témata.....	15
3.4.1	Přehled tematických okruhů průřezových témat.....	16
3.5	Poskytování poradenských služeb ve škole	19
3.5.1	Kariérové poradenství	20
3.6	Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	20
3.7	Doporučení při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	22
3.8	Péče o nadané a mimořádně nadané žáky	22
3.9	Přípravná třída.....	23
3.9.1	Cíle a prostředky	23
3.9.2	Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy	24
3.9.3	Rozvoj činností a okruh znalostí, ke kterým by mělo dítě na konci přípravné třídy dospět: 24	
3.10	Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí	26
3.11	Zájmové kroužky	26
3.12	Řízení a organizace výuky	26
4	Učební plán	28
4.1	Školní učební plán ZŠ Chomutov, Na Příkopech 895	28
5	Učební osnovy.....	31
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	31
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	31
5.1.2	Cizí jazyk	58

5.1.3	Další cizí jazyk.....	69
5.2	Matematika a její aplikace	77
5.2.1	Matematika.....	77
5.3	Informatika.....	95
5.3.1	Informatika.....	95
5.3.2	Informatika – Digitální fotografie, Digitální video.....	105
5.3.3	Informatika –Hardware, Operační systémy a Programování.....	105
5.4	Člověk a jeho svět	107
5.4.1	Prvouka	110
5.4.2	Přírodověda	117
5.4.3	Vlastivěda.....	121
5.5	Člověk a společnost	126
5.5.1	Dějepis	127
5.5.2	Výchova k občanství.....	136
5.6	Člověk a příroda.....	148
5.6.1	Fyzika.....	149
5.6.2	Chemie	158
5.6.3	Přírodopis	161
5.6.4	Zeměpis	168
5.7	Umění a kultura.....	176
5.7.1	Hudební výchova	176
5.7.2	Výtvarná výchova	185
5.8	Člověk a zdraví	196
5.8.1	Tělesná výchova.....	197
5.8.2	Tělesná výchova.....	200
5.8.3	Pohybové a sportovní aktivity.....	204
5.8.4	Výchova ke zdraví	208
5.9	Člověk a svět práce	218
5.9.1	Pracovní vyučování.....	218
5.9.2	Člověk a svět práce	224
6	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	231
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	231
6.1.1	Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech.....	231
6.1.2	Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami	234
6.1.3	Slovní hodnocení.....	234
6.1.4	Hodnocení skupinové práce	237
6.1.5	Celkový prospěch žáka je hodnocen těmito stupni:.....	237
6.1.6	Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou	238
6.1.7	Komisionální přezkoušení.....	238
6.1.8	Opravná zkouška.....	239
6.1.9	Dodatečná zkouška	239
6.1.10	Postup do dalšího ročníku	239
6.1.11	Způsob získávání podkladů pro hodnocení.....	240

6.1.12	Hodnocení klasifikace chování	240
6.1.13	Sebehodnocení	241
6.1.14	Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR	242
6.2	Autoevaluace školy	242
6.2.1	Oblasti autoevaluace	242
6.2.2	Cíle a kritéria autoevaluace	242
6.2.3	Nástroje autoevaluace	242
6.2.4	Časové rozvržení autoevaluačních činností	243

1. Identifikační údaje

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Základní škola - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
„Klíč k životu“

Název školy:

Základní škola Chomutov, Na Příkopech 895

Adresa školy:

Na Příkopech 895, 430 02 Chomutov

Kontakty:

Telefon/fax: +420 474 651 418

web: <http://www.3zscv.cz>

e-mail: skola@3zscv.cz

IČO: 46789685

IZO:

REDIZO: 60007734

Zřizovatel školy:

Statutární město Chomutov

Adresa zřizovatele:

Zborovská 4602, 430 28 Chomutov

Kontakty:

Telefon/fax: +420 474 650 259 (klapka 101)

e-mail: skol@chomutov-mesto.cz

Ředitel školy:

Miloslav Hons

Zástupce ředitele:

Mgr. Markéta Kanická

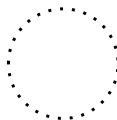
Ing. Romana Beková

Koordinátor ŠVP:

Ing. Romana Beková

Platnost dokumentu:

Od 1. 9.

.....
Miloslav Hons ředitel školy

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola Chomutov, Na Příkopech 895 je plně organizovaná škola. V jednotlivých ročnících je od 2 do 3 tříd. Kapacita školy je 690 žáků, kapacita školní družiny 180 míst. Školní jídelna nabízí možnost 650 obědů denně.

Škola byla založena roku 1894 a honosila se hrdým názvem Škola Františka Josefa I. Od tohoto roku se v prostorách školní budovy učí dodnes, jen název vzdělávacího „ústavu“ se neustále mění. S dobou starého mocnářství nás spojuje nejstarší školní budova s neoklasicistní fasádou a štítem z konce 19. století.

Do roku 1945 byla škola německá. Ještě dnes ve školních sbírkách nacházíme precizní učební pomůcky našich předchůdců. V éře socialismu prodělala budova školy celou řadu změn a různých úprav, které nebyly vždy nejšťastnější. Roku 1968 se škola rozrostla o další přístavbu.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru školy

Součástí vedení školy je ředitel školy a dvě zástupkyně ředitele školy. Do širšího vedení školy se řadí výchovná poradkyně, zástupkyně školní družiny, hospodárka školy, školník, vedoucí školní jídelny. Celkový počet členů sboru se pohybuje v rozmezí 38 - 42 pracovníků, a to podle počtu tříd a velikosti jednotlivých úvazků v konkrétním školním roce. Na škole fungují také Koordinátor ŠVP (KŠVP), Metodik prevence sociálně patologických jevů (MPSPJ), Koordinátor environmentální výchovy (KENV) a Koordinátor informačních a komunikačních technologií (KICT), kteří se rovněž částečně podílejí na rozhodování o chodu školy.

Na prvním stupni pracuje 13 plně kvalifikovaných učitelek. Výuku cizích jazyků zde většinou zajišťujeme kvalifikovanými kolegyněmi z druhého stupně. Do výuky zařazujeme v různé míře formy a metody výuky, čerpané z projektu Začít spolu. Stupeň autonomie jednotlivých tříd je velmi vysoký, ale zároveň nebrání užší spolupráci v rámci jednotlivých ročníků i napříč všemi třídami prvního stupně. Vyučující na prvním stupni jsou teoreticky i prakticky připraveny i na výuku nových předmětů včetně informatiky.

Na druhém stupni působí 20 pedagogů, část z nich nekvalifikovaně. Za posledních 15 let nastaly výrazné změny ve složení pedagogického sboru. Za uvedenou dobu došlo k výměně více než 50% pedagogických pracovníků. Ve škole působí také asistentky učitele.

Vedení školy plně podporuje a podněcuje aktivity dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Domluvit se alespoň jedním cizím jazykem (kromě ruštiny) je schopna přibližně čtvrtina pedagogického sboru.

Konkrétní údaje o věkovém složení pedagogů, jejich kvalifikaci, podílu mužů, důchodců a studujících učitelů v pedagogickém sboru a další obdobné údaje, které se průběžně mění, je možné získat k počátku školního roku u vedení školy.

2.3 Vybavení školy

Škola disponuje dvěma tělocvičnami a nově zbudovaným víceúčelovým hřištěm. Ve škole jsou čtyři počítačové učebny (s kapacitou 2 x 15 + 2 x 30 míst). Pro výuku technických praktik se používá nová školní dílna a pro výuku praktických činností menší cvičná kuchyňka. Provozujeme školní klub, školní družinu a odpolední volnočasové aktivity. Počítačová síť instalovaná ve škole, obsahující cca 120 počítačů, umožňuje žákům přístup na internet.

Škola byla zapojena v rámci výzvy č. 47 Infrastruktura základních škol SVL - IROP do projektu – „Základní školy v Chomutově - Rekonstrukce a modernizace učebny ve vazbě na klíčové kompetence - práce s digitálními technologiemi, komunikace v cizích jazycích, přírodní vědy, bezbariérové přístupy a modernizace konektivity.“

Zákonní zástupci mají možnost komunikovat se školou například prostřednictvím webových stránek a elektronickou poštou. Máme specializované učebny na fyziku a chemii (s menší chemickou laboratoří). V suterénu školy je keramická dílna s vypalovací pecí.

2.4 Ročníkové a celoškolní projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci

2.5.1 Informovanost zákonných zástupců o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Zákonní zástupci jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně mimo jiné na třídních schůzkách nebo konzultacích s jednotlivými vyučujícími. Mají možnost se prostřednictvím internetu pravidelně seznamovat s obsahem plánů výuky jednotlivých ročníků. Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních cílů školy a má na naší škole dlouholetou tradici. Velmi podstatné pro náležitou realizaci školního vzdělávacího programu je právě „vtažení“ zákonných zástupců do procesu vzdělávání jejich dětí, čehož není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout.

2.5.2 Školská rada a Rada SRPŠ

Zájmem školy je, aby i v podmínkách platnosti nové školské legislativy byly Školská rada a Rada SRPŠ nejen zrcadlem, ale i pomocníkem naší práce a aby i nadále přinášely podněty a návrhy pro činnost školy.

2.6 Partneři školy

Nejdůležitějším partnerem naší školy je její zřizovatel, město Chomutov. Jsme školou úzce spolupracující s ostatními školami v Chomutově, v regionu a také v celostátním programu Trvalá obnova školy. Máme uzavřenu partnerskou smlouvu se SPŠ a VOŠ Chomutov, spolupracujeme

2. Charakteristika školy

i se Střední odbornou školou energetickou a stavební, Obchodní akademií a Střední zdravotnickou školou, Chomutov, příspěvkovou organizací. Škola spolupracuje s několika institucemi a osobnostmi, které odborně podporují rozvoj školy, její vzdělávací program a její evaluaci.

2.7 Mezinárodní spolupráce

Naše škola udržuje kontakty s partnerskými školami v zahraničí prostřednictvím mezinárodních projektů, z nichž některé organizují sami učitelé. Škola se snaží každý rok získávat zahraničního jazykového asistenta. Již jsme jich měli pět. Úspěšně se zapojujeme do projektů partnerství – například projekt Tradice pod evropským nebem, dvakrát jsme pořádali Studijní návštěvu pro odborníky ve vzdělávání SVES, k mezinárodním aktivitám a především dalšímu vzdělávání našich učitelů i žáků využíváme i možnosti, které jsou nabízeny na republikové úrovni. Naši školu opakovaně navštěvují skupiny učitelů a žáků našich partnerů - z Peru, Německa, Polska, Portugalska, Litvy, Irska, Rumunska a Turecka. Opakovaně podáváme přihlášku do programu ERASMUS+ a ani prvotní neúspěchy nás neodradily. Do všech akcí se zapojují i žáci a jejich rodiče.

Jsme přesvědčeni, že takové aktivity mohou přinášet nejenom odborné zkušenosti, znalosti a dovednosti, ale přispívají i k odbourávání různých předsudků a přispívají k vzájemnému poznávání lidí z různých zemí, kultur a sociálně ekonomického a historického prostředí.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Co chceme a kam směřujeme

Škola má svá specifika a klade důraz na oblasti výchovy a vzdělávání, které ji odlišují od ostatních škol a tím dochází k její profilaci:

3.2 Zaměření školy

Škola je zaměřena na:

- práci s výpočetní a komunikační technikou na vysoké úrovni
- výuku cizích jazyků s preferencí Aj a s nabídkou Nj, Rj, Šp od 7. ročníku (další podle zájmu)
- sportovní výchovu – s cílem vzbudit potřebu pohybových a sportovních aktivit jako důležité součásti zdravého životního stylu
- inkluzivní vzdělávání, tzn. vytváření podmínek pro talentované žáky i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi. Budeme rozvíjet u žáků tyto kompetence:

K učení:

- Vyhledávat a třídit informace
- Být schopen vzít v úvahu zkušenost
- Dávat věci do souvislostí
- Plánovat si svůj učební proces
- Být zodpovědný za své učení

K řešení problému:

- Vnímat problémovou situaci
- Získávat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost
- Konzultovat problém s odborníky i laiky
- Řešit problém samostatně, vhodně volit řešení
- Být zodpovědný za svá rozhodnutí a umět je obhájit

Občanské:

- Respektovat názory druhých lidí
- Odmítat jakékoliv násilí a stavět se proti němu
- Znat a dodržovat své povinnosti i práva
- Chovat se zodpovědně v krizových situacích
- Respektovat a chránit kulturní i historické dědictví společnosti
- Chápat trvalé spojení člověka a přírody, chránit přírodu a zdraví

Komunikativní:

3. Charakteristika ŠVP

- Vyjadřovat své myšlenky a názory - nejen v rodném jazyce, ústně i písemně
- Naslouchat druhým lidem
- Obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat
- Rozumět verbálním i neverbálním informacím z různých zdrojů
- Používat různé komunikační prostředky a technologie

Sociální a personální:

- Být schopen spolupráce a práce v týmu
- Spoluvytvářet pravidla práce v týmu
- Jednat s druhými s ohleduplností a úctou
- Poskytnout pomoc a umět o ni požádat
- Chovat se tak, aby si mohl sám sebe vážit

Pracovní:

- Používat různé druhy materiálů
- Vytvářet projekty
- Dodržovat vymezená pravidla
- Přispívat k práci skupiny a společnosti
- Organizovat svou vlastní práci
- Ovládat matematické a modelové nástroje
- Využívat informační a komunikační techniky
- Být flexibilní při rychlých změnách
- Být houževnatý v případě obtíží
- Plánovat své budoucí profesní zaměření

Digitální:

- Používat kriticky, sebejistě a odpovědně digitální technologie nejen při výuce
- Vytvářet obsah v různých formátech
- Vhodně se vyjadřuje prostřednictvím digitálních médií a technologií
- Vyhledávat, posuzovat, získávat, spravovat, sdílet a sdělovat informace

Na základě toho chceme:

- Zavádět do výuky efektivní metody práce, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové spolupráci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- Pro budoucí život v EU výrazně posílit výuku cizích jazyků, především angličtiny
- Vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání
- Preferovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu
- Vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- Stejnou péči věnovat všem žákům
- Klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci

3. Charakteristika ŠVP

s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi) - vhodné dělení podle zájmů, schopností a dovedností bude probíhat přirozenou formou v přirozených školních kolektivech

- Nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.
- Provádět integraci různě handicapovaných dětí přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi
- Připravovat žáky se sociálním znevýhodněním na úspěšný vstup do školy v přípravných třídách
- Vytvořit nadaným žákům takové podmínky pro jejich rozvoj, kterými bychom omezili jejich přechod na jiné školy
- Zúčastňovat se různých soutěží
- Maximálně eliminovat případné nedostatky

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

3.3.1 Cíle základního vzdělávání a prostředky k jejich naplňování

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

- Používat metody, které vedou k rozvoji postojů, dovedností a způsobů rozhodování tím, že umožňují přímou zkušenost
- Poskytnout dostatek informačních zdrojů
- Propojit informace se skutečným životem
- Vést žáky k samostatnosti, organizaci vlastní činnosti
- Upřednostňovat vlastní úsudek, iniciativu, tvořivost a zodpovědnost
- Rozvíjet komunikační dovednosti, spolupráci a práci v týmu
- Vést žáky k poznávání vlastních možností
- Vyžadovat prezentaci vlastních výsledků
- Podporovat vlastní tvořivost (práce na projektech)
- Poskytnout možnost účasti na organizaci vzdělávání – dle uvážení vyučujícího (žáci mohou uvést, který typ výuky jim nejvíce vyhovuje a který by měli vyučující preferovat)
- Nabídnout práci v motivujícím prostředí
- Pracovat s přiměřeným učivem
- Hodnotit formou zpětné vazby
- Hodnotit za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí
- Nevytvářet situace nerovnosti a ponížení
- Vést žáky ke stanovení dílčích cílů
- Zařazovat metody, které podporují zvědavost
- Využívat kladného hodnocení
- Umožnit dosažení radosti z úspěchu k podpoře motivace
- Jít osobním příkladem

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

- Poznatky žákům nepředkládat převážně v hotové podobě
- Uplatňovat mezipředmětové vztahy
- Vést žáky k objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů
- Podle situace využívat převážně aktivizující metody a redukovat frontální vyučování
- Používat vhodně praktická cvičení
- Poskytnout dostatek podnětů k uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- Vést k řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací
- Neodsuzovat netradiční způsoby řešení

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

- Poskytnout prostor pro otevřenou komunikaci a prezentaci názorů různými formami (ústně, písemně, výtvarnými či technickými prostředky atd.)
- Dbát na dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory a jejich respektování, úcta a ohleduplnost)
- Poskytnout dostatek impulzů pro hledání a objevování problémů
- Předložit dostatečnou nabídku aktivit i materiálů k poznávání sebe i vztahů k jiným lidem

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

- Stanovit se žákům jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce a jejich důsledné dodržování (uplatňování)
- Budovat atmosféru demokracie a přátelství formou kooperativního učení a spolupráce ve výuce
- Vést žáky k osobní zodpovědnosti za výsledky vlastní i společné práce
- Spolupracovat s rodiči a dalšími partnery školy
- Podporovat spolupráci ve skupině, podílet se společně se žáky na vytváření pravidel práce v týmu
- Pomoci navodit příjemnou atmosféru v týmu, založenou na principu solidarity a ohleduplnosti
- Naučit žáky požádat o pomoc a v případě potřeby a požádání jinými ji poskytnout
- Zapojit žáky do diskuse v malé skupině i do debaty celé třídy
- Vést žáky k vzájemné spolupráci s druhými lidmi při řešení daného úkolu a k čerpání ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí
- Poskytnout dostatek materiálů i prostředků k pozitivnímu sebehodnocení, které podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka

3. Charakteristika ŠVP

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

- Vést žáky k samostatnému rozhodování a odpovědnosti za jejich rozhodnutí
- Umožnit pochopení rozdílu mezi demokracií, svobodou a anarchií
- Podporovat nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání (i při prosazování vlastních zájmů)
- Učit žáky vhodně argumentovat
- Pracovat se školním řádem
- Naplňovat funkčnost školního parlamentu

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k prostředí, lidem i přírodě.

- Rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí
- Pomáhat žákům při řešení a orientaci v jejich citovém životě
- Učit žáky, aby otevřeně a kultivovaně projevovali své city
- Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě, ke kulturním a etickým hodnotám
- Vést k uvědomění si citové nevyzrálosti v období dospívání
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- Vést žáky k zachovávání čistoty prostředí školy
- Poskytnout vhodné hygienické zázemí
- Nabídnout prostředí – funkční, estetické a bezpečné, s možností spoluúčasti žáků na jeho úpravě
- Organizovat denní režim ve prospěch žáků, dodržovat kompenzační a hygienické přestávky v učení
- Podporovat zdravý stravovací a pitný režim
- Poskytnout dostatečnou nabídku mimoškolních a sportovních aktivit
- Provést maximum opatření proti zneužívání všech návykových látek ve škole
- Provádět důslednou prevenci šikany a násilí
- Motivovat k respektování individuálních rozdílů

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

- Umožnit pochopení principů a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti
- Rozvíjet kritické postoje k negativním projevům ve škole i společnosti
- Integrovat žáky vyžadující speciální péči
- Poskytnout dostatek podnětů k pochopení a respektování evropských a celosvětových souvislostí
- Rozvíjet schopnost empatie
- Praktikovat multikulturní výchovu, podporovat vytváření podmínek pro adaptaci žáků z odlišných kulturních prostředí

3. Charakteristika ŠVP

- Vést k ohleduplnosti vůči starým a nemocným lidem

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

- Uplatňovat sebehodnocení žáků (i u výstupního hodnocení)
- Nabídnout harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace
- Vést k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3.2 Strategie naplňování jednotlivých klíčových kompetencí

„Tím podstatným je, že současné vzdělávání mnohem více zdůrazňuje souvislosti oproti dříve, že mu jde o rozvoj schopností a dovedností dětí více, než o násobení jejich vědomostí.“

PhDr. J.Jeřábek, Csc.

K rozvoji klíčových kompetencí nepovede pouhé osvojení si určitého objemu informací, proto využíváme především skupinovou práci, kooperativní učení, projektové vyučování a interaktivní metody výuky. Pomocí prožitkové pedagogiky chceme vést žáky k žádoucím postojům a jejich upevnění, k rozvoji volních, hodnotových a postojových stránek osobnosti, k budování sebedůvěry a integrity každého žáka.

Kompetence k učení rozvíjíme za individuálního přístupu k žákům. Podporujeme jejich tvořivost, vytváříme situace, při nichž mají žáci maximální možnost prožít úspěch a mít radost z učení. Využíváme především skupinové vyučování a velký důraz klademe na sebehodnocení žáků.

Kompetence k řešení problémů jsou rozvíjeny především při problémovém vyučování, kdy žáci hledají různá řešení problému, každá jejich cesta vedoucí k cíli je chválena a jsou podporována i netradiční řešení. Při řešení jsou žáci vedeni k používání informací z mnoha oborů a široké škály zdrojů – médií, knih, laické a odborné veřejnosti. Žáci výsledky své práce sami prezentují a obhajují.

Kompetence komunikativní jsou rozvíjeny při kooperativním vyučování, při sebehodnocení, při zpracovávání projektů a také při účasti na mnoha soutěžích a olympiádách. Žáci sestavují pravidla komunikace, jsou vedeni k aktivnímu naslouchání, vhodné prezentaci názorů a informací, vhodné argumentaci a ke spolupráci. Žáci naší školy se učí využívat maximum informačních prostředků i technologií.

Kompetence sociální a personální rozvíjíme především při kooperativních formách výuky, obzvláště se zaměřujeme na prosociální vyučování. Žáci jsou vedeni ke spolupráci při řešení problémů, vzájemné pomoci a umění požádat o pomoc. Od žáků je vyžadován respekt ke společně dohodnutým pravidlům chování a jejich dodržování.

Kompetence občanské jsou rozvíjeny spoluprací při stanovování třídních pravidel i školního řádu (činnost žakovského senátu). Žáci jsou aktivní formou seznamováni se zákony, s občanskými právy i povinnostmi, jsou vedeni k jejich respektování i vhodnému prosazování. Žáci objevují národní i evropské tradice, historické dědictví i současné kulturní a přírodní bohatství a učí se je respektovat a hájit. Ziskávají respekt k odlišnostem na základě poznání. Je vyžadován respekt k zemi, do které přicházím.

Kompetence pracovní rozvíjíme nejen při mnoha druzích praktických činností, ale využíváme i širokého spektra metod vedoucích k objektivnímu sebehodnocení vedoucímu k optimálnímu výběru budoucí profesní orientace. Výuka je doplňována praktickými exkurzemi, aktivní účastí žáků na projektech a jiných akcích (olympiády, soutěže, spolupráce při mimoškolní činnosti). Vedeme žáky k dodržování pravidel BOZP při praktických činnostech.

Kompetence digitální jsou rozvíjeny při zapojování žáků do dění ve svém okolí prostřednictvím vhodně zvolených online aktivit při učení i osobním rozvoji včetně pochopení rizik spojených s využíváním digitálních technologií.

odstranil: •

3.4 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Jednotlivé okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi, a umožňují tak propojení vzdělávacích oborů. K co nejlepšímu využití této možnosti jsme využili jejich integrace do vyučovacích předmětů. Průřezová témata tvoří samostatné předměty. Zařazení průřezových témat do ročníku a předmětu je uvedeno v Tabulce průřezových témat.

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Má každodenní využití v běžném životě. Specifikem je, že se učivem stává sám žák a běžné situace každodenního života. Smyslem tématu je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na vztazích k sobě samému, lidem a světu.

2. Výchova demokratického občana (VDO)

Má vybavit žáka základní úroveň občanské gramotnosti, která vyjadřuje způsobilost orientovat se v problémech a konfliktech demokratické společnosti. Využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty (humanismus, svobodnou vůli, morálku, atd.).

4. Multikulturní výchova (MKV)

Umožňuje žákům seznamovat se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci. U menšinových etnik rozvíjí kulturní specifika a poznání kultury celé společnosti. Dotýká se mezilidských vztahů ve společnosti.

3. Charakteristika ŠVP

5. Enviromentální výchova (ENV)

Vede jedince k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Vede k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

6. Mediální výchova (MEDV)

Nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Mediální výchova má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti, schopností analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr.

3.4.1 Přehled tematických okruhů průřezových témat

I. stupeň

Osobnostní a sociální výchova (OSV)		Předměty v ročníku				
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání	M		ČJ	MA	
	Sebezpoznání a sebezpojetí		ČJ			
	Seberegulace a sebeorganizace			PR		
	Psychohygienu		VV, HV		IF	
	Kreativita			IF, M	VV, HV	ČJ, IF
Sociální rozvoj	Poznávání lidí		PR			
	Mezilidské vztahy	PR			PČ	
	Komunikace		PČ	ČJ, CJ		IF
	Kooperace a kompetice				ČJ	
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PR		M		
	Hodnoty, postoje, praktická etika				ČJ	

Výchova demokratického občana (VDO)		Předměty v ročníku				
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola		PR				
Občan, občanská společnost a stát					VL	IF
Formy participace občanů v politickém životě						VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						VL

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)		Předměty v ročníku				
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá					VL, ČJ	
Objevujeme Evropu a svět						VL, CJ
Jsme Evropané						VL

3. Charakteristika ŠVP

Multikulturní výchova (MKV)	Předměty v ročníku				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. Ročník	5. ročník
Kulturní difference		PR			
Lidské vztahy				PŘÍ, VL	
Etnický původ				ČJ	
Podpora multikulturality					ČJ, CJ
Pojetí sociálního smíru a solidarity			TV		ČS

Enviromentální výchova (ENV)	Předměty v ročníku				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy					PŘÍ
Základní podmínky života					PŘÍ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		VV		PŘÍ	
Vztah člověka k prostředí		PČ	PR		

Mediální výchova (MEDV)	Předměty v ročníku				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení			IF	IF	IF, ČJ
Interpretace vztahu mediálních sdělení			IF	IF	IF, ČJ
Stavba mediálních sdělení			IF	IF	IF, ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení	ČJ		IF	IF	IF
Fungování a vliv médií ve společnosti			IF	IF	IF
Tvorba mediálních sdělení				ČJ	IF
Práce v realizačním týmu				IF	IF

II. stupeň

Osobnostní a sociální výchova (OSV)		Předměty v ročníku			
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, PŘ, IF, AJ, AJRE	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, PŘ, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, PŘ, IF	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, PŘ, IF, HOP
	Sebepoznání a sebepojetí	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, IF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, PŘ, IF	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PŘ, PSA, IF, HOP
	Seberegulace a sebeorganizace	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, PŘ, IF, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, PŘ, IF, HOP
	Psychohygiiena	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, IF, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, PŘ, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, IF, HOP
	Kreativita	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, FY, IF, AJ, AJRE, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, FY, NJ, RJ, IF, IFF, AJ, AJRE	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, FY, NJ, RJ, IF, AJ, AJRE, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, FY, PSA, PŘ, NJ, RJ, IF, HOP, AJ, AJRE
Sociální rozvoj	Poznávání lidí	ČP, VO, ČJ, D, HV, AJ, AJRE, VV, TV, PSA, Z, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PŘ, PSA, VZ	VO, ČJ, D, HV, PSA, VV, TV, Z, PŘ

3. Charakteristika ŠVP

	Mezilidské vztahy	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, IF, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, MA, FY, NJ, IF, IFF, HOP, AJ, AJRE, RJ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, CH, PSA, MA, FY, PŘ, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, Z, CH, PSA, MA, FY, NJ, RJ, IF, HOP, AJ, AJRE
	Komunikace	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, IF, AJ, AJRE, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, Z, PSA, CH, MA, FY, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, Z, CH, PSA, MA, FY, IF, HOP
	Kooperace a kompetice	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, PŘ, IF, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, PŘ, NJ, IF, AJ, RJ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, MA, FY, PŘ, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, MA, FY, PŘ, IF, HOP
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, PŘ, IF, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, MA, FY, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, MA, FY, PŘ, IF, HOP
	Hodnoty, postoje, praktická etika	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, IF, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, IF, IFF	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, FY, IF, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, FY, IF, HOP

Výchova demokratického občana (VDO)	Předměty v ročníku			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	ČP, VO, IF, VZ	ČP, IF, IFF	ČP, IF	IF, HOP
Občan, občanská společnost a stát	VO, ČJ, D, IF, VZ	VO, ČJ, D, IF, IFF	VO, ČJ, D, IF, VZ	ČJ, D, HV, Z, FY, IF, HOP
Formy participace občanů v politickém životě	VO, D, VZ	D	VO, D, Z, VZ	VO, D, Z
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VO, ČJ, D, TV, PSA, VZ	VO, ČJ, D, TV, PSA	VO, ČJ, D, TV, PSA, VZ	VO, ČJ, D, Z, FY, TV, PSA

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)	Předměty v ročníku			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	VO, ČJ, D, HV, VV, FY, AJ	ČJ, D, HV, VV, Z	ČJ, D, HV, VV, Z, CH	VO, ČJ, D, HV, VV, CH, IF, HOP
Objevujeme Evropu a svět	VV, VZ	D, VV, Z	VO, D, HV, VV, Z, PŘ, NJ, RJ, AJ, ŠP, AJRE, VZ	VO, D, VV, IF, HOP
Jsmo Evropané	ČJ, D, HV, FY	ČJ, D, HV, Z, MA, FY	ČJ, D, HV, Z, CH, MA, FY	VO, ČJ, D, HV, Z, CH, FY, NJ, RJ, ŠP, IF, HOP, AJ, AJRE

Multikulturní výchova (MKV)	Předměty v ročníku			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. Ročník
Kulturní difference	ČP, ČJ, D, HV, VV, PŘ, TV, PSA, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA	ČP, ČJ, D, HV, VV, Z, PŘ, NJ, RJ, TV, PSA	VO, ČJ, D, HV, VV, Z, TV, PSA
Lidské vztahy	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY, VZ	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, MA, FY	ČP, VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, MA, FY, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, MA, FY
Etnický původ	ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, Z, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, Z, NJ, RJ, ŠP
Podpora multikulturality	ČJ, D, HV, TV, PSA, Z	VO, ČJ, D, HV, TV, PSA, Z	ČP, ČJ, D, HV, PSA, TV, Z	VO, ČJ, D, HV, TV, PSA, Z
Pojetí sociálního smíru a solidarity	ČP, VO, ČJ, D, TV, PSA, VZ	ČP, VO, ČJ, D, TV, PSA	ČP, VO, ČJ, D, TV, PSA, Z, VZ	VO, ČJ, D, TV, PSA, Z

3. Charakteristika ŠVP

Enviromentální výchova (ENV)	Předměty v ročníku			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	D, VV, Z, FY, PŘ	D, Z, FY, PŘ	D, Z, FY, CH, PŘ	VO, D, Z, CH, FY, PŘ, NJ, RJ, AJ
Základní podmínky života	D, Z, FY, PŘ, VZ	D, Z, FY, PŘ	D, Z, CH, FY, PŘ	VO, ČJ, D, Z, CH, FY, PŘ, NJ, RJ, AJ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	D, VV, Z, FY, PŘ	D, VV, Z, FY, PŘ	D, VV, Z, CH, FY, PŘ	VO, D, VV, Z, CH, FY, PŘ, NJ, RJ, AJ
Vztah člověka k prostředí	D, HV, VV, TV, PSA, Z, PŘ, VZ	D, HV, VV, TV, PSA, Z, FY, PŘ	D, HV, VV, TV, Z, CH, FY, PSA, PŘ, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, TV, PSA, Z, CH, FY, PŘ

Mediální výchova (MEDV)	Předměty v ročníku			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení	ČJ, Z, IF	ČJ, Z, FY, NJ, RJ, IF, IFF, AJ	ČJ, VV, Z, CH, FY, IF, VZ	ČJ, VV, Z, CH, FY, IF, HOP
Interpretace vztahu mediálních sdělení	VO, ČJ, VV, Z, FY, PŘ, IF, VZ	VO, ČJ, VV, Z, FY, PŘ, IF, IFF	VO, ČJ, VV, Z, CH, FY, PŘ, IF, VZ	VO, ČJ, VV, Z, CH, FY, PŘ, IF, HOP
Stavba mediálních sdělení	ČJ, Z,	ČJ	VO, ČJ, VV, VZ	VO, ČJ, VV, MA, VZ
Vnímání autora mediálních sdělení	ČJ, HV, IF	ČJ, HV, IF, IFF	ČJ, HV, VV, IF	VO, ČJ, D, HV, VV, IF, HOP
Fungování a vliv médií ve společnosti	VO, ČJ, Z, VZ	VO, ČJ, Z	VO, ČJ, VV, Z, VZ	VO, ČJ, D, HV, VV, Z
Tvorba mediálních sdělení	ČJ, HV, Z, IF	ČJ, HV, Z, IF, IFF	ČP, ČJ, HV, VV, Z, CH, MA, IF, VZ	VO, ČJ, HV, VV, Z, CH, MA, FY, IF, HOP
Práce v realizačním týmu	ČJ, FY;	ČJ, FY	ČJ, VV, CH, FY	VV, Z, CH, MA, FY, IF, HOP

3.5 Poskytování poradenských služeb ve škole

Ředitel zabezpečuje poskytování poradenských služeb prostřednictvím školního poradenského pracoviště a dalších pedagogů.

Školní poradenské pracoviště je zřízeno k zajištění a realizaci výchovně vzdělávací koncepce školy. Poskytování služeb na škole se řídí platným zněním školského zákona, vyhlášky č. 72/2005 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb.

Poradenské služby jsou poskytovány žákům a jejich zákonným zástupcům bezplatně. Obsazení školního poradenského pracoviště:

- Výchovný poradce;
- Metodik prevence;

Ve škole jsou zajištěny poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu žáků a jejich potřebám (služby jsou vymezeny vyhláškou č. 72/2005 Sb., § 7, odst. 2, 3 a přílohou č. 3).

Na zajištění podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami poskytuje konzultant součinnost se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky např. v oblasti zdravotnictví.

Výchovný poradce spolupracuje s orgány veřejné moci za účelem ochrany práv žáků (především s pracovníky OSPODu).

3.5.1 Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům i zákonným zástupcům žáka, organizuje přihlašování a přestup k dalšímu vzdělávání. Spolupracuje s učiteli výchovy k občanství, učiteli člověk a svět práce, kde se zaměřujeme na rozvoj sebepoznání žáka a jeho orientaci ve světě práce a profesního zaměření. Ve spolupráci s poradenským zařízením a školním psychologem nabízíme žákům diagnostiku k zaměření žáka vzhledem k jeho dalšímu vzdělávání a povolání. Žákům jsou k dispozici informační materiály v písemné i internetové podobě o středním školství a trhu práce.

3.6 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření dle výčtu školského zákona § 16. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Východiska pro stanovení podpůrných opatření můžeme rozčlenit do čtyř základních kategorií:

1. základem je pedagogická diagnostika žáka (komunikace, výkonů, schopností, dovedností, začlenění do kolektivu, osobnostních zvláštností atd.);
2. analýza domácí přípravy žáka (efektivita, časová dotace, pravidelnost, systematičnost, dopomoc atd.);
3. identifikace zjevných rizikových faktorů na straně žáka i rodiny;
4. analýzy vlastního pedagogického přístupu v jeho celistvosti.

Pokud je individuální přístup, přímá podpora žáka ve výuce nedostačující či je zapotřebí součinnost více pedagogů, vypracovává třídní učitel za pomoci svých kolegů (dle konkrétního vyučovacího předmětu) Plán pedagogické podpory (PLPP), jehož obsah je dán vyhláškou č. 27/2016 Sb. v platném znění. Úzká spolupráce pedagogů, žáka a zákonných zástupců je pilířem efektivní a funkčnosti PLPP. Efektivita a funkčnost PLPP je průběžně vyhodnocována.

Plán pedagogické podpory má písemnou podobu a zákonný zástupce i žák je s ním vždy prokazatelně seznámen, což stvrzují svým podpisem, stejně jako pedagogové. Kopie PLPP je dána zákonnému zástupci k dispozici.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Před stanovením podpůrných opatření je realizována konzultace pracovníka ŠPZ a konzultanta ZŠ, který je pověřen ředitelem školy (ŠP). Doporučení je do školy zasláno datovou schránkou ZŠ. Na základě informací uvedených v „Doporučení...“ ze školského poradenského zařízení jsou následně pedagogy zvoleny vhodné metody a organizační postupy ve výuce.

V případě, kdy jedním z podpůrných opatření je Individuální vzdělávací plán (IVP) pracovníci školy metodicky vedou zákonné zástupce k podání žádosti o vzdělávání dle IVP a jsou okamžitě zahájeny činnosti na sestavení IVP. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od

3. Charakteristika ŠVP

obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Struktura IVP vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění. Zákonný zástupce a žák stvrzuje svým podpisem, že byl seznámen s informacemi v dokumentu a souhlasí s jeho obsahem.

Podpůrná opatření škola ve spolupráci se ŠPZ průběžně vyhodnocuje. Minimálně 1x ročně dochází k setkání zákonných zástupců, třídních učitelů (v případě potřeby dalších učitelů) a pracovníka ŠPZ. Na tomto společném setkání dochází k zhodnocení jednotlivých podpůrných opatření včetně IVP, jejich efektivnosti popř. neefektivnosti, podány jsou případné návrhy na změny.

Škola je otevřena žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných se pracovníci školy opírají o platnou legislativu, a to především o školský zákon a vyhlášku č. 27/2016 Sb. ve znění pozdějších předpisů a novel.

Při výběru organizačních forem, metod práce, způsobů ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení jsou vždy zohledněny osobnostní zvláštnosti žáka, specifika jeho vzdělávacích potřeb. Cílem podpory je plné zapojení žáka ve výuce i mimo ni a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Žáci se tak plně zapojují do všech činností školy.

Zákonní zástupci jsou o průběhu vzdělávání průběžně informováni. V případě potřeby mohou zákonní zástupci využít poradenských služeb výchovného poradce, metodika prevence či ostatních pedagogů.

Výchovný poradce zajišťuje ve spolupráci s učiteli, především třídními učiteli, v rámci třídy a školy začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných do skupin vrstevníků. Stejně jako zde má každý pedagog, který musí za pomoci pedagogické diagnostiky a efektivních aktivit předcházet negativním sociálním dopadům pramenících u těchto žáků z jinakosti. Stejně jako všichni žáci mají i tito žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními možnost konzultovat s výchovným poradcem jakékoliv problémy, které nejsou schopni řešit sami. Na 2. stupni se žákem a jeho rodiči mapuje výchovný poradce varianty při volbě povolání a společně navrhuje jeho další vzdělávání.

Ve výuce, dle potřeb žáků asistenti pedagoga (AP), druhý pedagog, kteří jsou jedním z podpůrných opatření personálního charakteru.

Asistent pedagoga, druhý pedagog pracuje s žákem ve třídě, kde po konzultaci s pedagogem uplatňuje potřebné vzdělávací postupy, nebo provádí v rámci individuální práce s žákem procvičování dovedností vztahujících se k vyučovacím předmětům. V kompetenci AP, druhého pedagoga je i příprava některých speciálních výukových pomůcek nebo materiálů podle pokynů pedagoga.

Je nutné vytvářet žákům podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb kombinací speciálně pedagogických postupů a alternativních metod používaných ve vzdělávání běžné populace (rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků).

3. Charakteristika ŠVP

Základní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně vyžaduje podnětné a vstřícné školní prostředí a odbornou připravenost pedagogických pracovníků, kteří tímto podporují jejich sociální integraci s ohledem na jejich skutečné možnosti.

Je nutné si uvědomit, že žáci jako jednotlivci se mohou ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech lišit, přesto lze nalézt v jednotlivých skupinách se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně společné charakteristiky vzdělávacích potřeb a stejný druh speciálně pedagogické podpory.

3.7 Doporučení při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti jeho vzdělávacích možností a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých jsou patrné speciální vzdělávací potřeby a na obou stupních základní školy.

Pedagogičtí pracovníci zdůrazňují v hodnocení a kvalifikaci složku motivační, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové hodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Klasifikaci je vhodné doplnit o slovní hodnocení.

Třídní učitel vhodným způsobem sdělí ostatním spolužákům podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikaci žáka.

Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka popsané v odborné, lékařské zprávě či „Doporučení...“ ze ŠPZ. Volí takové způsoby ověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevují limity žáka (např. ústní zkoušení místo písemné práce, zkrácený rozsah písemných prací,...).

Podle stanoveného stupně podpory využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru „Český jazyk a literatura“ určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

3.8 Péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje se ŠPZ a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v

3. Charakteristika ŠVP

§ 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Péče v 1. - 9. ročníku probíhá v několika rovinách. Jednak rozpoznávání nadání, které se může zpočátku projevovat podobně jako akcelerovaný vývoj. Akcelerovaný vývoj se však postupně vyrovnává s věkovou normou a pozdější výsledky budou pouze v rámci lepšího průměru. Péče nadále pokračuje naplňováním podpůrných opatření a začleněním žáka do třídního kolektivu, ovšem s přihlédnutím k věkovým zvláštěnostem tohoto období. Žákovo nadání se intenzivně rozvíjí v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů, kdy dostává možnost pracovat na prohlubujících nebo rozšiřujících úkolech.

V průběhu celé školní docházky je korigován žákův přístup ke školní práci důsledným dodržováním školního řádu na všech úrovních školy. Přístup nadaných žáků k pravidlům školní práce bývá v mnoha případech specifický. Předchází se i žákově možné uzavřenosti nenásilným začleňováním žáka do třídního kolektivu.

V případě, že tato opatření nejsou pro nadaného žáka ještě dostatečně vyhovující, bude vytvořen individuální vzdělávací plán, který mimo jiné může umožnit výuku povinných předmětů v jiné než kmenové třídě, rozdílové zkoušky apod. Tato opatření budou vždy konzultována s ŠPZ.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

3.9 Přípravná třída

3.9.1 Cíle a prostředky

Bude-li, v případě zájmu ze strany zákonných zástupců žáka, zřízena přípravná třída, jejím cílem bude systematicky připravovat děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu od 1. ročníku základní školy a předcházet

3. Charakteristika ŠVP

tak u nich případným neúspěšným začátkům ve školní docházce, které by mohly ohrozit průběh jejich dalšího vzdělávání a tím i jejich perspektivy v dalším životě.

Stanoveného cíle se dosahuje uplatňováním nejrůznějších výchovně vzdělávacích prostředků, které svým obsahem i formou odpovídají stupni vývoje dětí. Základem je organizovaná činnost dětí - různé druhy her (didaktické, konstruktivní, soutěživé), rozhovor, učení, vycházky, pracovní, pohybové, hudební a výtvarné činnosti.

Těžiště práce spočívá v rozumové výchově, skládající se z několika složek (jazykové a komunikativní výchovy, rozvoje matematických představ a rozvoje poznání) a v rozvíjení zručnosti a praktických dovedností dětí. Velký význam má pro tyto děti také výtvarná, hudební a tělesná výchova

3.9.2 Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy

Výchovný a vzdělávací obsah přípravné třídy je rozpracován do následujících okruhů učiva

- vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků
- rozumová výchova (rozdělená na oblast jazykovou a komunikativní, oblast matematických představ a oblast rozvoje poznání)
- hudební výchova
- výtvarná výchova
- pracovní výchova
- tělesná výchova
- Učivo jednotlivých okruhů je často propojeno (např. pracovní výchova a výtvarná výchova). Jazyková výchova, hudební výchova a vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků prolíná celým vyučovacím procesem.

3.9.3 Rozvoj činností a okruh znalostí, ke kterým by mělo dítě na konci přípravné třídy dospět:

Sebeobsluha

- myje si ruce, čistí si zuby, češe se atd.
- samostatně používá toaletu
- samostatně se obléká, uklízí si oblečení
- samostatně jí, postupně používá nůž, vidličku
- udržuje kolem sebe pořádek a čistotu
- dovede po sobě uklízet

Motorika

- dobře chodí po schodech nahoru a dolů
- při chůzi nevráží do ostatních
- běhá, skáče, přebíhá, skáče přes švihadlo
- hraje si s drobnými předměty, s velkými kostkami, dovede stavět ze stavebnice
- umí zaujmout různé pozice, udržuje rovnováhu
- kontroluje své tělo

3. Charakteristika ŠVP

- zúčastňuje se různých pohybových her
- pohybuje se v prostoru podle daných pokynů
- udrží rytmus (rytmický tanec)

Sociální dovednosti

- dovede jednat s ostatními, zná a používá jména spolužáků i dospělých
- navazuje a udržuje přátelství
- dovede požádat o pomoc dospělé, kamarády
- přijímá zodpovědnost za své činy
- dovede se orientovat na známých místech i bez dozoru
- dovede se přemísťovat ve známém prostředí
- uznává autoritu dospělého, projevuje k němu pozitivní vztah
- zachovává běžná pravidla společenského chování: zdraví při příchodu, odchodu, poděkuje, omluví se
- dodržuje soužití se skupinou vybranou i libovolnou
- dovede se soustředit, nevyrušuje ostatní z činností

Oblast jazyka, komunikace

- dovede poslouchat a klást jednoduché otázky
- naslouchá celému příběhu během vyprávění
- vypravuje o svých zkušenostech, událostech v logické návaznosti
- dovede reagovat na pokyny
- aktivně se zapojuje do společné konverzace
- má schopnost komunikovat v různých prostředích a při komunikaci bývá ostatními pochopeno
- umí zacházet s knihou
- dotazuje se na pojmenování písmen
- napodobuje psaní
- napíše své jméno nebo iniciály
- umí používat aktivně základní slovní zásobu
- chápe obsah čteného, dovede reprodukovat
- memoruje básničky, říkanky, přísloví
- dovede pojmenovat předměty denního použití
- umí vyprávět pohádku, dramatizovat ji

Oblast matematických, časových a prostorových představ

- vnímá a poznává
- časové vztahy: začátek, prostředek, konec, první, poslední, nyní, před, potom, včera, dnes, zítra, rychle, pomalu, částečně dny v týdnu a roční období
- kvantitativní vztahy: hodně, málo, víc než, stejně, více, méně, všechno, nic, stejný, jiný, tolik jako, několik, plný, prázdný
- prostorové vztahy: uvnitř, vně, nahoře, dole, před, za, nad, pod, tady, tam, první, poslední, vedle, blízko, daleko, na jedné straně, na druhé straně, vpravo, vlevo a řadí předměty na základě podobnosti či odlišnosti, podle určitých vlastností

3. Charakteristika ŠVP

- poznává a rozlišuje geometrické tvary kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník
- umí počítat předměty v daném souboru
- tvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků
- používá číselné řady 1 – 5 pro počítání předmětů

Hudební projev

- zpívá písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus
- zpívá ve skupině podle pokynů
- vytleskává rytmus
- vyjadřuje daný rytmus různými pohyby
- doprovází zpívané písně na jednoduchý hudební nástroj (bubínek, triangl atd.) s důrazem na rytmus
- naslouchá částem hudebních skladeb, vyjadřuje pocity a dojmy z poslechu
- umí zatančit jednoduché tanečky s důrazem na ladnost a přesnost pohybu

Výtvarný projev

- poznává barvy
- ovládá a používá základní techniky výtvarného projevu
- dovede vybarvovat obrázek
- dovede obkreslovat
- dovede vystřihovat základní obrazce
- modeluje i maluje podle předlohy i vlastních představ
- na obrázcích, které kreslí, jsou rozpoznatelní lidé či předměty

3.10 Zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí

Učitelé organizují pro své třídy školy v přírodě ve zdravotně příznivém prostředí. Cílem výjezdů je naplnění těch očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí, které je přirozené realizovat ve volné přírodě. Jde například o různá pozorování a určování přírodnin apod. Školy v přírodě jsou zaměřeny především na utužení třídních kolektivů a spolupráci mezi staršími a mladšími žáky.

3.11 Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti školního klubu. Jedná se cca o 20 kroužků se zaměřením sportovním, jazykovým, mediálním a hudebním. Kroužky jsou organizovány vždy v ročním cyklu.

3.12 Řízení a organizace výuky

Ročníkové řízení a plánování

V organizaci vyučování je za základní jednotku považován ročník. Vzdělávací témata jsou plánována vždy společně pro celý ročník. Vyšší jednotkou je celá škola. Třída je chápána jako intimní prostředí pro žáky, a to v míře, jakou podle věku potřebují.

Řízení a koordinace práce učitelů

3. Charakteristika ŠVP

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky, připravují a realizují některé ročníkové projekty.

Řízení a koordinace práce žáků

V rámci výuky musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně jejich věku.

Do výuky je co možná nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách. Práce ve skupinách má charakter kooperativního učení a projektového učení. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více ročníků (např. společná práce na projektu, jehož výstupy jsou tvořeny výsledky dílčích úkolů, na kterých spolupracují žáci různých ročníků).

4 Učební plán

4.1 Školní učební plán ZŠ Chomutov, Na Příkopech 895

I. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	Zkratka předmětu	Ročník					Z toho disponibilní	Celkem
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČJ	8*	7*	9*	7*	7*	5	38
	Anglický jazyk	AJ	1*	2**	3	3	3	3	12
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	5*	5*	5*	5*	4	24
Informatika	Informatika	IF	0	0	1*	1*	1	2	3
Člověk a jeho svět	Prvouka	PR	2	2	2				6
	Přírodověda	PŘÍ				2	2		4
	Vlastivěda	VL				2*	2*	2	4
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	PČ	1	1	1	1	1		5
Umění a kultura	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1	1		7
	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1		5
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2		10
		Celkem	21	22	25	25	25	16	118

Poznámky k učebnímu plánu

Rámcový učební plán stanovuje celkovou časovou dotaci pro I. stupeň ve výši 118 hodin včetně 16 hodin disponibilních. Většinu disponibilní časové dotace jsme využili k posílení vzdělávacích oblastí úzce souvisejících se zaměřením školy.

Využití disponibilních hodin:

- Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, předmět Český jazyk a literatura je ve 1., 2., 3., 4. a 5. ročníku je posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, předmět Anglický jazyk je v 1. ročníku posílen o 1 hodinu týdně a ve 2. ročníku posílen o 2 hodiny týdně.
- Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, předmět Matematika je ve 2., 3., 4. a 5. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Informatika, předmět Informatika je ve 3. a 4. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, předmět Vlastivěda je ve 4. a 5. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.

Různá průřezová témata jsou realizována v rámci jednotlivých předmětů (viz Tabulka průřezových témat).

4. Učební plán

II. stupeň

Vzdělávací oblast	Předmět	Zkratka předmětu	Ročník				Z toho disponibilní	Celkem
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČJ	5*	4*	5*	5*	4	19
	Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3		12
	Německý jazyk Španělský jazyk, Ruský jazyk	NJ, ŠP, RJ	0	2	2	2		6
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	5*	4*	5*	3	18
Informatika	Informatika	IF	2*	2*	2*	1	3	7
Člověk a příroda	Fyzika	F	2	2	2*	2	1	8
	Chemie	CH	0	0	2	2		4
	Přírodopis	PŘ	2	2	2	1		7
	Zeměpis	Z	2*	2*	1	1	4	6
Člověk a společnost	Dějepis	D	2	1	2	2*	1	7
	Výchova k občanství	VO	1	1	1	1		4
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	1	1	1	1		4
	Výtvarná výchova	VV	2	1	1	1		5
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	VZ	1	0	1	0		2
	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2		8
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	ČP	1	1	1	0		3
Volitelné předměty	Informatika – Digitální fotografie a video, Hardware, Operační systémy a Programování	IFF, HOP	0	1*	0	1*	2	2
	Celkem		30	30	32	30	18	122
Nepovinné předměty	Pohybové a sportovní aktivity	PSA	3	3	3	3		6
	Anglické reálie	AJRE	1	1	1	1		1

Poznámky k učebnímu plánu

Rámcový učební plán stanovuje celkovou časovou dotaci pro II. stupeň ve výši 122 hodin včetně 18 hodin disponibilních. Většinu disponibilní časové dotace jsme využili k posílení vzdělávacích oblastí úzce souvisejících se zaměřením školy.

4. Učební plán

Využití disponibilních hodin:

- Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace, předmět Český jazyk a literatura je v 6., 7., 8. a 9. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, předmět Matematika je v 7. 8. a 9. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Informatika, předmět Informatika je v 6., 7. a 8. ročníku posílen o 1. hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Člověk a příroda, předmět Fyzika je v 8. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Člověk a příroda, předmět Zeměpis je v 6. a 7. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Člověk a příroda, předmět Přírodopis je v 9. ročníku posílen o 1 hodinu týdně.
- Vzdělávací oblast Volitelné předměty, předměty Informatika – Digitální fotografie a video, Hardware, operační systémy a programování jsou v 7. a 9. ročníku posíleny o 1 hodinu týdně.

Různá průřezová témata se realizují v rámci jednotlivých předmětů (viz Tabulka průřezových témat)

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Dovednosti získané v předmětu Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Žák je veden k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, sjednocujícího činitele národního společenství, rovněž také k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žák je veden k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Při realizaci daného předmětu se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují i prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevoval ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení českého jazyka a literatury
- Vyhledávat informace v různých zdrojích (jazykové příručky, slovníky, encyklopedie, časopisy, internet...) a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě (dopis, žádost, životopis...)
- Vhodně používat jazykovědné a literární termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- Poznávat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Kompetence komunikativní

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu (rozšiřovat svoji slovní zásobu, reprodukovat text)

- Naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse (dodržovat pravidla diskuse), obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest a jiných informačních a komunikačních prostředků (vést sešit na PC), přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (diskuse, dotazník, odhalení chyby)
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (projev, proslov, oznámení, zpráva)
- Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (dramatizace, ukázky z filmů a literatury)
- Chápat základní principy, na nichž spočívají společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (sestavit soubor třídních pravidel)
- Rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích.
- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví (mýty a pověsti – nadnárodní, národní i regionální), projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům (práce s literárními texty), smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění (návštěva kina, divadelních představení, výstav, koncertů; vánoční besídky, projekty)

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vnímat nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností (porovnávat a vytvářet adekvátní závěry, přehledy, grafy, schémata)
- Vyhledat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému (slovně formulovat řešení)
- Samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému logické a empirické postupy (odhalit chybu)
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů (vytvořit soubor pravidel)

- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, čerpat ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí
- Vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence pracovní

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat efektivně informační zdroje, ohleduplně s nimi zacházet
- Dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Pracovat kvalitně, účelně, hospodárně a s ohledem na společenský význam své práce
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Jazykové vyučování - vyjadřuje se spisovně z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídající možnostem žáka 1. ročníku - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) - mluví srozumitelně, čte uvědoměle, vyjadřuje svoji zkušenost Psaní - píše správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře - píše a spojuje písmena, slabiky a slova, interpunkci, znaménka - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova - převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané - dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu při zachování základních hygienických a pracovních návyků Čtení a literární výchova - čte plynule a s porozuměním jednoduchý text - recituje kratší básnický text - zná některá rozpočítadla, říkanky - orientuje se v textu, čítanky a jiných textů pro děti - všímá si ilustrací literárních děl pro děti - zná některý dětský časopis Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - hláskuje slova - opisuje slova hůlkovým písmem - rozumí jednoduchým pokynům	Jazykové vyučování Věta, slovo, slabika, hláska - rozlišení věty, slova, slabiky a hlásky z hlediska potřeb čtení a psaní Písmeno malé, velké, tištěné, psané - poznávání písmen abecedy ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám Tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka - hlasité a tiché čtení - rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení - uvědomělé čtení slov, výslovnost délky hlásek Článek, nadpis, řádek, odstavec Prosba, poděkování, omluva, blahopřání - sdělování krátkých zpráv - krátké mluvené projevy Psaní - činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kreslené cviky velkých tvarů - základní hygienické návyky: sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku - zacházení s grafickým materiálem - psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čára, oblouky, zátrhy, ovály, klíčky, vlnovky) - orientace v liniatuře, individuální použití pomocné liniatury - Tečka, čárka, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka - kvalitativní znaky písma - poznávání psaní a osvojování písmen, slabik, slov - psaní krátkých slov a jednoduchých vět - opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát - psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova věty - vytváření základu rukopisu: čitelnost, úhlednost a celková úprava písemného projevu	Matematika - Počet písmen - Počet slov Člověk a jeho svět - Popis prostředí - Zaměstnání rodičů Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie Průřezová témata - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
	• písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi Čtení a literární výchova Učíme se číst • výcvik čtení – přípravná cvičení sluchová a zraková, správné čtení slov, uvědomělé čtení slov a krátkých vět se zřetelnou spisovnou výslovností • hlasité čtení ukázek ze Slabikáře, čítanek a časopisů Pracujeme s literárním textem • poslech literárních textů pro děti a mládež • rozpočítadla, hádanky, říkadla, přísloví • básně pro děti a o dětech • přednes říkadel, krátkých básní Vyprávění, pohádka Povídáme si nad literárním textem, nad knihou • co rádi posloucháme, co rádi čteme • poznáváme postavy pohádky a seznamujeme se s postavami povídky ze života dětí • hodnotíme vlastnosti postav • vyjadřujeme své pocity z četby Seznamujeme se se základy literatury • učíme se porozumět pojmům a výrazům při praktické činnosti: rozpočítadla, říkadla, hádanka, pohádka, báseň, loutkové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Jazykové vyučování • pracuje s větou jako jednotkou projevu • používá spojky v souvětí i ve větě jednoduché • dodržuje pořádek slov ve větě • rozeznává věty dle postoje mluvčího	Jazykové vyučování Abeceda a písmo Věta • jednotka jazykového projevu • grafická podoba věty a souvětí • spojení dvou nebo více vět • spojky a jejich funkce • pořádek slov ve větě • druhy vět podle postoje mluvčího	Člověk a jeho svět • Popis předmětů • Popis ročních období Matematika • Geometrie – popis geometrických tvarů • Čtení zadání slovních úloh Člověk a svět práce • Popis pracovního postupu Informatika • Data, informace a modelování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se v rozdělení hlásek, tvoření slabik (dělení slov jednoduchých) - dodržuje správnou výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - poznává podstatná jména a slovesa - rozlišuje obecná a vlastní jména - seznamuje se s pravopisem jmen, respektuje základní formy společenského styku, cvičí se ve schopnosti vypravovat a popisovat Psaní - píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře a dodržuje sklon písma - správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen, píše jednoduchý text - správně užívá velká písmena ve slovech i ve větě a diakritická znaménka - dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu, hygienické a pracovní návyky - napiše adresu, přání Čtení a literární výchova - plynule čte s porozuměním - recituje báseň - domýšlí jednoduché příběhy - převypráví příběh - orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti - všímá si spojitosti textu s ilustrací - umí se vhodně představit ostatním dětem, dospělému - správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy - rozlišuje délky samohlásek - dělí slova na slabiky	Slovo - slovní význam - slovo nadřazené a podřazené, souřadné - slova protikladná a souznačná - psaní u – ú - ů - pořádek slov ve větě - slovo, slabika, hláska, písmeno - rozdělení hlásek - samohlásky, souhlásky, dvojhlásky Hlásky - souhlásky znělé a neznělé - psaní souhlásek uprostřed a na konci slov - souhlásky měkké a tvrdé, obojetné - psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - slabikotvorné r, l - písmeno ě Slovo - význam slabiky pro dělení slov - slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky - psaní velkých písmen: vlastní a místní jména Sloh Základní formy společenského styku - oslovení, pozdrav, poděkování - vypravování – dodržování posloupnosti dějů - popis předmětů a jejich vlastností Psaní - nácvik psaní velkých tiskacích písmen pro výuku geometrie - psaní psacích písmen podle tvarových skupin s důrazem na štíhlost písmen, zvláště oválných s oblouky a kličkami, na dodržování stejnoměrné výšky písmen - rozestupy písmen ve slovech - procvičování osvojování písmen o, v, b s ostatními písmeny, zvláště s písmeny e, r, z, prohloubením a protažením háčku - spojování písmen vratným tahem	- Digitální technologie - Algoritmizace a programování Průřezová témata - OSV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
	- umísťování diakritických znamének - dodržování jednotlivých tvarů písmen - aplikační cvičení: psaní adres, dopisu - úprava písemností – nadpis, odstavec - písemný projev – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi Čtení a literární výchova Učíme se číst - plynulé čtení jednoduchých vět - užívání správného slovního přízvuku - hlasité a tiché čtení s porozuměním Pracujeme s literárním textem - poslech četby poezie a prózy - spojování obsahu textu s ilustracemi - vyprávění pohádek a povídek o dětech - přednes básní - řešení hádanek a slovních hříček - dramatizace pohádky nebo povídky Povídání nad literárním textem - co rádi čteme, orientujeme se v pohádkách - seznamujeme se s knihami o přírodě a věcech - doporučujeme knihu spolužákům Seznamte se základy literatury - poezie: báseň, verš, rým - próza: vyprávění, vypravěč, příběh - divadlo: jeviště, herec, divák Výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Jazykové vyučování - rozlišuje slabiky a hlásky - zvládne přehled i užívání vyjmenovaných slov a s tím i pravopis po obojetných souhláskách - rozlišuje slovní druhy	Jazykové vyučování Věta jednoduchá a souvětí - stavba věty jednoduché a souvětí - skladební dvojice Nauka o slově - slovo a skutečnost	Matematika - Římské číslice - Zadání slovních úloh Člověk a jeho svět - Popis přírodnin - Čtení naučných textů Člověk a svět práce

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- skloňuje podstatná jména - pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen - píše správně obvyklá vlastní jména - určuje osobu, číslo a čas u sloves, rozlišuje slova ohebná od slov neohebných - rozlišuje větu od souvětí, pozná skladební dvojice, všímá si významů slov - umí se souvisle vyjadřovat a klást otázky - vypravuje dle názorných pomůcek - popisuje jednoduché předměty i činnosti Psaní - píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře, s dodržováním sklonu písma a rozestupů - píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě - provádí kontrolu vlastního projevu - vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu - napiše krátký dopis Čtení a literární výchova - využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů - recituje básnický text - orientuje se v textu knih určených dětem - rozezná různé typy vyjadřování autorů písnicích pro děti - domýšlí příběhy - vyjadřuje svůj postoj k čtenému textu - chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě - vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě - předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení – oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta	- slova významem podobná, příbuzná a protikladná Hláskosloví - stavba slov - slovní přízvuk Vyjmenovaná slova, slovní druhy - vyjmenovaná slova - druhy slov - ohebné a neohebné slovní druhy - vlastní jména - slovesa – pojmenování děje - tvary sloves – časování Sloh - stylizace a kompozice - jazykové prostředky - členění jazykového projevu - otázky a odpovědi - reprodukce textu - vypravování - popis - psaní adresy - osnova textu Psaní - upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní - odstraňování individuálních nedostatků v kvalitativních i kvantitativních znacích písma - automatizace psacího pohybu, dodržování hygienických návyků správného psaní - osobitý rukopis – plynulý, rychlý, úhledný projev - kontrola vlastního projevu - římské číslice – čtení, psaní - užití v praxi – letopočty - celková úprava písemného projevů v sešitě, zápisky, pracovní poznámky - vyplňování poštovních formulářů: podací lístek, poštovní poukázka, telegram Čtení a literární výchova Učíme se číst, čtení s porozuměním - plynulé čtení souvětí a vět, členění textu a větného přízvuku - rychlé tiché čtení - hlasité čtení, předčítání - četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na	- Pracovní postup - Popis předmětu Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování Průřezová témata - OSV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy - rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky - tvorí slabiky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky - píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky - píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech - reprodukuje říkanky a krátké texty podle otázek a ilustrací - reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost - čte s porozuměním jednoduché texty - rozumí pokynům přiměřené složitosti - dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen - spojuje písmena a slabiky - převádí slova z mluvené do psané podoby - dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost - opisuje a přepisuje krátké věty	upevňování čtenářských dovedností Pracujeme s literárním textem - vyprávění pohádky nebo povídky - přednes básně nebo úryvku prózy - dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem - pověsti místní a regionální Povídáme si nad literárním textem, nad knihou - knížka, kterou máme rádi - hledáme podstatu příběhu a jeho smysl - charakterizujeme literární postavy - líčíme atmosféru příběhu - vyjadřujeme své postoje ke knize - myšlenky, které se nám líbí - knihy do knihovničky Seznamujeme se se základy literatury - poezie: báseň s dějem, přirovnání, zosobnění - próza: pověst, povídka - divadlo: dějství (jednání), herec - literatura umělecká a věcná - skutečnost a její umělecké vyjádření - výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- porovnává význam slov, všímá si spisovné podoby slov a porovnává ji s využívanými nespisovnými slovy, zná stavbu slov - uvědoměle používá i//y po obojetných souhláskách	Nauka o slově - hlásková podoba slova - význam slova - slova jednoznačná a mnohoznačná - slova spisovná a nespisovná - slova citově zabarvená	Člověk a jeho svět - Popis rostlin, zvířat Člověk a svět práce - Popis postupu děje, činnosti Umění a kultura - Ilustrace knih Informatika

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- určuje slovní druhy - skloňuje podstatná jména, časuje slovesa, respektuje shodu přísudku s podmětem - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, pracuje s holou větou, rozlišuje řeč přímou a větu uvozovací - sestavuje osnovu projevu, člení text na odstavce - zná různé druhy popisů - sestavuje SMS - umí zavolat kamarádovi – telefonní hovor - na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku, posoudí, zda je informace úplná - změní dialog na vzkaz - napiše dopis s vhodným oslovením a správnou adresou - vypravuje s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek - vytvoří osnovu k zadanému textu přiměřené délky (nejméně o třech bodech) - vyjadřuje se též pomocí souvětí - zachází s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržuje základní hygienické a pracovní návyky - píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozstupem - uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu a respektování základů kultury - čte plynule a správně - prokazuje, že textu porozuměl - využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech - vyjadřuje své pocity z četby, z poslechu pořadu,	- stavby slov - kořen, přípona, předpona - předložky Vyjmenovaná slova Slovní druhy - vzory podstatných jmen - infinitiv sloves - určité slovesné tvary - slovesné způsoby Věta - stavba věty - podmět a přísudek - shoda přísudkem s podmětem Řeč přímá – řeč mluvího Sloh - stylizace a kompozice – vhodné jazykové prostředky - osnova, nadpis, členění projevu - vypravování – dějové složky - popis rostlin, zvířat, věcí - formy společenského styku Psaní - písemné formy společenského styku: psaní adres, pohlednic, SMS – správné rozvržení prostoru - psaní dopisů s jednoduchým obsahem (pozdání, oznámení) - formální úprava dopisu, úhlednost, čitelnost - písemní formy úředního styku: vyplňování tiskopisů - jednoduchá objednávka, přihláška - písemné vyjádření vzkazu, informace - kultura písemného vyjadřování: stručné zápisy z učebního textu, účelnost, stručnost, čitelnost - zápisy do sešitů, poznámky - výpisy údajů ze slovníku - popis postupu děje, činnosti, místnosti - SMS Čtení a literární výchova - zdokonalujeme se ve čtení, pracujeme s textem - výcvik čtení: správné a plynulé čtení se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním - uvědomělé a dostatečně rychlé tiché čtení - recitace	- Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
z divadelního či televizního představení - vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích - všimá si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné - zpracuje stručné sdělení, referát o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku - řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí - vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu - porozumí významu piktogramu - napiše SMS, vhodně využije emotikony Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky</u> <u>určuje samohlásky a souhlásky</u> <u>seřadí slova podle abecedy</u> <u>rozlišuje prózu a verše</u>	- reprodukce obsahu textu - odlišení verše od prózy - hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu Povídáme si o knihách, divadle a televizních pořadech - proč čteme a o čem - hledáme motivy činů literárních postav - jaké ilustrace nás zaujaly a proč - všimáme si různých vydání stejných knih - čím nás zaujal rozhlasový pořad - které hrdiny dětských seriálů obdivujeme a proč - kterou knihu či divadelní představení můžeme doporučit jiným - chodíme do divadla, vyprávíme si o představeních, hercích - dodržuje pravidla elektronické komunikace Poznáváme základy literatury - poezie: jednoduché pojmenování, rytmus básní - próza: pověst, povídka - divadlo: jednání, konflikt a jeho řešení - film: různé druhy filmů, televizní inscenace Kulturní život regionu	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Jazykové vyučování - využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání - užívá běžně spisovnou výslovnost a pravopis - využívá přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemným - nezaměňuje kategorie podstatných jmen a sloves - pracuje s různými typy souvětí	Národní jazyk - nedůležitější prostředek dorozumívání Slovo - stavba slova - odvozování příponami a předponami - části slova - kořen – společný pro všechna slova příbuzná - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene - přídavná jména odvozená od jmen zakončených na –s/-ský, –ští	Člověk a jeho svět - Výrazné čtení, studijní čtení naukových textů Člověk a svět práce - Popis předmětu, děje, pracovního postupu Matematika - Výrazné čtení, studijní čtení naukových textů – slovní úlohy Výtvarná výchova - Ilustrace Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zná základní pravidla interpunkce a umí jich využívat v praxi - pracuje s Pravidly českého pravopisu - orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži - poradí si v běžném společenském styku, zvládne vyplňování běžných tiskopisů - vypravuje, popisuje, rozšiřuje si slovní zásobu Čtení a literární výchova - vyslechne sdělení a reprodukuje /napíše jeho obsah/ smysl - hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity - odlišuje vyprávění literární od faktického - vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech - orientuje se v nabídce dětské literatury - využívá pro vlastní četbu školní a místní knihovnu - zaznamenává si zajímavé myšlenky - rozliší <u>ve slyšené ukázce</u> spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž, vo tom apod.) - píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění - sestaví popis předmětu, (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu - napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi - přednese a volně reprodukuje text - vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma - napíše pohádku, bajku Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik</u> <u>správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky</u>	- zdvojené souhlásky - předpony s-, z-, vz- - předložky s, z - skupiny bě/bje, vě/vje, pě/pje, mě/mně - dělení slov na konci řádku - pravopis i/y po obojetných souhláskách Tvarosloví - slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen - druhy přídavných jmen - slovesa – mluvnické kategorie - podmiňovací způsob - zájmena – seznámení s jejich druhy - zájmena osobní - číslovky - druhy číslovek Skladba - základní větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět několikanásobný - přísudek slovesný - shoda přísudku s podmětem Věta - věta jednoduchá - souvětí - interpunkce u řeči přímé Sloh - reprodukce jednoduchých textů - vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis - telegram, SMS - tiskopisy – poštovní poukázka, průvodka, podací lístek - e-mail, SMS Čtení a literární výchova Zdokonalujeme se ve čtení, pracujeme s textem - výrazné čtení, studijní čtení naukových textů - předčítání, recitace - reprodukce textu - hlavní myšlenka literárního díla - veršovaná poezie - předčítáme z časopisů určených dětem Povídáme si o knihách, divadle - co nás v knihách zajímá	- Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - MEDV - MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle krátké osnovy - dramatizuje jednoduchý příběh - vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek - určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti - rozlišuje prózu a verše - rozlišuje pohádkové prostředí od reálného - ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu - pozná podstatná jména a slovesa - dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího - rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky - vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích - má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování - v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči - popíše jednoduché předměty, činnosti a děje - opisuje a přepisuje jednoduché texty - píše správně a přehledně jednoduchá sdělení - píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy - ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně	- všímáme si postojů literárních postav - porovnáváme ilustrace různých výtvarníků - hodnotíme různá vydání knih - porovnáváme různé typy divadelních představení - dodržuje pravidla bezpečné elektronické komunikace Poznáváme základy literatury - poezie: přenášení významu, přirovnání - próza: čas a prostředí děje povídky, hlavní a vedlejší postavy Kulturní život regionu	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
- shrne a zdůvodní funkci knihoven a jejich jednotlivých oddělení - rozumí způsobu uspořádání knih v knihovně, orientuje se ve školní i městské knihovně při výběru literatury doporučené i dle vlastního zájmu - charakterizuje pojem literatura, chápe její význam v životě společnosti v průběhu dějin - vyjádří vztah mezi pojmy literatura a skutečnost - vyjmenuje a charakterizuje základní literární druhy a u každého z nich příklady literárních žánrů - vyjmenuje a charakterizuje základní literární útvary - pozná a charakterizuje literární žánr báje, zařadí ji do systému literárních druhů a žánrů - pozná a charakterizuje literární žánr pohádku, zařadí ji do systému literárních druhů a žánrů - stručně převypráví či jinak ztvární pohádkový příběh - charakterizuje pohádkové postavy - pozná a charakterizuje literární žánr epos, zařadí jej do systému literárních druhů a žánrů - charakterizuje Bibli, určí dobu a okolnosti jejího vzniku - vyjmenuje jednotlivé části Bible a stručně charakterizuje jejich obsah - shrne význam Bible po stránce literární, historické a společenské - popíše vliv biblických příběhů na tvorbu vybraných autorů - charakterizuje a porovnává pojmy mýtus, mytologie, báje, pověst - orientuje se v nejznámějších příbězích antické mytologie – identifikuje vybrané antické mytologické postavy, shrne význam jejich činů - charakterizuje pojem lyrika	Knihovna - školní, městská Úvod do literatury - základní literární pojmy - literatura x skutečnost - základní literární druhy – lyrika, epika, drama (včetně příkladů literárních žánrů) a literární útvary (poezie, próza, drama) Lidové báje o světě Pohádka Epos - Epos o Gilgamešovi Bible, biblické mýty - Náboženská lyrika - Antická mytologie Lyrika - druhy lyriky, jazyk básně Bajky - veršované, prozaické - alegorie Antické drama - osobnosti, postavy Anekdoty Citáty Filmová a televizní tvorba Knihy a vydavatelství Literární časopisy pro děti a mládež	Dějepis - Úvod do dějin pravěku – vznik svět a člověka (mýty, vědecké teorie, náboženství) - Nejstarší státy Mezopotámie - Vzdělanost, věda a umění starověkého Řecka a starověkého Říma Výchova k občanství - Náš obec – minulost a přítomnost, památky, významné události, rodáci, místní pověsti - Kulturní a veřejný život obce - Mateřský jazyk, cizí jazyky, národnosti - Pověsti o počátcích českého národa - Národní bohatství, zvyklosti a tradice - Kultura a její projevy – tři hlavní součásti kultury - Význam kultury pro člověka; kulturní instituce, bohatství a dědictví - Zábavní kultura, kulturní průmysl, masová kultura, masmédia - Rozmanitost a vzájemné obohacování kultur - Člověk a jeho začleňování do společnosti - Význam lidské spolupráce, její podmínky Hudební výchova - Pravěká hudba - Starověká a antická hudba Výtvarná výchova - Pohádka ze života - Zvyky a tradice - Písmo, obraz, kompozice - Ilustrace - Starověk Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
- vyjmenuje druhy lyriky a uvede základní znaky jednotlivých druhů lyriky - vyjmenuje lyrické žánry - pozná a charakterizuje literární žánr bajka v různých literárních útvarech - jmenuje vybrané autory bajek - stručně převypráví či jinak ztvární bajku - shrne ponaučení konkrétního příběhu v bajce - vysvětlí a uvede na příkladu, co je alegorie - charakterizuje literární druh drama, časově určí antické drama - uvede výběrem nejznámější postavy antického dramatu - jmenuje nejvýznamnější antické dramatiky a jejich nejznámější díla - vysvětlí a rozliší pojmy anekdota, citát - charakterizuje vybrané ukázky z filmové a televizní tvorby - orientuje se v přehledu vydavatelství zabývajících se vydáváním učebnic a knih pro děti a mládež - vyjmenuje nejznámější literární časopisy pro děti a mládež		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 7. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
- rozliší literární druhy - charakterizuje středověkou literaturu a dá do souvislosti se společenským vývojem - pozná a charakterizuje legendu - uvede příklady lidové slovesnosti - pozná knižní iluminaci - identifikuje práce různých ilustrátorů - charakterizuje lyriku - vyjmenuje lyrické žánry - charakterizuje epiku - vyjmenuje epické žánry	Literární druhy - lyrika, epika, drama Středověká literatura - charakteristika Legendsy Lidová tvorba Knižní iluminace, knižní ilustrace Lyrika - charakteristika, žánry, píseň, báseň, jazyk básně – alegorie - epika - charakteristika, žánry, pověsti, povídky, bajky Věcná literatura - kroniky, cestopisy	Výtvarná výchova - Pohádka ze života - Zvyky a tradice - Písmo, obraz, kompozice - Písmo a komunikace - Ilustrace - Starověk - Renesance Dějepis - Křesťanství - Románská kultura - Gotická kultura - Středověká společnost Přírodopis - Zoologie - Botanika Výchova k občanství

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 7. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
- charakterizuje pověst, povídku, bajku, kroniku, cestopis - charakterizuje drama - sestaví kompozici dramatu - rozliší dialog a monolog - přiřadí díla k literárnímu druhu a žánru - analyzuje literární díla, charakterizuje postavy, najde shodné a rozdílné rysy - přiřadí dílo autorovi - uvede příklad spisovatelů jednotlivých žánrů - formuluje vlastní názory na četbu, divadelní představení či televizní pořad - doporučí zajímavá díla - naučí se zpaměti a recituje literární text - předvede dramatizaci	- drama - charakteristika, kompozice, postavy, monolog, dialog	- Člověk a mravnost, všelidské mravní hodnoty Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 8. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
- uvede základní znaky literatury faktu - rozumí základním literárním pojmům - rozumí významu a smyslu literárního textu - správně určí básnické prostředky ozvlášťující literární dílo (personifikace, metafora, metonymie) - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - tvůřivě pracuje dle pokynů učitele s literárním textem - orientuje se ve struktuře literárního textu - objasní původ náboženství - orientuje se ve dějinách národů - rozliší legendu uvede příklady tohoto literárního žánru - vymezí pojem lyrika, rozliší druhy lyriky - využívá prvků kompozice při tvoření vlastních textů - rozliší lyriku současnou a staročekskou	Literatura X skutečnost Základní literární pojmy Autor – literární text – čtenář Interpretace textu Významová a tvarová výstavba textu Mytologie národů Epos hrdinský a rytířský Legendy v české a světové literatuře Lyrika, druhy lyriky Prvky kompozice - kontrast, opakování, gradace Staročekská lyrika Píseň Verš, strofa, rým, rytmus Jazyk básně Lyrický subjekt Elegie, epigram, sonet Balady - epika - řeč autora, postav Bajky	Dějepis - Starověké Řecko pod nadvládou Makedonie - Křesťanství, islám - Arabská říše - Románská kultura - Gotická kultura - Stoletá válka - Renesance a humanismus - Evropské baroko - České baroko - Klasicismus - Romantismus Výtvarná výchova - Renesance a baroko - Písmo, logo, estetická funkce - Ilustrace Hudební výchova - Renesanční hudba - Barokní hudba - Hudba klasicismu - Hudba romantismu Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 8. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
• analyzuje stavbu písně • rozpozná základní znaky poezie • užívá vhodné jazykové prostředky, tvoří vlastní jednoduché verše • náležitě přiřadí literární text k literárnímu žánru • interpretuje báseň v souvislosti se základními znaky literárního druhu lyriky • rozpozná základní rysy individuálního výrazového stylu autora • charakterizuje literární žánr balada • rozliší na základě jejich hlavních znaků baladu autorskou a lidovou • rozliší formy promluv (řeč vypravěče a řeč postav) • charakterizuje literární žánr bajka • uvede různé typy povídek a jejich autory • rozlišuje různé typy románů podle literárního směru, prostředí • chápe literaturu jako významného pomocníka při získávání informací a životních hodnot	Povídka Román Práce v knihovně • bibliografie, anotace	• VDO • EGS • MKV • MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 9. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
• rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích • reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Literární druhy a žánry • poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé Základy literární teorie a historie • struktura literárního díla – námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu • jazyk literárního díla – obrazná pojmenování • zvukové prostředky poezie – rým, rytmus, volný verš • literatura umělecká a věcná – populárně-naučná literatura,	Dějepis • Kultura na přelomu 19. a 20. století • Kultura mezi světovými válkami ve světě i v ČR • Věda, technika a kultura ve světě i v Československu ve 2. polovině 20. století Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy Průřezová témata • OSV • VDO • EGS • MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 9. ročník, Literatura	PŘESAHY, VAZBY
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - formuluje ústně nebo písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - rozezná základní literární druhy a žánry - dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře	literatura faktu, publicistické žánry Způsoby interpretace literárních děl - přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	- ENV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
- rozliší a charakterizuje pojmy jazyk, národní jazyk - vyjmenuje a rozliší jednotlivé útvary národního jazyka - náležitě pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka - vymezí pojem jazykověda a charakterizuje její složky - vyjmenuje a používá základní jazykové příručky - charakterizuje český hláskový systém - náležitě rozdělí české hlásky do skupin podle jejich společných a rozdílných vlastností - náležitě vyslovuje a zapisuje zdvojené souhlásky, zdůvodní na příkladech jejich výskyt v textu - charakterizuje význam pauz, důrazu, tempa řeči a přízvuku	Úvod o českém jazyce Jazyk a jeho útvary Jazykověda a její složky Jazykové příručky Zvuková stránka jazyka Hláskosloví - systém českých hlásek a jejich dělení - zdvojené souhlásky - pauzy, důraz, tempo řeči, přízvuk Spisovná a nespisovná výslovnost Slovní přízvuk Zvuková stránka věty Nauka o tvoření slov Stavba slova Pravopis Shrnutí a opakování Tvarosloví	Výchova k občanství - Mateřský jazyk, cizí jazyky, národnosti. Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
v mluvených projevech a náležitě je používá • charakterizuje pojem slovo • správně provede slootovorný rozbor a rozbor stavby slova • používá správné pravopisné jevy • identifikuje a charakterizuje podstatná jména • náležitě určí druhy a mluvnické významy podstatných jmen • užívá správné tvary podstatných jmen • identifikuje a charakterizuje přídavná jména • náležitě určí druhy a mluvnické významy přídavných jmen • rozlišuje, vytvoří a náležitě používá stupňované tvary přídavných jmen • užívá správné tvary přídavných jmen • identifikuje a charakterizuje zájmena • náležitě určí druhy a mluvnické významy zájmen • užívá správné tvary zájmen • identifikuje a charakterizuje číslovky • náležitě určí druhy číslovek • užívá správné tvary a druhy číslovek vzhledem k situaci • náležitě zapíše jednotlivé druhy číslovek pomocí číslic • identifikuje a charakterizuje slovesa • náležitě určí mluvnické významy sloves • rozliší a náležitě používá jednotlivé slovesné způsoby • užívá správné tvary sloves • identifikuje a náležitě určí základní větné členy • rozliší jednotlivé základní větné členy, charakterizuje jejich vlastnosti, způsoby vyjádření a funkci ve větě • náležitě určí koncovky slovesných tvarů v přísudku vzhledem k pravidlům o shodě přísudku s podmětem • identifikuje a náležitě určí rozvíjející větné členy • rozliší jednotlivé rozvíjející větné členy, charakterizuje	Podstatná jména • druhy, mluvnické významy, skloňování Přídavná jména • druhy, mluvnické významy, skloňování, stupňování Zájmena • druhy, mluvnické významy, skloňování Číslovky • druhy, skloňování, užití Slovesa • mluvnické významy, časování, slovesný způsob (zvláště podmiňovací) Skladba Základní větné členy • shoda přísudku s podmětem • Rozvíjející větné členy • věta jednoduchá a souvětí • spojování vět různými spojovacími výrazy • věta hlavní a vedlejší • interpunkce v souvětí	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
jejich vlastnosti, způsoby vyjádření a funkci ve větě • správně určí druhy větných členů v textu • rozliší pojmy věta jednoduchá a souvětí a náležitě toto uplatní při identifikaci obou druhů větných celků v textu • náležitě užívá různé spojovací výrazy při spojování vět do souvětí • identifikuje, rozliší a náležitě určí větu hlavní a vedlejší • vyjmenuje základní pravidla pro psaní interpunkce v jednoduchém souvětí a náležitě je uplatní při práci s konkrétními příklady jednoduchého souvětí		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 7. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
• pozná podstatná jména • charakterizuje podstatná jména • rozliší podstatná jména konkrétní, abstraktní, obecná, vlastní, pomnožná, hromadná, látková • určí mluvnické významy podstatných jmen • používá správné tvary podstatných jmen • pozná přídavná jména • charakterizuje přídavná jména • rozliší přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací • určí mluvnické významy přídavných jmen • používá správné tvary přídavných jmen včetně stupňovaných tvarů dle vyjadřované míry vlastnosti • pozná zájmena • charakterizuje zájmena • rozliší druhy zájmen • používá správné tvary zájmen • pozná číslovky • charakterizuje číslovky • rozliší druhy číslovek • používá správné druhy a tvary číslovek • pozná slovesné tvary • charakterizuje slovesa	Tvarosloví Podstatná jména • druhy, mluvnické významy, skloňování Přídavná jména • druhy, mluvnické významy, skloňování, stupňování Zájmena • druhy, skloňování Číslovky • druhy, skloňování, použití Slovesa • mluvnické významy, slovesný rod, časování Příslowce • druhy, tvoření, příslovečné spřežky, stupňování	Matematika • Odborné názvosloví Fyzika • Odborné názvosloví Dějepis • Odborné názvosloví Přírodopis • Odborné názvosloví Zeměpis • Odborné názvosloví Hudební výchova • Odborné názvosloví Výtvarná výchova • Odborné názvosloví Tělesná výchova • Odborné názvosloví Pracovní činnosti • Odborné názvosloví Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy Průřezová témata • OSV • VDO • EGS • MKV • MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 7. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
- určí mluvnické významy sloves (osobu, číslo, způsob, čas, rod) - rozliší a umí použít slovesný rod činný a trpný - používá správné tvary sloves - pozná příslovce - charakterizuje příslovce - rozliší druhy příslovcí - tvoří příslovce z přídavných jmen a podstatných jmen - pozná a tvoří příslovečné spřežky - stupňuje příslovce - používá správně příslovce a nahrazuje je vhodným synonymním vyjádřením - pozná předložky - charakterizuje předložky - rozliší předložky vlastní a nevlastní, slabičné a neslabičné - používá vhodně předložky ve spojení se správným tvarem jména - pozná spojky - charakterizuje spojky - rozlišuje spojky souřadící a podřadící - používá správně spojky a nahrazuje je vhodnými spojkami synonymními - pozná částice - charakterizuje částice - používá vhodně částice - pozná citoslovce - charakterizuje citoslovce - používá vhodná citoslovce - zná a správně aplikuje pravopisná pravidla vlastních jmen a názvů - zná a správně aplikuje pravopisná pravidla i/y po obojetných souhláskách - rozliší význam slov a umí je vhodně a správně používat ve větě souvislosti - nahrazuje slova a slovní spojení vhodným synonymním vyjádřením - analyzuje stavbu slova - odvozuje, skládá a zkracuje slova - pozná a určuje základní a rozvíjející větné členy - provádí rozbor věty jednoduché	Předložky Spojky Částice Citoslovce Pravopis - Psaní velkých písmen ve vlastních jménech - Psaní i/y po obojetných souhláskách Význam slov Slovo a sousloví, rčení Slova jednoznačná a mnohoznačná Odborné názvy, názvosloví Synonyma, antonyma, homonyma Slova citově zabarvená Nauka o tvoření slov Slovní zásoba a její obohacování Tvoření slov - odvozování, skládání, zkracování - odvozování předponou a příponou - užívání složených slov Skladba Základní větné členy Rozvíjející větné členy Věty jednočlenné a dvoječlenné Větné ekvivalenty Věty hlavní a vedlejší Druhy vedlejších vět Nahrazování větných členů a vět	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 7. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
- rozliší věty jednočlenné a dvojčlenné - používá vhodně větné ekvivalenty - rozliší věty hlavní a vedlejší, druhy vedlejších vět - nahrazuje vhodně věty vedlejší a větné členy synonymním vyjádřením		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 8. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
- rozliší větu jednoduchou a souvětí - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozliší v textu jednotlivé druhy vedlejších vět - správně určuje významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními, větami vedlejšími a v rámci několikanásobného větného členu - charakterizuje pojmy souvětí souřadné a souvětí podřadné - rozliší oba druhy souvětí v textu - správně doplňuje interpunkční znaménka do souvětí souřadného i podřadného - charakterizuje a uvede na příkladech zásady tvoření slov - rozliší a pomocí příkladů doloží způsoby obohacování slovní zásoby - spisovně vyslovuje česká slova a běžně užívaná slova cizího původu - správně řeší jednoduché příklady tvaroslovného pravopisu - náležitě píše přejatá jména a cizí jména vlastní - charakterizuje pojem slovesný vid - charakterizuje pojmy vid dokonavý, vid nedokonavý, vidové dvojice - rozliší slovesný vid dokonavý a nedokonavý v textu - tvoří správné tvary obou vidů a vhodně je používá v textu	Skladba - Věta jednoduchá a souvětí - Druhy vedlejších vět - Významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními - Významový poměr mezi souřadně spojenými částmi několikanásobného větného členu a mezi souřadně spojenými větami vedlejšími - Souvětí souřadné a podřadné - Interpunkce v souvětí Nauka o tvoření slov - Obohacování slovní zásoby - Slova přejatá - výslovnost, pravopis Tvarosloví - Opakování tvarosloví - Procvičování tvaroslovného pravopisu - Skloňování obecných jmen přejatých a cizích jmen vlastních - Slovesný vid - Obecné výklady o jazyce - Slovanské jazyky - Útvary českého jazyka a jazyková kultura	Chemie - Odborné názvosloví Matematika - Odborné názvosloví Fyzika - Odborné názvosloví Dějepis - Odborné názvosloví Přírodopis - Odborné názvosloví Zeměpis - Odborné názvosloví Hudební výchova - Odborné názvosloví Výtvarná výchova - Odborné názvosloví Tělesná výchova - Odborné názvosloví Pracovní činnosti - Odborné názvosloví Dějepis - Odborné názvosloví Dějepis - Slované a jejich první státní útvary - České národní obrození Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 8. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
- charakterizuje pojmy jazyk, řeč, národní jazyk - rozliší jazykové skupiny - jmenuje výběrem slovanské jazyky, shrne jejich společné a rozdílné znaky - rozliší a charakterizuje pojmy spisovný jazyk, nespisovný jazyk, nářečí, obecná čeština		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 9. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v složitých souvětích - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná slova, správně klade přízvuky, dodržuje pauzy, tempo v komunikaci - rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí při tvorbě vhodných jazykových projevů podle situace - rozlišuje významové vztahy ve větě a v souvětí Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - orientuje se v Pravidlech českého pravopisu - pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a	Jazyková výchova Obecné poučení o jazyce - čeština jazyk národní, jazyk mateřský - skupiny jazyků (slovanské, především slovenština a jiné jazyky menšinové) - rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) - kultura jazyka a řeči Pravopis-lexikální, morfologický, syntaktický Zvuková stránka jazyka Zásady spisovné výslovnosti - přízvuk slovní a větný, intonace, členění souvislé řeči – pauzy, frázování Slovní zásoba a tvoření slov - slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov Tvarosloví - Slovní druhy - Mluvnické významy a tvary slov Skladba - Výpověď a věta - Stavba věty - Pořádek slov ve větě - Rozvíjející větné členy - Přímá a nepřímá řeč - Stavba textu	Fyzika - Odborné názvosloví Matematika - Odborné názvosloví Chemie - Odborné názvosloví Zeměpis - Odborné názvosloví Přírodopis - Odborné názvosloví Hudební výchova - Odborné názvosloví Výtvarná výchova - Odborné názvosloví Tělesná výchova - Odborné názvosloví Člověk a svět práce - Odborné názvosloví Dějepis - Odborné názvosloví - Slované a jejich první státní útvary - Kulturní vývoj českého státu za Přemyslovců, Lucemburků, Jagellonců a Habsburků - Vznik ČSR a její kulturní vývoj ve 20. století Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 9. ročník, Mluvnice	PŘESAHY, VAZBY
přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - rozezná větu jednoduchou od souvětí - správně píše slova s předponami a předložkami - ovládá pravopis vyjmenovaných slov - zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
- vypravuje vlastními slovy příběh se zřetelem na časovou posloupnost - užívá náležité jazykové a stylistické prostředky - vytvoří jednoduchou osnovu vypravovaného textu, formuluje ji jednak pomocí hesel, jednak pomocí vět - rozlišuje funkci jednotlivých druhů popisu a jejich využití v praxi i v uměleckém textu - zpracuje popis podle jeho zaměření s využitím náležitých jazykových a stylistických prostředků - rozliší podstatu oznámení a zprávy a charakterizuje jejich funkci - sestaví oznámení a zprávu s využitím náležitých jazykových a stylistických prostředků - charakterizuje dopis jako slohový útvar - rozlišuje dopis osobní a úřední povahy dle jejich struktury, funkce a potenciálního adresáta - vytvoří dopis osobní a úřední s použitím náležitých jazykových a stylistických prostředků - pracuje s odborným textem - najde hlavní myšlenku textu - pořizuje si výpisky, výtah z jednoduchého odborného textu	Vypravování - osnova vypravování Popis - předmětu, osoby, děje, pracovního postupu Oznámení, zpráva Dopis - osobní, úřední Hlavní myšlenky v textu - Výpisky - Výtah - Subjektivní a objektivní sdělení - Komunikační záměr a strategie - Rozlišování faktů a informací od názorů a hodnocení - Ověřování informačních zdrojů	Dějepis - Úvod do dějin pravěku – vznik světa a člověka (mýty, vědecké teorie, náboženství) - Vzdělanost, věda a umění starověkého Řecka a starověkého Říma Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 6. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 7. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
- vypravuje vlastními slovy scény ze hry, filmu, ukázky z knih a vlastní zážitky - vyjadřuje se jasně, srozumitelně, souvisle - používá vhodné jazykové prostředky - popisuje umělecká díla, výrobky, přírodní jevy, pracovní postup - zpracovává výťah z odborného textu - vystihne povahu člověka, analyzuje postoje a projevy chování lidí - využívá různé jazykové prostředky - vyjadřuje se pomocí rčení, přirovnání, přísloví - rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní - formuluje žádost - sestaví vlastní životopis - vytvoří pozvánku - volí vhodné synonymní prostředky úroveň v rámci podpůrných opatření - s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	Vypravování Popis - uměleckých děl, výrobků, pracovního postupu Líčení Výťah Charakteristika - charakteristika vnější a vnitřní Žádost Životopis Pozvánka Tvorba prezentace	Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 8. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
- vysvětlí pojem charakteristika - rozliší charakteristiku vnější a vnitřní - charakterizuje podstatu slohového útvaru líčení - vyjádří své city a pocity prostřednictvím textu s náležitými jazykovými prostředky	Charakteristika literárních postav Líčení Výklad	Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 8. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
- charakterizuje funkci slohového útvaru výklad - rozliší podstatné a okrajové informace ve vhodně zvoleném textu vzhledem k věku žáka - vhodně uspořádá informace z textu s ohledem na účel textu, podstatné informace zaznamená - charakterizuje podstatu slohového útvaru úvaha - na základě logického usuzování a s uplatněním svého osobního postoje osvětlí a písemně vyjádří podstatu určitého problému - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu - pozná jednotlivé slohové útvary v literárních ukázkách - posoudí zdroje komunikace Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	Výtah Jednoduchá úvaha Souhrnné poučení o slohu Slohové útvary v ukázkách	- MKV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 9. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce stylu ke správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - reprodukuje náležitě věcný i odborný text, využívá základy studijního čtení -- vyhledává klíčová slova a shrne hlavní myšlenky	Písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu - vlastní tvořivé psaní - slohové útvary: popis pracovního postupu, popis uměleckých děl, charakteristika literární postavy, líčení, výklad, úvaha, vypravování, fejeton, další publicistické útvary - Mluvený projev - základní útvary podle komunikační situace, zásady kultivovaného projevu, technika mluveného projevu, komunikační útvary, připravený nebo nepřipravený projev	Výchova k občanství - Psaní životopisu Fyzika - Fyzikální pokusy Přírodopis - Přírodovědné pokusy Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO - 9. ročník, Sloh	PŘESAHY, VAZBY
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - odliší spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru mluvčího - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbální, nonverbální i paralingvální prostředky řeči - zapojí se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</u> <u>komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</u> <u>píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</u>	mluvené útvary: diskuse, úvaha, proslov, technika mluveného projevu, komunikativní útvary, připravený a nepřipravený projev	

5.1.2 Cizí jazyk

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předměty Cizí jazyk a Další cizí jazyk jsou součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Osvojování cizího jazyka pomáhá překonávat jazykové bariéry. Jeho osvojení je důležité pro komunikaci v životě, dalším vzdělávání i uplatnění v zaměstnání. Pomáhá poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí z jiných zemí a jejich kulturní tradice. Prohlubuje vědomí vzájemného porozumění a tolerance.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Poznávat smysl a cíl učení tím, že dostávají šanci prožít úspěch a prožít radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
- Najít si způsob učení, který jim vyhovuje
- Pracovat s textem (číst s porozuměním)
- Vyhledávat informace
- Dávat podněty pro práci v hodinách (uplatňovat vlastní tvořivost)
- Vědět, že získané vědomosti uplatní v životě (soutěže, zkoušky, pobyt v cizině)
- Využívat sebehodnocení k dalšímu rozvoji

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vyjádřit myšlenky, potřeby a názory (formuluje jasně a srozumitelně)
- Domluvit se v běžných situacích
- Zformulovat dotaz
- Rozumně a vhodně reagovat
- Rozumět pokynům, nápisům
- Obhajovat svá tvrzení
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie ke komunikování s okolním světem (čte časopisy, chatuje na internetu, sleduje filmy v originále, poslouchá písničky)
- Znat realitu zemí, kde se studovaným jazykem hovoří (např. orientuje se na mapě, literatura, svátky) – dovedli je využít v konverzaci
- Začleňovat metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vzájemnou komunikaci (rozhovory, scénky, diskuze, hry)

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat rozdíly kulturní, náboženské a rasové
- Jednat zodpovědně
- Dodržovat školní řád, pravidla třídy, předmětu
- Upozornit na nevhodné či nebezpečné jednání druhých
- Neničit majetek, výzdobu

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozpoznat problém (v co největší míře řeší problémové úlohy z praktického života)
- Navrhovat různá řešení na základě svých znalostí a svého úsudku
- Vyhledat informace k řešení problému
- Informace logicky třídit a vhodným způsobem využívat
- Vybrat z variant řešení vhodnou

- Vytrvat ve svém úsilí a hledat nejvhodnější řešení problému
- Ověřit správnost
- Obhájit řešení
- Uvědomit si zodpovědnost

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině (společná příprava na soutěže, projekty)
- Spoluvytvářet pravidla pracovního týmu
- Pozitivně ovlivnit kvalitu práce týmu (příjemná atmosféra, úcta, pomoc)
- Pomáhat spolužákovi
- Požádat o pomoc
- Chápat spolupráci (rychlejší, „víc hlav víc ví“, čerpat poučení od druhých lidí)
- Chovat se i k sobě kladně (sebeúcta)
- Prezentovat svou práci

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Využívat dostupné pomůcky, nástroje (práce s časopisy, slovníky, obrazovým materiálem)
- Pracovat kvalitně, efektivně
- Přizpůsobit se novým podmínkám
- Plnit povinnosti a závazky
- Zvolit vhodné způsoby práce (zhodnotit výkon, výsledek)
- Připravenost na výuku (pomůcky na lavici, připravené k použití, udržovat pracovní místo v čistotě)
- Chránit zdraví své i druhých

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.

- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

5.1.2.1 Anglický jazyk

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. a 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Žák/žákyně dle svých schopností: • snaží se reagovat na dané pokyny (verbálně nebo neverbálně) • snaží se reagovat na jednoduché otázky • snaží se opakovat správně slovní zásobu přiměřenou věku • snaží se porozumět jednoduché a krátké konverzaci • seznamuje se s obrázkovým slovníkem Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • je seznámen se zvukovou podobou jazyka	• Pravidla komunikace v každodenních situacích – pozdravy, představení se, poděkování, vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu • Reakce na různé pokyny • Tematické okruhy (slovní zásoba) – počítání do 10, barvy, zvířata, škola, rodina, hračky, části těla, jídlo a nápoje, záliby	OSV Osobnostní rozvoj • rozvoj schopností • Poznávání • Pozornost a soustředění; Sociální rozvoj • poznávání lidí • vzájemné poznávání se ve třídě Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Jazykové struktury • čísla 1 – 12, základní fonetické značky • slovní zásoba z tematických celků • pozdravy a rozloučení, představování se • vyjádření souhlasu a nesouhlasu • reakce na pokyny, rozhovory, scénky • vyjádření libosti a nelibosti • abeceda (spelling) • četba jednoduchých textů • otázka, zápor, rozkazovací způsob Gramatika • slovesa v přítomném prostém čase, v rozkazovacím a oznamovacím způsobu • modální sloveso CAN • zájmena – osobní, přivlastňovací (I – my, You – your, it, we)	Člověk a jeho svět • Rodina • Tělo • Barvy • Dopravní prostředky • svátky Umění a kultura • Písničky • Obrázky k příběhům • Loutky Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování - pozdraví a poděkuje - sdělí své jméno a věk - vyjádří souhlas či nesouhlas - reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - je seznámen s grafickou podobou jazyka	- podstatná jména Tematické okruhy - rodina - jídlo - hračky - lidé - dopravní prostředky - barvy - tělo - hudební nástroje - svátky – Halloween, Christmas, Easter - Birthday Party	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - používá dvojazyčný slovník. - sestaví jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formuláře	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Jazykové struktury - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - popis místa - pozdravy a rozloučení, představování se - vyjádření souhlasu a nesouhlasu - reakce na pokyny, rozhovory, scénky - vyjádření libosti a nelibosti - četba jednoduchých textů - otázka, zápor, rozkazovací způsob - slovní zásoba z tematických celků – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - čísla 13 - 20 Gramatika	Člověk a jeho svět - Člověk - Zvířata - Byt a škola - zařízení Umění a kultura - Písničky - Obrázky k příběhům - Loutky Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</u> <u>pozdraví a poděkuje</u> <u>sdělí své jméno a věk</u> <u>vyjádří souhlas či nesouhlas</u> <u>reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>je seznámen s grafickou podobou jazyka</u>	- slovesa v přítomném prostém čase, v rozkazovacím a znamovacím způsobu - modální sloveso CAN - zájmena – osobní, přivlastňovací (I – my, You – your, it, we, they), ukazovací zájmena (this – that) - podstatná jména - předložky Tematické okruhy - místnosti v domě, nábytek - domov - zařízení školní třídy - rodina - zvířata - počasí - oblékání - lidské tělo - jidlo - dopravní prostředky	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech	Jazykové struktury základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které narušují smysl sdělení a porozumění) - popis místa - pozdravy a rozloučení, představování se - vyjádření souhlasu a nesouhlasu - reakce na pokyny, rozhovory, scénky - vyjádření libosti a nelibosti a momentálního stavu - četba jednoduchých textů	Člověk a jeho svět - Rodina - Tělo - Zvířata - Zvyky, svátky v jiných zemích Umění a kultura - Písničky - Obrázky k příběhům - Loutky Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci Mínimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</u> <u>pozdraví a poděkuje</u> <u>sdělí své jméno a věk</u> <u>vyjádří souhlas či nesouhlas</u> <u>reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>je seznámen s grafickou podobou jazyka</u>	- otázka, zápor, rozkazovací způsob - slovní zásoba z tematických celků - čísla 20 - 100 Gramatika - přítomný průběhový čas - přítomný čas prostý - modální sloveso CAN - vazba There is / There are - zájmena – osobní, přivlastňovací, ukazovací - vyjádření blízké budoucnosti (going to) - předložky Tematické okruhy - části těla - oblečení - rodina - zvířata - volný čas - povolání - bydliště - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - příroda	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypovídá jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Průřezová témata - OSV - EGS Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojoovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozumí základním informacím v krátkých poslechových a psaných textech, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět) - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Členy Some and any Sloveso be, have, Sloveso must Sloveso can - schopnost, možnost, dovolení Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - tvoření množného čísla Příslovce četnosti - always, usually, often, sometimes, never Zájmena - osobní, přivlastňovací a předmětový pád Tázací slova - what, where, why, etc. Předložky - času a místa Vazba There is/There are This/these, that/those Rozkazovací způsob Přítomný čas průběhový - pro vyjádření přítomnosti Přítomný čas prostý Minulý čas prostý - sloveso být a mít - pravidelná slovesa - nepravidelná slovesa - výběr Tematické okruhy - člověk, příroda, historie, svátky	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7.ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojoovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojoovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popisuje osoby, místa a	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci	Průřezová témata - OSV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7.ročník	PŘESAHY, VAZBY
věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozumí základním informacím v krátkých poslechových a psaných textech, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu</u> <u>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět)</u> reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - nepravidelné množné číslo Sloveso + ing - I like reading. Předmětový pád Can/can't - schopnost, možnost Vyjádření četnosti - twice a year Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Minulý čas prostý - sloveso být - pravidelná a nepravidelná slovesa Souhlas a nesouhlas Číslovky - násobné Tematické okruhy - člověk, příroda, historie, svátky	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8.ročník	PŘESAHY, VAZBY
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (	Průřezová témata - EGS - OSV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Dějepis - Historie VB - První Američané Český jazyk a literatura - Popis osoby - Povídka - Inzerát - Rozhovor, interview Zeměpis - Životní prostředí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8.ročník	PŘESAHY, VAZBY
věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozumí základním informacím v krátkých poslechových a psaných textech, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Gramatika - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý vs. průběhový - minulý prostý čas - minulý průběhový čas - modální slovesa (could, can, should, must) - stupňování přídavných jmen - budoucí čas s WILL - budoucí čas s going to - vyjádření blízké budoucnosti přítomným průběhovým časem - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, kvantifikátory - zdvořilé žádosti a nabídky - první podmínková věta Okruhy pro čtení, poslech a konverzaci - člověk ve městě - život v minulosti - srovnávání, rozdíly v životních stylech - zdravá budoucnost - jídlo a pití - životní prostředí - příroda Psaní - interview - krátká povídka, inzerát - popis osoby	- Realie anglicky mluvících zemí Přírodopis - Příroda - Životní prostředí Výchova ke zdraví - Zdravá výživa

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném	Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem	Průřezová témata - EGS - OSV - ENV Dějepis - Historie USA Český jazyk a literatura - Slovotvorba - Tvarosloví - E-mail - Dopis - Vyprávění - Povídka - Příhláška - Formulář

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
čas a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozumí základním informacím v krátkých poslechových a psaných textech, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu</u> <u>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět)</u> <u>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</u>	Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Gramatika - přítomný čas prostý vs. průběhový - minulý čas prostý vs. průběhový - stupňování přídavných jmen a příslovčí - budoucí čas, modální slovesa pro vyjádření předpovědi - první podmínková věta, spojka UNLESS - předpřítomný čas - trpný rod - slovesa pojící se s infinitivem vs. gerundiem - slovesa pojící se s infinitivem vs. gerundiem - budoucí čas: will vs. going to - must/mustn't vs. don't have to - předpřítomný čas prostý vs. průběhový - vztažné věty - vztažné věty Okruhy pro čtení, poslech a konverzaci - dobrodružství, objevy - vynálezy - životní prostředí – obnovitelné zdroje energie - přírodní katastrofy - tradice - osudy lidí v minulosti - životní styl v minulosti a současnosti - realie anglicky mluvících zemí - kvízy - hudba, hudební styly - slovní zásoba - současná hovorová angličtina - odhadování významu slov z kontextu - antonyma, synonyma - americká vs. britská angličtina Psaní - vyplňování formulářů - vyprávění - novinový článek	- Článek - Recenze Fyzika - Vynálezy Hudební výchova - Hudební styly Zeměpis - Přírodní katastrofy - Reálie anglicky mluvících zemí Přírodopis - Příroda - Životní prostředí Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
	- článek na web - e-mail - filmová recenze - interview - dopis - přihláška do soutěže - krátká povídka - omluva	

5.1.3 Další cizí jazyk

Charakteristika předmětu

Je shodná s charakteristikou předmětu Cizí jazyk.

Klíčové kompetence

Jsou shodné s klíčovými kompetencemi předmětu Cizí jazyk.

5.1.3.1 Německý jazyk

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- poslouchá s porozuměním běžné pokyny - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty se známými jazykovými prostředky - umí formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně - umí si vyžádat a podat jednoduchou informaci - zná základní geografické údaje týkající se německy mluvících zemí	Pozdravy Představení se Omluva, prosba Číslice 0 - 200 E – mail, Dopis Škola Dny v týdnu Plakát Vyučovací předměty Rozvrh hodin Koníčky Rodina Povolání Mluvnická část - abeceda - otázky s tázacími zájmeny Wer? Wie? Was? Wo? Wann? Woher? - Časování sloves v čísle jednotném i množném - Časování slovesa „sein“ - Přivlastňovací zájmena – mein, dein - Podstatná jména (člen určitý a neurčitý) v čísle jednotném a množném - Slovosled ve větě oznamovací a tázací	Zeměpis - Evropa Výchova ke zdraví - Rodina Český jazyk a literatura - Charakteristika (povaha, zájmy a schopnosti člověka) - Popis Průřezová témata - OSV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- porozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích - umí vést jednoduchý dialog v rámci známých tematických okruhů - umí sestavit jednoduché sdělení (návštěva u lékaře, v rodině, telefonát, nákup zboží) - písemně sestaví jednoduchá odpověď na dopis či jiné sdělení /email/ - pracuje aktivně se slovníkem - zná zvyklosti a každodenní život v německy mluvících zemích	Čas Narozeniny - Přání Režim dne Školní oslava - Pozvánka Měsíce v roce Nákupy Oblečení Mluvnická část - slovesa s odlučitelnou předponou - nejpoužívanější příslovce - osobní zájmena v 1. a 4. pádě - zájmeno „kein“ 1. a 4. pás podstatných jmen - předložka „in, am“ - vazba s „wie viel“ - způsobová slovesa „dürfen, müssen, wollen, möchten“ a jejich časování	Zeměpis - Evropa Český jazyk a literatura - Přání Průřezová témata - OSV - MKV - EGS Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- porozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích – přímým i reprodukováným - vyjádří se pohotově v běžných každodenních situacích - stručně vyjádří svůj názor ústně i písemně - pracuje se slovníkem - zná nejdůležitější informace o německy mluvících zemích Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět</u> <u>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</u> <u>rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</u> <u>pozdraví a poděkuje</u> <u>sdělí své jméno a věk</u>	Domov Město Vesnice Zařízení bytu Školní výlet Jízdní řád Zdravý životní styl Životní prostředí Části těla Vlastnosti Volnočasové aktivity Potraviny Média Mluvnická část 3. pád podstatných jmen - předložky se 3. a 4. pádem - zájmena přivlastňovací - minulý čas sloves (préteritum a perfektum) - sloveso „waren“ - slovesled v souvětí - složený tvar podstatných jmen - osobní zájmena ve 3. a 4. pádě - předpony tvořící zápor	Výchova ke zdraví - Zdraví životní styl Český jazyk - Vypravování Průřezová témata - OSV - MKV - ENV - EGS Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vyjádří souhlas či nesouhlas - reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - je seznámen s grafickou podobou jazyka		

5.1.3.2 Ruský jazyk

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Tematické okruhy - Seznámení, představení, oslovení - Základní fráze - Volný čas - Škola - Vánoce - Rodina, domácí mazlíčci - Povolání - Bydlení, zdraví Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnická část - Vyjádření záporu - Minulý čas - Vazby slovesa „играть“ - Pravopis psaní „и“ по „г, к, х“ 4. pád vybraných podst. jmen ženského rodu - Číslovky 1 - 12 - Vybrané tvary přivlastňovacích zájmen - Vazba „У меня есть“ - Pravopis samohlásek po souhláskách „ж, ш, ц“ - Vybraná přídavná jména mužského a ženského rodu - Vazba „У меня есть“ - Sloveso „есть“ ve významu „je, nachází se“	Zeměpis - Evropa, Asie Výchova ke zdraví - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití Výchova k občanství - Člověk ve společnosti Český jazyk - Charakteristika (povaha, zájmy a schopnosti člověka) Člověk a svět práce - Svět práce Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy Průřezová témata - OSV - MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a podobné otázky pokrývá Čtení s porozuměním - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Tematické okruhy Kalendářní rok a volný čas - roční období, měsíce, určování času, popis dne Jídlo – potraviny, stravovací návyky Nákupy Oblékání Lidské tělo – vzhled Charakter člověka Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnická část: - Príslovce - Slovesa v 1. os. j. č. - Zvratná slovesa - Číslovky 1 – 100, 1000 - Časování sloves I. a II. typu 3. os. j. i mn. č. sloves - slovesa pohybu a jejich časování - Časování sloves „есть“ a „пить“ - Přídavná jména utvořená od podstatných jmen - Přídavná jména j. i mn. č. - Zájmena osobní ve 3. p. j. č. - Ukazovací zájmeno эти ve 3. p. j. č. - vazba „похож(а) на (кого)“ - pádové otázky ke skloňování podstatných jmen	Zeměpis - Evropa, Asie Výchova ke zdraví - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití Výchova k občanství - Člověk ve společnosti Český jazyk - Charakteristika (povaha, zájmy a schopnosti člověka) Průřezová témata - OSV - MKV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a podobné otázky pokládá - Čtení s porozuměním	Tematické okruhy Země a jejich hlavní města, jazyk a národnosti, adresa Dovolená Město – označení budov a míst, žádost o pomoc, rada Lidské tělo – popis, pocity, nemoci a léky Svátky a oslavy – svátky ruské i české, popis oslav, tradice spojené s oslavou Vánoc a Nového roku, blahopřání Moskva – historie, významné památky a místa, ubytování v hotelu Petrohrad Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem; Mluvnická část - Skloňování podstatných jmen - Minulý čas sloves - Rozkazovací způsob sloves 3. stupeň přídavných jmen - Vazba „кому нужно“ a „кому нельзя“ - Vyjádření, že něco musím, nesmím - Řadové číslovky 1 – 9 - Budoucí čas sloves	Zeměpis - Evropa Výchova ke zdraví - Zdravý způsob života a péče o zdraví Výchova k občanství - Člověk jako jedinec - Člověk ve společnosti - Mezinárodní vztahy, globální svět Český jazyk - Vypravování Průřezová témata - OSV - MKV - EGS Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět</u> <u>reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby</u> <u>rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování</u> <u>pozdraví a poděkuje</u> <u>sdělí své jméno a věk</u> <u>vyjádří souhlas či nesouhlas</u> <u>reaguje na jednoduché otázky</u> <u>(zejména má-li k dispozici vizuální oporu)</u> <u>je seznámen s grafickou podobou jazyka</u>	Spojka „если“	

5.1.3.3 Španělský jazyk

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- poslouchá s porozuměním běžné pokyny - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty se známými jazykovými prostředky - umí formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně - umí si vyžádat a podat jednoduchou informaci - zná základní geografické údaje týkající se německy mluvících zemí	Pozdravy Představení se Omluva, prosba Číslice 0 - 200 E – mail, Dopis Škola Dny v týdnu Plakát Vyučovací předměty Rozvrh hodin Koníčky Rodina Povolání Mluvnická část - abeceda - otázky s tázacími zájmeny - Časování sloves v čísle jednotném i množném - Podstatná jména v čísle jednotném a množném - Slovosled ve větě oznamovací a tázací	Zeměpis - Evropa Výchova ke zdraví - Rodina Český jazyk a literatura - Charakteristika (povaha, zájmy a schopnosti člověka) - Popis Průřezová témata - OSV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- porozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích - umí vést jednoduchý dialog v rámci známých tematických okruhů - umí sestavit jednoduché sdělení (návštěva u lékaře, v rodině, telefonát, nákup zboží) - písemně sestaví jednoduchá odpověď na dopis či jiné sdělení /email/ - pracuje aktivně se slovníkem - zná zvyklosti a každodenní život v německy mluvících zemích	Čas Narozeniny - Přání Režim dne Školní oslava - Pozvánka Měsíce v roce Nákupy Oblečení Mluvnická část - slovesa nejpoužívanější příslovce - osobní zájmena v 1. a 4. pádě - zájmeno „kein“	Zeměpis - Evropa Český jazyk a literatura - Přání Průřezová témata - OSV - MKV - EGS Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
porozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích – přímým i reprodukováním	Domov Město Vesnice Zařízení bytu	Výchova ke zdraví - Zdraví životní styl Český jazyk - Vypravování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vyjádří se pohotově v běžných každodenních situacích - stručně vyjádří svůj názor ústně i písemně - pracuje se slovníkem - zná nejdůležitější informace o německy mluvících zemích Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby a dokáže na ně odpovědět) - reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby - rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování - pozdraví a poděkuje - sdělí své jméno a věk - vyjádří souhlas či nesouhlas - reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - je seznámen s grafickou podobou jazyka	Školní výlet Jízdní řád Zdravý životní styl Životní prostředí Části těla Vlastnosti Volnočasové aktivity Potraviny Média Mluvnická část 3. pád podstatných jmen - předložky - zájmena přivlastňovací - minulý čas sloves (préteritum a perfektum) - slovosled v souvětí - složený tvar podstatných jmen	Průřezová témata - OSV - MKV - ENV - EGS Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace se realizuje v předmětu Matematika.

5.2.1 Matematika

Charakteristika předmětu

Předmět Matematika je vyučován od prvního do devátého ročníku. Výuka je především realizována v domovských učebnách na prvním stupni a odborných učebnách na druhém stupni. V rámci celé školní docházky využíváme učebnu informatiky a mnohá cvičení probíhají i v přírodě.

Rozvíjíme vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém. Ve vyučovacím procesu využíváme skupinové a projektové formy i práci frontální.

Předmět je členěn na práci s číslem a početní operace (první stupeň.), práci s číslem a proměnnou (druhý stupeň), dále geometrii v rovině a prostoru, závislosti, vztahy a práci s daty, nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh. Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí - učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a řešit problém. Soustavně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezového tématu: Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana.

Nabídkou pro talentované žáky jsou semináře, ve kterých se žáci zabývají nadstandardními úlohami, přípravou na matematické soutěže a v 9. ročníku i na přijímací zkoušky.

V rámci volitelných předmětů je pro žáky se SPU nabízen volitelný předmět Cvičení z matematiky. Učitelé se individuálně věnují dětem s dyskalkulií.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozvíjet schopnost abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů apod.
- Provádět z paměti i písemně početní úkony s přirozenými, celými a racionálními čísly

- Vytvářet zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a jejich efektivní využívání při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- Stručně se vyjadřovat s využitím matematického jazyka včetně matematické symboliky

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- vyjadřovat myšlenky, postupy a názory v logickém sledu
- Komunikovat s ostatními žáky ve skupině a třídě
- Využívat informační a komunikační prostředky pro řešení problémů a komunikaci s ostatními
- Přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky, porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech, schématech apod.

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat názor druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot a dokázat vcítit se do druhých lidí
- Chápat základní principy a pravidla a nutnost jejich dodržování
- Uvědomit si svá práva a povinnosti ve škole a mimo školu

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Využít dostatek nabízených úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- Poznat, že matematická úloha a nejen ona, má různé varianty řešení, nalézat a objevovat různé varianty řešení
- Známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení analogických nebo nových úkolů a problémů
- Provádění rozboru úkolu či problému, tvořit plán jejich řešení, odhadnout výsledky, zvolit správný postup k jejich vyřešení a vyhodnotit správnost výsledku vzhledem k zadání
- Vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu a uměli své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů a protipříkladů
- Dokazování jednoduchých tvrzení a vyvozování logických a obecných závěrů

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupinách, diskutovat o zadaných úkolech či problémech, k respektovat názory ostatních a uměli obhajovat své
- Utvářet příjemnou atmosféru ve skupině, upevňovat mezilidské vztahy na základě ohleduplnosti a úcty
- Rozvíjet schopnost umět poskytnout pomoc nebo o ni požádat

- Vytvářet si pozitivní představy o sobě samém, a tím si umět zvýšit sebevědomí
- Ovládat a řídit svoje jednání tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pracovat na projektech a dalších činnostech, při kterých by modelovali a vyráběli různá tělesa a jiné názorné pomůcky. Při těchto činnostech se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti, práci s různými materiály
- Vytvářet přesné a přehledné rysy grafy, diagramy, konstrukční úlohy.

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali

- Rozlišovat obrazné symboly, porozumět jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), rozlišovali symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem
- Posuzovat úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějící informací potřebné k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- Využít digitální technologie v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- Vhodně používat kalkulátor, např. při provádění kontroly odhadů

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• spočítá prvky daného souboru do 20 • vytvoří konkrétní soubor (korálky, kuličky s daným počtem prvků do 20) • porovnává čísla a soubory prvků s počtem do 20 • přečte a zapíše čísla 0-20 • sečte a odečte čísla v oboru 0-10, 10-20 bez přechodu desítky • používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací • vybírá řešení slovní úlohy vedoucí • k porovnávání čísel v oboru 0-20 • ke sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu desítky • ke vztahům n-více (méně) v probíraném oboru • orientuje se v prostoru • rozeznává geometrické útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychle, kvádr, válec)	Čísla 0-20 • číselná řada, počítání předmětů, vytváření souboru s daným počtem prvků • čtení a psaní čísel • porovnávání čísel, znaménka nerovnosti, slovní úlohy na porovnávání čísel • součet a rozdíl čísel bez přechodu přes desítku • slovní úlohy sčítání a odčítání, n-více, n-méně Orientace v prostoru • geometrické pojmy, vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za • rovinné obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh) • tělesa (krychle, kvádr, válec, koule)	Český jazyk a literatura • Čtení slovních úloh Člověk a jeho svět • Orientace v prostoru Průřezová témata • OSV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - čte, píše a používá číslice v oboru do 10 - zná matematické operátory $+$ $-$ $=$		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem přes desítku - spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100 - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti) s daným počtem prvků do 100 - porovná čísla do 100 a zapíše vztahy pomocí symbolů - zaokrouhlí dané číslo na desítky - orientuje se na číselné ose - sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem přes desítku - používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh - řeší slovní úlohy vedoucí : -k porovnávání čísel v oboru do 100 -ke sčítání a odčítání čísel v oboru do 100 -k využití vztahů n-více(méně) v oboru do 100 - ovládá spoje násobílek 2, 3, 4, 5 - dělí v oboru násobílek 2, 3, 4, 5 - užívá násobení a dělení v praktických situacích - řeší slovní úlohy na násobení, na dělení, vedoucí ke dvěma početním výkonům, vztahy n-krát více, n-krát méně - užívá závorky - kreslí křivé a rovné čáry - odhaduje délku úsečky na decimetry a centimetry - měří délku úsečky na centimetry - poznává geometrická tělesa v praxi	Číselný obor 0-100 - číselná řada, porovnávání čísel, čtení a zápis čísel - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku 0-20, součet a rozdíl čísel 0-100 - číselná osa, zaokrouhlování čísel na desítky - počítání po jedné, po desítkách v oboru do sta - sčítání a odčítání násobků deseti - sčítání a odčítání v oboru do 100 - slovní úlohy na sčítání a odčítání do 100 - příklady se závorkami Násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobílek do 100 - násobek, řady násobků daného čísla - násobení jako opakované sčítání, záměna činitelů - automatizace násobílek 2, 3, 4, 5 a dělení - slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (vztahy n-krát více, méně) Geometrie - rýsování úseček a měření jejich délek - úsečka, lomená čára, délka úsečky - jednotky – centimetr, metr - označení bodů a úseček - modelování těles Orientace v čase - den, hodina, minuta - časové vztahy, závislost na čase	Český jazyk a literatura - Tvorba slovních úloh Člověk a jeho svět - Školní režim a řád - Časová orientace Člověk a svět práce - Stavba krychle, kvádru, modelování těles Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vymodeluje tělesa (krychle, kvádr) - čte časové údaje na různých typech hodin - ovládá časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - čte, píše a používá číslice v oboru do 20 - porovnává čísla v oboru do 20		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- čte a píše trojčíselná čísla - vytváří konkrétní soubory s daným počtem prvků do 1000 - používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh - písemně sečte a odečte dvě trojčíselná čísla - provádí kontrolu svého výpočtu - řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojčíselných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíselných čísel, na vztahy o n-více (méně) - provádí předběžný odhad výsledků - automaticky užívá spoje všech násobílek - násobí pamětně dvojčíselné číslo jednocíselným - dělí dvojčíselné číslo jednocíselným mimo obor násobílek - určuje neúplný a úplný zbytek v jednoduchých případech - čte a sestavuje tabulky násobků - užívá tabulkové zápisy v praxi - užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh - řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojčíselného čísla jednocíselným a dělení dvojčíselného čísla jednocíselným	Číselný obor 0-1000 - číselná řada, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách - zápis čísel – zápisy a čtení trojčíselných čísel - číselná osa – znázornění trojčíselných čísel na číselné ose, porovnávání čísel pomocí číselné osy - zaokrouhlování čísel na desítky, stovky - rozklad čísla v desítkové soustavě - sčítání a odčítání čísel bez přechodu násobků sta - sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta - písemné sčítání (kontrola záměnou sčítanců) - písemné odčítání (kontrola záměnou sčítanců) - slovní úlohy - násobky čísel 6, 7, 8, 9, dělení v oboru 6, 7, 8, 9 - násobení deseti - násobení a dělení dvojčíselných čísel jednocíselným, dělení se zbytkem, součin, podíl, zbytek, slovní úlohy Geometrie - přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky, průsečík dvou rovnoběžek - čtvercová síť - rovinné obrazce	Český jazyk a literatura - Čtení a tvorba slovních úloh Průřezová témata - OSV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- sečte a odečte čísla v oboru 0-10, 10-20 bez přechodu desítky - provádí odhad výsledku. - řeší slovní úlohy vedoucí k využití vztahů n-krát více, n-krát méně. - označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr - převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 - provádí odhad délky, vzdálenosti - určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - řeší jednoduché slovní úlohy v oboru do 20 - porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 - čte, píše a používá čísllice v oboru do 20, numerace do 100 - zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat - sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - umí rozklad čísel v oboru do 20 M-3-2-02p - modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek - M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi - pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	- trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník: strana rovinného obrazce, obvod - jednotky délky, milimetr, kilometr	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozezná přímku a úsečku, narysuje je a ví, jak se označují - používá pravítko		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících - čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose - porovnává čísla do 1 000 000, řeší příslušné nerovnice - zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 - písemně sčítá a odčítá (sčítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 (nejvýše se dvěma různými číslicemi) jednociferným číslem - písemně násobí jedno- a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru a na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) - řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny	Celá čísla Číselný obor do 1 000 000 - posloupnost přirozených čísel do 1 000 000, počítání po statisících, desetitisících, tisících - zápis čísel desítkové soustavy, porovnávání čísel do 1 000 000 - číselná osa – řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítání a odčítání v oboru do 1 000 000 - pamětní sčítání a odčítání přirozených čísel - pamětní násobení a dělení jednociferným číslem - písemné násobení jedno- a dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) - odhady výsledků - kontrola výpočtu - pořadí početních výkonů, užívání závorek - zlomky - celek, část, zlomek, čítnel, jmenovatel, zlomková čára, polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina Geometrie - vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky - průsečík - kolmice, kolmost - kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice - souměrnost – osa souměrnosti, souměrné	Český jazyk a literatura - Čtení slovních úloh Člověk a jeho svět - Jednotky délky, času, hmotnosti Průřezová témata - OSV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• porovnává, sčítá zlomky se stejným-základem v oboru kladných čísel • určí vzájemnou polohu dvou přímek • sestrojí rovnoběžku s danou přímkou • sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce • narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem • pozná souměrný útvar • určí osu souměrnosti modelováním, překládáním • nakreslí souměrný útvar • určí obsah rovinných útvarů pomocí čtvercové sítě • řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce • vymodeluje síť kvádrů, krychle • vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 • Sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla • Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	útvary, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník • obsah čtverce, obdélníku • síť kvádrů a krychle • obsah čtverce, obdélníku ve čtvercové síti • jednotky obsahu – cm^2, m^2, mm^2	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• porovná přirozená čísla, zobrazí je na číselné ose • zaokrouhlí přirozená čísla s požadovanou přesností • zapíše dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě • provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) • sečte a odečte přirozená čísla z paměti (sčítaná nebo odčítaná čísla mají nejvýše dvě číslice různé od nuly)	Přirozená čísla do milionu a přes milion • posloupnost přirozených čísel, porovnávání přirozených čísel • číselná osa, zobrazení přirozených čísel na číselné ose • zápis čísla přirozeného v desítkové soustavě a jeho znázornění (teploměr, model) • řešení jednoduchých rovnic • početní výkony s přirozenými čísly	Člověk a svět práce • Modelování těles • Práce se stavebnicí Člověk a jeho svět • Převody jednotek • Měřítko mapy Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla • písemně odčítá dvě přirozená čísla • pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech • písemně násobí až čtyřciferným činitelem • písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem • řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly • zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin • zobrazí dané desetinné číslo řádu desetin na číselné ose • zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky • sečte a odečte desetinná čísla řádu desetin a setin • násobí a dělí desetinné číslo deseti • porozumí významu znaku „~“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose • užije desetinné číslo v praktických situacích • řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel • řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce • žák narýsuje kružnici s daným poloměrem • žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran • žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic • žák dodržuje zásady rýsování • sčítá, odčítá a porovnává graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky • pamětní sčítání a odčítání přirozených čísel • písemné algoritmy početních výkonů • pamětní násobení a dělení přirozených čísel • užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitel), dělení dvojciferným dělitelem • řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony • užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) • provádění odhadů a kontroly výpočtů Desetinná čísla • zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem • desetinná čárka • psaní a čtení desetinných čísel (desetina, setina) • zobrazení desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose • zobrazení desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose • porovnávání desetinných čísel • písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin • násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin a setin deseti a stem • násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin a setin přirozeným číslem menším než deset • řešení a vytváření slovních úloh vedoucích k užití desetinných čísel v jednoduchých případech Rovinné obrazce, tělesa • rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem • grafický součet a rozdíl úseček	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- žák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou - určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru - vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce - zná a umí převádět jednotky obsahu cm^2, mm^2, m^2, ha - řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce - vypočítá povrch kváдру a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn - řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů (obdélníku a čtverce, povrchu kváдру a krychle) - doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky. - čte a sestavuje tabulky a jednoduché diagramy - sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - numerace do 1000 - používá kalkulačtor - zaokrouhluje čísla na desítky a stovky - vyřeší jednoduché slovní úlohy - sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla - převládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 - prozeznává sudá a lichá čísla - vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu - orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	- sestrojení rovnoběžek a kolmic - rýsování pravoúhlého trojúhelníku - rýsování obdélníku, čtverce - rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku - výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - odhady obvodu a obsahu jednotky (a, ha, km^2, mm^2), užití a převody jednotek - řešení úloh z praxe - výpočty povrchu kváдру a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn - modelování těles pomocí stavebnic (jednotková krychle) - znázorňování ve čtvercové síti jednoduchých a souměrných útvarů a překládáním papíru Tabulky, grafy, diagramy - dosazování za proměnnou - čtení a sestavování tabulek různých závislostí - čtení a sestavování sloupcových diagramů - zakreslování jednoduchých grafů, závislostí – průběh jízdy autem, změna teploty během dne	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• <u>pznázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary</u> • <u>měří a porovnává délku úsečky</u> • <u>vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</u> • <u>sestrojí rovnoběžky a kolmice</u> • <u>určí osu souměrnosti překládáním papíru</u> • <u>pozná základní tělesa</u>		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zná přirozená čísla a umí je zapsat • umí je zobrazit na číselné ose • umí je porovnat a zaokrouhlit • umí vyřešit jednoduché slovní úlohy • zná desetinná čísla a početní úkon s nimi • umí zapsat a znázornit zlomek • rozeznává rovinné obrazce • umí sestavit a změřit úsečku • umí sestavit kolmici a kolmici k přímce • spočítá obvody základních rovinných útvarů • umí vypočítat obsah čtverce a obdélníka • umí načrtnout a sestavit čtverec, obdélník a kružnici • umí převádět jednotky délky a obsahu • provádí zaokrouhlování desetinných čísel na daný řád • násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1 000 • převádí jednotky délky a hmotnosti • umí písemně sčítat, odčítat, násobit a dělit desetinná čísla • řeší slovní úlohy z praxe včetně úloh na výpočet obvodů a obsahů čtverce a obdélníka a povrchů kvádra a krychle • dokáže narýsovat úhel dané velikosti • změří velikost úhlu pomocí úhloměru • užívá jednotky stupeň, minuta • umí odhadnout velikost úhlu	Opakování učiva 5. ročníku Desetinná čísla (DČ) • čtení, zápis a porovnávání DČ • znázorňování DČ na číselné ose • zaokrouhlování DČ • početní úkony s DČ • vlastnosti početních úkonů s DČ • převody jednotek délky, obsahu a hmotnosti • slovní úlohy s DČ Úhel a jeho velikost • úhel a jeho osa • přímý, ostrý, pravý a tupý úhel • velikost úhlu, stupně, minuty, úhloměr • přímý, ostrý, pravý a tupý úhel • sčítání, odčítání, násobení a dělení úhlů (graficky a početně) • vedlejší a vrcholové úhly Osová souměrnost • shodnost geometrických útvarů • osa souměrnosti • osově souměrné obrazce • konstrukce obrazců v osově souměrnosti Dělitelnost přirozených čísel • násobek a dělitel • znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 • prvočísla a čísla složená • rozklad čísla na součin prvočísel • nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	Fyzika • Převody jednotek, těžnice a těžiště, úhly (optika) Zeměpis • Úhly, celá čísla Dějepis • Souměrnosti – architektonické styly Výtvarná výchova • Souměrnost, planimetrie Průřezová témata • OSV • MKV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- provádí grafické sčítání a odčítání úhlů - sčítá a odčítá velikost úhlů udané ve stupních a minutách - násobí a dělí úhel dvěma - umí vyznačit vrcholové a vedlejší úhly - dokáže určit, zda jsou rovinné obrazce shodné - umí sestavit obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti - sestrojí osu souměrnosti osově souměrného obrazce - dokáže určit prvočíslo a číslo složené - provádí rozklad přirozeného čísla na prvočinitele - určuje čísla soudělná a nesoudělná - určuje největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel - řeší jednoduché slovní úlohy - umí zapsat záporné a kladné číslo a zobrazit je na číselné ose - určuje opačné číslo k danému číslu - porovnává dvě celá čísla - určuje absolutní hodnotu čísla pomocí číselné osy; - sčítá a odčítá celá čísla - násobí a dělí celá čísla - užívá početních výkonů s celými čísly v praxi - řeší slovní úlohy na užití celých čísel - dokáže třídit a popsat trojúhelníky - načrtne a sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - načrtne a sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li známy ostatní dva úhly - provádí základní konstrukce trojúhelníku dle vět sss, sus, usu	- dělitelnost - slovní úlohy Celá čísla - základní pojmy - absolutní hodnota čísla - uspořádání čísel - početní výkony s celými čísly - slovní úlohy s celými čísly Trojúhelník - vnější a vnitřní úhly trojúhelníku - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - trojúhelníkové nerovnosti - konstrukce trojúhelníka pomocí tří stran - střední příčky - těžnice, výška trojúhelníka - kružnice opsaná, vepsaná trojúhelníku Shrnutí, opakování učiva 6. ročníku	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- žáci si vybaví a používají učivo ze 6. ročníku - uvádí zlomek na základní tvar - porovnává dva zlomky - zobrazí zlomek na číselné ose - určí společného jmenovatele zlomků - sčítá a odčítá zlomky - násobí a dělí zlomky - jednoduší složený zlomek - upravuje složené číslo na zlomek a naopak - určí převrácené číslo k zlomku - převádí desetinné číslo na zlomek a naopak - užívá zlomky při řešení praktických úloh - řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky - určí shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí útvar v osově souměrnosti - určí osu osově souměrného rovinného obrazce - užívá osovou a středovou souměrnost v praxi - porovnává dvě veličiny poměrem - změní číslo v daném poměru - rozdělí číslo v daném poměru - převádí poměr do základního tvaru - řeší úlohy z praxe na poměr - používá měřítko při práci s mapou - sestaví tabulku přímé a nepřímé úměrnosti - určí typ závislosti a zdůvodnit to - zakreslí bod a dovede určit souřadnice bodu v soustavě souřadnic - sestrojí graf přímé i nepřímé úměrnosti - řeší slovní úlohy na úměrnost - řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky	Opakování učiva 6. ročníku - početní operace s desetinnými čísly - převody jednotek - zlomky - základní konstrukce trojúhelníku Racionální čísla - základní pojmy - absolutní hodnota čísla - určení společného jmenovatele - početní operace se zlomky - slovní úlohy se zlomky - početní operace s racionálními čísly Shodnost - shodnost trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků podle sss, sus, usu - středová souměrnost - řešení úloh z praxe Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost - porovnání dvou veličin poměrem - změna čísla v daném poměru · rozdělit číslo v daném poměru - měřítko mapy - přímá a nepřímá úměrnost - grafy přímé a nepřímé úměrnosti - slovní úlohy řešené pomocí trojčlenky Procenta	Fyzika - Převody jednotek Chemie - acionální čísla, poměr Zeměpis - Měřítko mapy Výtvarná výchova - Shodnost, planimetrie Průřezová témata - OSV - EGS - MKV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- určí kolik procent je daná část z celku - určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent - určí, celek z dané části, z daného počtu procent - řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, základu a procentové části - rozliší jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí rovnoběžník v jednoduchých případech - vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku - načrtne a sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku - řeší slovní úlohy na rovnoběžníky, lichoběžníky a trojúhelníky - dokáže načrtnout a sestrojit obraz hranolu - sestrojí síť a model hranolu - vypočítá povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou	- základní pojmy - výpočet procentové části, základu a počtu procent - využití trojčlenky při řešení úloh na procenta - promíle - slovní úlohy na procenta Čtyřúhelníky a hranoly - rovnoběžník a jeho vlastnosti, výšky, úhlopříčky - konstrukce rovnoběžníků - obvod a obsah rovnoběžníků - lichoběžník a jeho vlastnosti, základny, výška ramena - konstrukce lichoběžníku - obvod a obsah lichoběžníku - slovní úlohy na výpočet obvodů a obsahů rovnoběžníků a lichoběžníků - hranoly, objem a povrch hranolů Shrnutí učiva 7. ročníku	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- žáci si vybaví a používají učivo ze 7. ročníku - určuje druhou mocninu a odmocninu z tabulek - zná Pythagorovu větu a užívá jí v praxi - řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty - určuje hodnotu daného výrazu a výrazu s proměnnou - dokáže zapsat slovní text pomocí výrazů s proměnnými - sčítá a odčítá celistvé výrazy - násobí výraz jednočlenem, dvojčlenem a trojčlenem - upravuje výrazy vytýkáním před závorku a užitím vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$	Opakování učiva 7. ročníku Mocniny - druhá mocnina a odmocnina - Pythagorova věta a její využití - třetí mocnina a odmocnina - mocnina s přirozeným mocnitelem Výraz - číselný výraz - výraz s proměnnou - celistvý výraz a mnohočleny - úpravy výrazů - zjednodušování výrazů Lineární rovnice	Fyzika - Pythagorova věta (síla), - Vztahy mezi veličinami - Určování těžiště u pravidelných homogenních těles - Aritmetický průměr Výchova k občanství - Hledání v tabulkách a grafech - Hledání údajů ve statistikách Chemie - vztahy mezi veličinami Zeměpis - Měřítko mapy Výtvarná výchova - Prostorové vnímání (válec, kruh) Průřezová témata - OSV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku správnosti - vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení hodnot - řeší slovní úlohy - užívá řešení lineárních rovnic v praxi - načrtne a sestrojí tečnu ke kružnici z bodu na kružnici a z bodu vně kružnice - užívá Thaletovu větu v praxi - určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice a dvou kružnic - umí vypočítat obsah a obvod kruhu, délku kružnice, objem a povrch válce - dokáže načrtnout a sestřit obraz válce - sestříjí síť válce - řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce - sestříjí osu úsečky a úhlu, rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti, soustředné kružnice - načrtne a sestříjí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky - dovede zapsat postup řešení konstrukční úlohy pomocí symboliky	- lineární rovnice s jednou neznámou - pojem ekvivalentní úpravy - slovní úlohy - nerovnice s jednou neznámou Kruh, kružnice, válec - vzájemné polohy rovinných útvarů - pojmy: tečna, sečna, tětíva, vnější přímka - Thaletova věta - konstrukce tečen - obsah kruhu, délka kružnice - objem a povrch válce - konstrukce sítě válce - slovní úlohy Konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti - základní konstrukční úlohy - složitější konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků Závěrečné shrnutí	- EGS - MKV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- žáci si vybaví a používají učivo z 8. ročníku - určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl - krátí a rozšiřuje lomené výrazy - sčítá a odčítá dva až tři lomené výrazy	Úvodní opakování - mocniny, Pythagorova věta - výraz, rovnice - kruh, kružnice, válec Lomený výraz - lomený výraz a početní operace s ním - definiční obor lomeného výrazu - rovnice s neznámou ve jmenovateli	Fyzika - Hledání v grafech Výchova ke zdraví - Tvorba rodinného rozpočtu (úrokování) Chemie - Soustavy rovnic Zeměpis - Měřítko mapy (podobnost) Výtvarná výchova - Stereometrie (jehlan, kužel, koule) Průřezová témata - OSV - MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• násobí a dělí dva lomené výrazy • převádí složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů • řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší slovní úlohy vedoucí k rovnicím s neznámou ve jmenovateli • rozeznává funkční vztah od jiných vztahů • určuje definiční obor funkce a množinu hodnot funkce • určuje monotónnost lineární funkce • umí sestavit grafy lineární funkce, kvadratické funkce a nepřímé úměrnosti • používá funkce při řešení praktických úloh • umí určit společného jmenovatele zlomků • řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací, sčítací nebo grafickou metodou • řeší slovní úlohy pomocí soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • určuje podobné útvary v rovině • určuje a používá poměr podobnosti • dokáže sestavit rovinný obraz podobný danému • umí rozdělit úsečku v daném poměru • užívá poměr podobnosti při práci s mapou a plány • načrtne a sestavuje grafy funkcí sinus a tangens pro hodnoty úhlů v intervalu $(0^\circ - 90^\circ)$ • užívá goniometrických funkcí při řešení úloh z praxe a při výpočtech objemů a povrchů těles • určuje hodnoty těchto funkcí pomocí tabulek • dokáže načrtnout a sestavit obraz jehlanu a kužele • dokáže načrtnout a sestavit síť jehlanu	Funkce • pojem funkce • definiční obor hodnot • graf funkce • monotónnost funkce • lineární funkce a její graf • grafické řešení lineárních rovnic • kvadratická funkce typu $y = ax^2$ a její graf Soustavy rovnic • řešení soustavy rovnic o dvou neznámých a) sčítací metodou b) dosazovací metodou c) grafickou metodou • slovní úlohy Podobnost, zavedení goniometrických funkcí • poměr podobnosti • podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků • dělení úsečky v daném poměru, měřítko mapy a plánů • goniometrické funkce jako poměr stran v pravoúhlém trojúhelníku, sin, cos, tg a jejich užití Jehlan, kužel, koule • síť jehlanu a kužele • objemy a povrchy jehlanu, kužele a koule • konstrukce lichoběžníku • obvod a obsah lichoběžníku	• MEDV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele - dokáže použít goniometrické funkce při výpočtu povrchu jehlanu a kužele - vypočítá objem a povrch koule - počítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře - určí hledanou jistinu - provádí jednoduché a složené úrokování - určuje úrok z úroku - provádí jednoduchá statistická šetření včetně zápisu výsledků formou tabulky, sloupkovým nebo kruhovým diagramem - umí číst tabulky a grafy a interpretuje je v praxi - sestrojuje různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</u> <u>pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)</u> <u>čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</u> <u>provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</u> <u>píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</u> <u>používá měřítko mapy a plánu</u> <u>řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose</u> <u>vyhledává a třídí data</u> <u>porovnává data</u> <u>vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi</u> <u>vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce</u>	- slovní úlohy na výpočet obvodů a obsahů rovnoběžníků a lichoběžníků - hranoly, objem a povrch hranolů Základy finanční matematiky - úroky - úrokování Základy statistiky - statistický soubor - jednotka, znak, četnost - aritmetický průměr - diagramy Souhrnné opakování	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu - provádí jednoduché konstrukce - rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary - sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti - vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válece - sestrojí síť základních těles - načrtne základní tělesa - zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům - samostatně řeší praktické úlohy - hledá různá řešení předložených situací - aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh		

5.3 Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informatika** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast **Informatika** zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvoji profesní i zájmové činnosti.

odstranil: Informační a komunikační technologie

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

odstranil: Informační a komunikační technologie

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti **Informatika** umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

odstranil: Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informatika

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován na 1. stupni od 3. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Na 2. stupni mají žáci v 6., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. ročníku 3 hodiny týdně. Výuka je vedena i v anglickém jazyce. Informatika se vyučuje ve 3 odborných učebnách, třída je zpravidla rozdělena na polovinu. Obsahem výuky jsou informační a komunikační technologie. Získané znalosti a dovednosti žáci využívají ve všech ostatních předmětech při vyhledávání, zpracovávání a prezentování informací. Kromě vlastního vzdělávacího procesu se v informatice realizují také některá témata z průřezových témat Mediální výchova a Osobnostní a Sociální výchova.

V předmětu klademe důraz na životní kompetence: tvořivost, práci s informacemi a jejich prezentaci, podnikatelské dovednosti, řešení problémů, práci, zdraví, zodpovědnost. V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova. Používanými metodami a formami výuky jsou frontální, skupinové a projektové vyučování. Žáci se speciálními poruchami učení mají větší časový prostor k práci a mohou využívat počítače i v jiných předmětech. Škola dále nabízí řadu výukových programů na PC právě pro děti se SPU. Nadaní žáci realizují větší rozsah zadané práce v projektech. Mimo přímou výuku je pro žáky školy přístupná jak žákovská knihovna, tak i učebny informatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě a prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- Operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- Poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich
- Využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, zvuků a jiných informačních (hardwarových a softwarových prostředků) a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a při prezentaci výsledků své práce
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW, společenské normy, zejména v oblasti počítačové etiky s důrazem na přístup k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích, uvědomit si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vnímat nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém

- Přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušenosti
- Vyhledat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- Samostatně řešit problémy; volit vhodné způsoby řešení; užívat při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy. Využívat algoritmické myšlení při interakci s počítačem.
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- Být schopen formulovat svůj požadavek, činit uvážlivá rozhodnutí a být schopen je obhájit
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- Vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- Orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, rozvíjet své podnikatelské myšlení

- Rozpoznat úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- Porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady • ovládá výukové programy pomocí klávesnice a myši • použije abecedu při rychlém vyhledávání písmenek • uspořádává písmenka podle abecedy • orientuje se v internetovém prohlížeči • nakreslí jednoduchý obrázek • aktivně používá panely nástrojů při kreslení na PC	BOZP Počítač – hračka • pravidla pro práci s počítačem • základy ovládání Windows Práce s myší • ovládání počítače pomocí myši • multimediální využití počítače Výukové programy • ovládání pomocí myši, klávesnice Znalost písmen na klávesnici • oddělení číselné a písmenkové klávesnice • rychlé vyhledávání písmenek Seznámení s internetem • pod vedením učitele alik, majaky, jablko • ovládání internetového prohlížeče Malování na PC	Člověk a svět práce • Jemná motorika psaní Matematika • Výukové programy Český jazyk a literatura • Výukové programy Umění a kultura • Používání barev • Tvary Průřezová témata • OSV • MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
	- dětské grafické studio - ruční režim – kreslíme hezké obrázky	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - dokáže nakreslený obrázek vytisknout - při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - spolupracuje se svými spolužáky v hledání vhodných cest - vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích - svoji práci připraví k uložení na HDD, FDD - chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím - využívá základní funkce programu kalkulačka, pracuje se základními matematickými operacemi - ovládá a aktivně využívá výukové programy - komunikuje pomocí e-mailu - vytvoří dokument se zadanými vlastnostmi písma - používá správnou typografii - připraví dokument k tisku a vytiskne ho	BOZP Počítač – můj kamarád - myš a klávesnice Komunikace - zřízení e-mailové adresy - odesílání a příjem zpráv, chat Internet - klíčová slova - vyhledávání – seznam, atlas, Googole, yahoo (vyhledávací atributy) - orientace – dokina, 365dni, televize, bazar, idos, internetu - zpracování informací Práce se soubory - princip ukládání dat - možnosti ukládání dat na HDD, FDD Příslušenství Windows - hry - kalkulačka Práce s výukovými programy - nastavení uživatelských parametrů programů (počet příkladů, hlasitost,...) Textový editor (Word) - ukládání a spouštění dokumentu - písmo - psaní a úpravy textu - typografická pravidla - tisk dokumentu (vzhled stránky, ukázka před tiskem) - vkládání objektů	Matematika - Výukové programy Český jazyk a literatura - Výukové programy Člověk a jeho svět - Zpracování informací - Zpracování informací Umění a kultura - Používání barev - Tvary Průřezová témata - OSV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - komunikuje pomocí internetu	BOZP prevence zdravotních rizik ve spojení s dlouhodobým používáním výpočetní techniky	Matematika - Výukové programy Český jazyk a literatura - Výukové programy Člověk a jeho svět - Zpracování informací

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zodpovídá použití internetového prohlížeče (zvolení odkazu) - uspořádává informace v logickém sledu - navrhuje a používá jednoduché cesty při vyhledávání - vytvoří jednoduchý obrázek - vytvoří dokument se zadanými vlastnostmi písma a odstavce - rychleji se pohybuje po klávesnici - aktivně používá klávesové zkratky - vytvoří souhrnnou práci s obrázkovým materiálem - společně zhodnotí a porovná výsledky práce - popíše historický vývoj internetu Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - uveďte příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví - sestavuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení - rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky - pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data - najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu - popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi	Počítač – můj pomocník Komunikace - používání adresář Výukové programy - spouštění programů, ovládání programů, nastavování uživatelských parametrů Internet - kopírování z internetu - zpracování informací, hlubší znalost internetu Textový editor (Word) - odstavec - práce s textem - nastavení stránky Vektorová grafika - výběr a transformace - tvarování objektů - umělecký text Klávesnice - podrobnější znalost klávesnice - významné klávesy a klávesové zkratky Práce s objekty - jednoduché kopírování objektů - jednoduché vkládání obrázků Schránka - kopírování, přesouvání v dokumentu - kopírování z internetu	- Zpracování informací Průřezová témata - OSV - VDO - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady • použije správné kombinace kláves • ovládá klávesnici a její významné klávesy • definuje jednotlivé součásti PC • uspořádává svá data na HDD v logickém členění • dokáže pracovat s několika programy současně • předvede vlastní záznam zvuku • používá schránku jako nástroj Windows a pro zjednodušení práce s PC • nakreslí obrázek ve vektorové grafice • vytvoří prezentaci podle šablony • používá vhodné nástroje • dovede vytvořit tabulku • dokáže pořídit a upravit digitální fotografii • vybere vhodné informace z internetu, ověří je, posoudí jejich závažnost a návaznost, a zpracuje dokument • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s grafikou • dodržuje typografická pravidla • prezentuje informace v grafické, textové a multimediální formě	BOZP Práce se soubory, Windows • pracovní plocha • princip ukládání dat • ukládání dat na HDD, FDD • data (soubory a složky, stromová struktura) • práce se soubory (kopírování, přenášení) • příslušenství (záznam zvuku, přehrávač záznamů, systémové nástroje) Práce s výukovými programy • nastavení uživatelských parametrů programů (počet příkladů, hlasitost,...) Textový editor (Word) • vytvoření dokumentu • typografická pravidla • tisk dokumentu (vzhled stránky, ukázka před tiskem) • práce s textem • nastavení stránky • rozšíření práce s objekty Internet • zpracování informací, hlubší znalost internetu • hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování Klávesnice • významné klávesy • anglická klávesnice • úvod do psaní všema deseti Schránka • princip schránky Základy • popis součástí PC (hardware a software) • pravidla pro práci s počítačem • základy ergonomie Vektorová a rastrová grafika • nástroje, možnosti • digitální fotografie (pořízení, úprava, uložení) Prezentace • základy prezentací	Průřezová témata • OSV • VDO • MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• formátuje data pomocí tabulky	Tabulkový procesor (Excel) • sloupce, řádky, listy	Průřezová témata • OSV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- dokáže vysvětlit základní pojmy v počítačových sítích - použije základní HTML tagy pro tvorbu webových stránek - vytvoří vlastní www stránky a tím prezentuje informace v grafické a textové podobě - organizuje svá data na pevném disku - použije ovládací panely – nastavení vhodného uživatelského prostředí - použije vhodný formát pro zpracovávaný text - vytvoří vícestránkový dokument s textem a obrázky - použije nástroje pro zlepšení vzhledu dokumentu (záhlaví, zápatí, číslování stránek, datum, ...) - vytvoří složitější obrázek s textem ve vektorové grafice - předvede a pojmenuje jednotlivé HW součásti PC - dokáže vytvořit tabulku a zformátovat ji	- formát buňky Počítačové sítě - topologie, význam, historie Internet - informační servery - efektivní a rychlé vyhledávání zadaných témat a zpracovávání informací WWW - struktura webových stránek - základní tagy HTML - tvorba webových stránek Windows - ovládací panely - soubory a složky (stromová struktury, logické členění dat) Textový editor (Word) - tabulátory, odrážky, číslování, tabulky, sloupce - stránka a tisk (záhlaví, zápatí, číslování stránek, datum a čas) - práce s objekty (úprava obrázku, automatické tvary) Hardware - počítač – druhy, výrobci, funkce PC - základní deska, konektory, sběrnice - tiskárny – technologie tisku - vývojové trendy v HW Tabulkový procesor (Excel) - rozšířená práce sloupce, řádky, listy - formát buňky - grafy, mapy Komunikace - ICQ, NetMeeting	- VDO - MEDV Český jazyk a literatura - Zpracování textu - Životopis Dějepis - Husitství - Gotika - Renesance - Karel IV.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- připraví tabulku pro tisk - vytiskne tabulku podle zadaných kritérií - používá ve výpočtech správné adresování buněk - vysvětlí použitý vzorec ve výpočtu - vybere a použije vhodnou funkci ve výpočtech - využívá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	Prezentace nelineární (Powerpoint) - snímky, animace, odkazy, zvuk a video v prezentaci - tvorba prezentace Tabulkový procesor (Excel) - formát buňky, adresa buňky - tisk tabulky (vzhled stránky) - jednoduché výpočty - jednoduché matematické funkce - grafy - práce s databází (řazení, filtry)	Průřezová témata - OSV - VDO - MEDV Matematika - Práce se vzorci a výpočty Český jazyk a literatura - Výklad Výchova k občanství - Právo a stát

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- posoudí použití nadefinovaného stylu v dokumentu - vysvětlí smysl použití šablony a dokáže ji vytvořit - porovná rozdíly ve vektorové grafice - dokáže začlenit aplikaci do druhů SW - popíše bezpečnost na internetu - vyjádří nutnost dodržování zákonů o duševním vlastnictví a autorských právech - vysvětlí používání protokolů na internetu	Pošta - podrobné fungování pošty Textový editor (Word) - styly - práce s více dokumenty - šablony Grafika - další úpravy digitální fotografie - koláže - obrysy a výplně Software - podrobné členění SW - legislativa - vývojové trendy SW Počítačové sítě - internet – bezpečnost, kriminalita - protokoly - antivirová řešení WWW - tabulky a rámce na www - nejnovější trendy tvorby stránek - kaskádové styly - tvorba vlastních www stránek Databáze - základní pojem databáze - Access - databáze ze šablon	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vytvoří prezentaci na zadané téma - vhodně použije animace - dokáže obhájit svoji prezentaci - zkombinuje prezentaci s mluveným projevem - provede hodnocení prací ostatních spolužáků - vybere vhodnost použití tabulek a rámců při tvorbě www - používá správné adresování buněk - zdůvodní použité výpočty, funkce, vzorce - vyřeší pomocí funkcí zadané příklady - navrhne databázi - navrhne, analyzuje, vytvoří, zhodnotí a obhájí svoji závěrečnou práci	Tabulkový procesor (Excel) - složitější výpočty - složitější funkce (statistické, datum, čas, text) - mapy Databáze - vytvoření vlastní databáze Projekty - ověření, využití a rozšíření znalostí Word, Excel, Grafika, Powerpoint, tvorba www, zpracování informací - volby vhodného programu a postupu Závěrečná práce - znalosti Word, Excel, Grafika, Powerpoint, tvorba www, zpracování informací Programování - POLE - OOP	Průřezová témata - OSV - VDO - MEDV - EGS Matematika - Výpočty - Vzorce - Statistika

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- dokáže samostatně naprogramovat vlastní program - využívá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti - zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek - popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění - stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti - rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení - navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal - popíše účel informačních systémů, které používá - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce - na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat - rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu - pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - prozpozna typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat		

5.3.2 Informatika – Digitální fotografie, Digitální video

Charakteristika předmětu

Je shodná s charakteristikou předmětu Informatika.

Klíčové kompetence

Jsou shodné s klíčovými kompetencemi předmětu Informatika.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY, VAZBY
- použije vhodné programové vybavení - ovládá použití scanneru, digitálního fotoaparátu, digitální kamery - uspořádává fotografie - dokáže volit vhodnou velikost souboru k aktuálnímu použití - předvede zpracovaný materiál - vybere vhodné informace z internetu a zpracuje dokument - dokáže pořídit, zpracovat a nechat vyvolat fotografie	Digitální fotografie - body, křivky, rastry, vektory - rozlišení, DPI - barevná hloubka - bity, bajty - formáty souborů - barevné modely RGB a CMYK - typy písma - skenování fotografií - používání digitálního fotoaparátu - základy fotografování - získávání fotografií v digitální podobě - úpravy fotografií - zhotovování fotografií - archivace fotografií Digitální video - práce s kamerou - stříh videa, zvuk - formáty videa - výstupní formáty	Průřezová témata - OSV - VDO - MEDV - EGS Umění a kultura - Používání barev - Portrét - Zátiší - Krajina Matematika - Geometrie

5.3.3 Informatika –Hardware, Operační systémy a Programování

Charakteristika předmětu

Je shodná s charakteristikou předmětu Informatika.

Klíčové kompetence

Jsou shodné s klíčovými kompetencemi předmětu Informatika.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY, VAZBY
- používá správné příkazy v programovacím jazyce Pascal - vytvoří jednoduchý program - dokáže vysvětlit svůj program - orientuje se v operačních systémech - dokáže používat základní příkazy v příkazovém řádku - sleduje aktuální dění okolo hardware a software	Programování - seznámení s programovacím jazykem Pascal (Delphi) - základní struktura programu - datové typy - aritmetické operace - relační operátory - přirazovací příkaz - příkazy vstupu, výstupu - podmíněný příkaz IF - příkaz cyklu FOR - příkaz cyklu WHILE - příkaz cyklu REPEAT Operační systémy - úvod do operačních systémů a jejich rozdělení Windows - přehled OS Windows - HW nároky OS Windows - příkazový řádek - instalace dalších programů Linux - seznámení se systémem - základní programové vybavení jednotlivých distribucí Ostatní zajímavé OS - Internet OS, atd... Hardware - opakování: jednotlivé díly počítače - periferie	Průřezová témata - OSV - VDO - MEDV - EGS Matematika - Výukové programy - Výpočty a vzorce Český jazyk a literatura - Výukové programy Člověk a jeho svět - Zpracování informací Fyzika - Výpočty a vzorce

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí, která je realizována pouze na 1. stupni v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, kultury, techniky, přírody, zdraví apod. Směřuje k dovednostem potřebným v praktickém životě.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat děje, jevy a věci z běžného života. Porovnáváním a hledáním vztahů a souvislostí si tak utváří prvotní ucelený obraz světa. Využívají přitom zkušeností získaných v rodině i v předškolním vzdělávání. Od poznávání sebe a svého důvěrně známého okolí se dostávají k poznávání složitějších jevů a souvislostí časových i dějových.

Učí se také vnímat ostatní lidi a vztahy mezi nimi, krásy lidských a přírodních výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat přemýšlet o nich a chránit je. Vnímají vztahy ve společnosti a učí se porozumět soudobému způsobu života, vnímat jeho přednosti i problémy (včetně situací ohrožení). Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko pro budoucnost.

Při osvojování poznatků se učí především formulovat své myšlenky, dojmy i poznatky a učí se naslouchat myšlenkám a poznatkům ostatních a reagovat na ně.

Při získávání nových poznatků se vychází především z prožitku v konkrétních či modelových situacích. Žáci si tak osvojují potřebné dovednosti, způsoby jednání a rozhodování. Důležitý je proto i příklad učitele.

Propojování této oblasti s reálným životem pomáhá žákům zvládat i novou životní roli, roli školáka. Pomáhá jim při nalézání svého postavení mezi ostatními vrstevníky.

Učí pracovním a režimovým návykům, které jsou pro život velmi důležité.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pomáhat hledat a objevovat okolní svět a činnosti spojené s poznáváním
- Osvojit si nové pojmy, vyhledávat a třídit informace
- Rozvíjet schopnost pozorovat, analyzovat, srovnávat, výstižně pojmenovávat věci, jevy a děje
- Orientovat se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- Pracovat s mapami, encyklopediemi, naučnými knihami a používat získané vědomosti v praktických situacích
- Utvářet představu o kořenech – o životě předků v různých historických obdobích
- Orientovat se v otázkách vlastního zdraví, fyziologických, psychických a sociálních změn spojených s dospíváním
- Získávat základní vědomosti o Zemi, člověku a technice
- Vytvořit dovednosti pozorovat lupou i mikroskopem

- Získat přehled o vzniku a vývoji Země a života, o přizpůsobování organismů vnějším podmínkám, jejich vzájemných vztazích
- Naučit se zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy, příčiny a důsledky
- Učit se pozorovat se záměrem

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Učit vyjadřovat vlastní názory v přiměřené mezilidské komunikaci a respektovat názory druhých, naslouchat jim
- Jednat s dětmi i dospělými ve svém okolí
- Osvojovat si dovednost přiměřené mezilidské komunikace a společenského styku
- Kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých lidí i své vlastní projevy
- Využívat a bezpečně komunikovat prostřednictvím elektronických médií
- Užívat získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů
- Klást vhodné otázky

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Přistupovat k dospělým i k dětem s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí, hrát fair
- Respektovat názory druhých
- Chápat základní společenské normy, životní hodnoty
- Chránit tradice, historické a kulturní dědictví
- Chápat ekologické souvislosti
- Organizovat denní, pracovní i odpočinkový režim (ve smyslu zdravého životního stylu)
- Poskytnout pomoc v případě potřeby, odmítat útlak, být schopen se vcítit
- Chovat se zodpovědně v krizových situacích
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí
- Mít povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Učit se jednat a rozhodovat se v běžných i v méně obvyklých životních situacích
- Domluvit se na společném řešení
- Rozvíjet schopnosti s pomocí učitele i samostatně, poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy
- Rozvíjet logické a tvůrčí myšlení řešením problémových úloh pomocí projektových her
- Používat a interpretovat údaje z různých pramenů, podkladů, literatury
- Obhajovat a využívat výsledky své práce
- Klást vhodné otázky k řešení problémů
- Diskutovat

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pomáhat začleňovat dítě do třídy, zařadit se mezi vrstevníky, porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- Vytvářet a posilovat vnímavý vztah k okolí
- Pomáhat formovat základní vztah k životu, k vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k výrobkům, k životnímu prostředí domova i přírody
- Spoléhat na sebe i na možnou pomoc jiných
- Formovat základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání, za plnění zadaných úkolů, za svěřené a společné předměty, rostliny nebo zvířata
- Pěstovat uvědomování si vlastní individuality, vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději
- Učit se chápat význam spolupráce, pomoci a odpovědnosti

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Učit dodržovat vymezená pravidla, dovést zacházet s běžnými předměty denní potřeby
- Vytvářet návyky sebeobsluhy, hygieny
- Poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- Poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
- Prakticky pracovat se základními pomůckami (buzola, kompas, plány, mapy, lupy, mikroskopy, cestovní příručky, odměrné nádoby, váhy, jednoduché stroje ...)

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.

- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1.-3. třídě 2 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Obsah učiva se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a první zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si prvotní ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků, který vychází z konkrétních nebo modelových situací. Důležité je propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů: Co už umíme; Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• orientuje se v nejbližším okolí školy • orientuje se bezpečně v budově školy • rozlišuje základní příbuzenské vztahy • charakterizuje rozdělení rolí v rodině • rozumí pravidlům slušného chování • rozlišuje roční období, určuje měsíce, týdny, dny • určuje čas podle hodin • používá kalendář • rozlišuje neznámější rostliny a živočichy ze svého okolí • pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny • uvede příklady rostlin a živočichů v určitém prostředí • pojmenovává některá volně žijící zvířata	Místo, kde žijeme • škola – orientace ve škole, okolí školy, vyučování, prostředí třídy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace • domov – prostředí domova Lidé kolem nás • rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny • soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, projev tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům • chování lidí – kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování • věci kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby, pro zábavu, práce, zaměstnání, volný čas a jeho využívání Lidé a čas	Český jazyk a literatura • Naše třída, škola, jsem školák • Moje rodina • Co dělám během dne • Popis, vypravování Matematika • Počty různých předmětů ve škole, ve třídě • Kolik je hodin? Tělesná výchova • Aktivní odpočinek • Cvičení v přírodě • Pohybové hry, tělocvičné pokyny Umění a kultura Hudební výchova • Písňe s přírodní tematikou Výtvarná výchova • Naše třída, škola • Moje rodina • Příroda • Co je zdravé, nezdravé Průřezová témata • OSV • VDO Informatika

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozlišuje rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a chránit ji - určuje a pojmenovává základní část lidského těla - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života - orientuje se mezi zdravou a nezdravou stravou, dodržuje pitný režim - rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí - uplatňuje způsoby bezpečného chování - ví, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení - reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných situacích - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>dodržuje základní pravidla společenského chování</u> <u>poznává různé lidské činnosti</u> <u>uplatňuje základní hygienické návyky a sebeobsluhu</u>	orientace v čase – určování času, režim dne, roční období, kalendář, rok, měsíc, týden, den Rozmanitosti přírody - rostliny, houby, živočichové – známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, základní skupiny živočichů a jejich zástupců Chovatelství - péče o drobná domácí zvířata rovnováha v přírodě – přírodní společenstva Člověk a jeho zdraví lidské tělo – stavba lidského těla, změny lidského těla v průběhu života péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, úrazová zábrana, denní režim, osobní hygiena osobní bezpečí – bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního či cizího ohrožení - situace hromadného ohrožení	- Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se v nejbližším okolí školy - orientuje se bezpečně v budově školy - dokáže vyjádřit, co pro něho znamená domov - dokáže pojmenovat nejdůležitější části a místa obce, umístění významných budov a objektů - posuzuje okolní krajinu - rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy	Místo, kde žijeme škola – bezpečná cesta do školy, orientace ve škole, vyučování, učivo, prostředí, okolí školy domov – domov a bydlení, orientace v místě bydliště naše obec – název obce, její části, orientační body, významné budovy, objekty, známá místa okolní krajina – povrch krajiny, typy, ochrana životního prostředí, chráněná krajinná oblast	Český jazyk a literatura - Naše škola, Můj domov - Moje rodina (popis, vyprávění) - Popis - Vypravování Matematika - Určování času Tělesná výchova - Modelové situace (silniční provoz) - Tělovýchovné aktivity v okolí školy - Způsoby aktivního odpočinku

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - usiluje o dobré vztahy ve třídě - nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou - rozlišuje nevhodné chování - rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů - rozlišuje a využívá nejvhodnější formy odpočinku - určuje čas podle hodin - poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) - používá kalendář v souvislosti s ročními obdobími - určuje měsíce, týdny, dny - rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí - pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny - pojmenuje některá volně žijící, domácí a hospodářská zvířata - rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích - uvádí příklady výskytu rostlin a živočichů v určitém prostředí - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňuje ji - určí a pojmenuje základní části lidského těla - orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí - orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim - ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce - rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí	Lidé kolem nás rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy v rodině, mezigenerační vztahy, funkce a život rodiny soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace chování lidí – kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování věci a činnosti kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby a pro zábavu, práce, zaměstnání, volný čas, jeho využití Lidé a čas orientace v čase a časový řád – určování času pomocí hodin, určování dne a stanovení data, používání kalendáře, režim dne, roční období Rozmanitost přírody rostliny, houby, živočichové – známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, základní skupiny živočichů a jejich poznávání - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi Chovatelství - péče o drobná domácí zvířata rovnováha v přírodě – přírodní společenstva Člověk a jeho zdraví lidské tělo – stavba lidského těla, změny lidského těla v průběhu života péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, osobní hygiena, pitný režim, úrazová zábrana osobní bezpečí – bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, bezpečné chování v silničním provozu - situace hromadného ohrožení	- Cvičení v přírodě - Pohybové hry, tělocvičné pokyny Hudební výchova - Písňe s danou tematikou - Písňe s přírodní tematikou - Písňe s pohybovým doprovodem Výtvarná výchova - Co je zdravé, nezdravé - Tematické práce Průřezová témata - OSV - MKV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• uplatňuje způsoby bezpečného chování • rozpozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení • reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělého při mimořádných situacích Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>orientuje se v okolí svého bydliště a školy</u> • <u>rozlišuje role rodinných příslušníků</u> • <u>pozná nejběžnější druhy domácích zvířat</u> • <u>pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny</u> • • <u>popíše a zvládne cestu do školy</u> •		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• bezpečně se orientuje v místě svého bydliště • označí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo • rozpozná možná nebezpečí v nejbližším okolí • pojmenuje důležité části a místa města a umístění významných budov a objektů • rozliší, do kterého kraje ČR patří jeho bydliště • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě • posuzuje okolní krajinu, vyjádří různými způsoby její krásu a rozmanitost • popíše jednoduše přírodní a lidmi vytvořené objekty pozorované v krajině • vyhledává v místní krajině hlavní zeměpisné a přírodní dominanty, uvádí jejich názvy • rozpozná a respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině (srázy, vodní toky, hustý porost, proměnlivost počasí)	Místo kde žijeme • domov – domov, bydlení, orientace v místě bydliště a nejbližším okolí • město, kde žiji – název obce, její části, poloha obce v krajině, orientační body, význačné budovy, objekty, zajímavá místa, dopravní síť • místní krajina – zvláštnosti místní oblasti a příslušnost k větším územním celkům (Čechy, Morava, Slezsko) • okolní krajina – typy krajiny, vliv krajiny na život lidí, působení člověka na utváření krajiny a životního prostředí, názvy místních lokalit, voda v krajině, určování hlavních světových stran, jevy v přírodě, orientační body, ochrana životního prostředí, různé druhy plánů a map Lidé kolem nás • rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, širší okruh příbuzenských vztahů v rodině, život a funkce rodiny, rodinné	Český jazyk a literatura • Město, kde žiji, Můj domov • Moje rodina (popis, vyprávění) • Popis, vypravování, čtení příběhů • Čtení pověstí Matematika • Časová přímka Tělesná výchova • Cvičení v přírodě • Turistika Hudební výchova • Písň s přírodní tematikou • Poslech historických skladeb Výtvarná výchova • Tematické práce • Ztvárnění přírodnin různými způsoby, využití přírodnin jako výtvarného prostředku • Co je zdravé, nezdravé Člověk a svět práce Pracovní vyučování • Přírodniny jako pracovní materiály Průřezová témata

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se na vlastivědné mapě ČR a zná státy, se kterými ČR sousedí - rozlišuje státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním - rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - pojmenuje některé problémy dítěte, které žije jen s jedním z rodičů - posoudí význam a potřebu některých povolání a pracovních činností - usiluje o dobré vztahy ve třídě - nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou - rozpozná odlišnost lidí z hlediska vnějšího vzhledu - respektuje odlišné názory a zájmy jiných - rozliší nevhodné chování, vyjádří svůj názor - na příkladech rozliší základní práva lidí (dítěte) - pojmenuje některé kulturní instituce ve svém okolí a rozliší, které druhy činností nabízejí - porovnává přírodniny a lidské výtvoř - odlišuje výrobky průmyslu a zemědělské produkce - posoudí význam některých běžně používaných přístrojů - komunikuje pomocí telefonu - poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) - orientuje se v čase, rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - porovnává minulost a současnost – předměty denní potřeby, soužití, zvyky, tradice - pojmenuje některé významné rodáky a předky, kulturní a historické památky, významné události spjaté s místem, v němž žije - uvádí některé báje a pověsti vztahující se k místní lokalitě	prostředí, práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace, zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti, lidská solidarita chování lidí – kladné a záporné vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, národnostní menšina, cizinec právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce věci a činnosti kolem nás – lidská činnost a tvořivost, přírodniny a lidské výtvoř, hospodářský život, technika a informační technika právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce věci a činnosti kolem nás – přírodniny a lidské výtvoř, hospodářský život, technika a informační technika Lidé a čas orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí, generace současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby, průběh lidského života regionální památky - doklady minulosti (lidové zvyky, tradice, památky), svědectví práce našich předků, významní rodáci, péče o památky báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Rozmanitost přírody rostliny, houby, živočichové – známé a snadno dostupné druhy, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	- ENV - OSV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou - rozlišuje nejznámější rostliny ze svého okolí a určuje je podle některých částí - rozpozná nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů - pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata - určuje některé typické znaky nejznámějších živočichů ze svého okolí - pozoruje a rozlišuje rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích a pozorované jevy popíše a porovná - vytvoří kalendář přírody - vypěstuje samostatně nenáročnou rostlinku - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňuje ji - vyjadřuje některá možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace - provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek - určuje společné a rozdílné vlastnosti známých látek - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka - rozpoznává a pojmenovává různá skupenství vody v přírodě - vysvětlí význam půdy pro živé organismy - pozná běžné zástupce hornin a nerostů - posoudí slunce jako zdroj tepla, světla, života, zdraví - určuje a pojmenovává základní části lidského těla, orientuje se v roli muže a ženy při početí a narození dítěte - zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - ošetřuje drobná poranění - odmítá komunikaci, která je mu nepřijemná	Chovatelství - péče o drobná domácí zvířata rovnováha v přírodě – přírodní společenstva ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy, stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit látky a jejich vlastnosti – třídění látek (přírodniny, suroviny, lidské výtvary, odpady), změny látek a skupenství, vlastnosti látek, porovnávání látek a měření základních veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, složení a proudění vzduchu, jejich význam pro život nerosty a horniny, půda – horniny a nerosty, vznik, složení a význam půdy vesmír a Země – význam slunce pro živé organismy, den a noc Člověk a jeho zdraví lidské tělo – základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, změny lidského těla v průběhu života, životní potřeby a projevy, vývoj jedince péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, osobní a duševní hygieny, úrazová zábrana, drobné úrazy a poranění, pitný režim, vliv stravování na zdraví základy sexuální výchovy – základy lidské reprodukce, máme se rádi (kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky v rodině, mezi dospělými)	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se v základních způsobech vzájemného vyjadřování lásky v rodině, mezi kamarády - pojmenovává některá zdravotní rizika spojená s užíváním návykových látek - uplatňuje způsoby bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných - rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiného člověka - dodržuje základní pravidla účastníka silničního provozu - reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - pozná státní symboly ČR - rozlišuje příbuzenské vztahy - používá peníze v běžných situacích - pozná, kolik je hodin - rozlišuje přítomnost, minulost a budoucnost - rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy - dodržuje základní pravidla společenského chování - při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti - pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase - zná rozvržení svých denních činností - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - poznává různé lidské činnosti - pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě	návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, linky důvěry - situace hromadného ohrožení	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- v jednotlivých ročních obdobích • pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat • pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami • provede jednoduchý pokus podle návodu • uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění • pojmenuje hlavní části lidského těla • rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Obsah učiva se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život. V Přírodovědě rozvíjíme poznatky a dovednosti žáků. Navazujeme na učivo prvouky z 1.-3. ročníku. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných. Seznamují se s rozmanitostí přírody a podmínek života na Zemi, s ochranou zdraví, s technikou, ochranou životního prostředí, Zemí ve vesmíru,

Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků, který vychází z konkrétních nebo modelových situací. Důležité je propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• pozná vybrané rostliny podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb • charakterizuje základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami • rozliší nejznámější listnaté a jehličnaté stromy • rozliší chráněné, jedovaté a léčivé rostliny • pozná okrasné, kulturní a plané rostliny • uvede příklady praktického využití hospodářsky významných rostlin • pozná zástupce nejznámějších skupin živočichů a určí je podle typických znaků, způsobu života a potravy • dokáže rozdělit organismy do známých skupin • posoudí význam zelených rostlin pro život ostatních organismů • rozlišuje živočichy podle základních rozdílů (savci, ptáci, plazi, ryby, obojživelníci, hmyz) • pozná a rozliší přírodní společenstva v okolí školy a bydliště • rozpozná některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě (škůdci, plevel) • objasní a porovná funkci různých typů ekosystémů, zná vzájemný vztah člověka a ekosystémů • rozliší činnosti člověka podporující nebo poškozující jeho zdraví a prostředí • dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji	Rozmanitost přírody • rostliny, houby živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě pro člověka • rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, přírodní společenstva, poznávání a pozorování života v různých biotopech (les, lidská obydlí, pole, louky, voda a její okolí) • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů	Český jazyk a literatura • Popis, vypravování • Doplnková četba Výtvarná výchova • Příroda jako námět i materiál Pracovní vyučování • Péče o rostliny Průřezová témata • VDO • EGS • MKV • ENV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- umí zjistit propojenost prvků živé a neživé přírody, zná princip rovnováhy v přírodě - dokáže porovnat na základě vlastního pozorování základní projevy života na některých organismech - dokáže rozdělit organismy do známých skupin pomocí jednoduchých klíčů a atlasů - posoudí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a jejich možné dopady na životní prostředí i zdraví člověka - dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji - dokáže poukázat na problémy, přispět ke zlepšení životního prostředí svého okolí - vysvětlí důsledky pohybu Země a Slunce pro život na Zemi - využívá poznatky o pohybech Země k objasnění střídání dne a noci, změn ročních období - umí vyjádřit příslušnost planety Země ke sluneční soustavě a k vesmíru - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - rozpozná kladku, páku a nakloněnou rovinu - rozpozná skupenství látek a jejich změny - umí založit jednoduchý pokus, připraví a objasní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu a jeho pozorování popíše slovy nebo zaznamená kresbou - rozliší základní prostředky masové komunikace (tisk, rozhlas, televize internet) a využívá je pro svou potřebu, poučení, zábavu - pojmenuje hlavní části lidského těla (nejdůležitější ústrojí, orgány a orgánové soustavy) a vysvětlí jejich základní funkce - podporuje svůj zdravý způsob života na základě znalostí o lidském těle - zná jednotlivé etapy lidského života	Rozmanitost přírody životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva, počasí a podnebí, podnebné pásy rostliny, houby, živočichové – třídění organismů podle znaků života, životních potřeb a projevů, průběhu a způsobu života, výživy, stavby těla, význam v přírodě a pro člověka ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, úloha ZOO a botanické zahrady v ochraně přírody vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, význam slunce pro živé organismy, zemská přitažlivost, magnetismus, magnetické póly látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství (výroba skla, papíru, plastů), porovnávání látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek, elektrický proud informační technika – vývoj některých technických předmětů, prostředky masové komunikace, role médií v každodenním životě Člověk a jeho zdraví lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základ lidské reprodukce, vývoj jedince péče o zdraví a zdravá výživa – zdravá strava, první pomoc, osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika, reklamní vlivy partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny	Český jazyk a literatura - Popis, vypravování, telegram, dopis - Popis, vypravování, dopis dle tématu - Modelové situace - Rozhlasové a televizní vysílání, telefonování. Matematika - Převody jednotek, měření Výtvarná výchova - Tematické práce Hudební výchova - Státní hymna Pracovní vyučování - Příprava zdravé stravy Průřezová témata - VDO - EGS - MKV - ENV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- umí si rozvrhnout učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb - umí uplatnit hygienické a preventivní postupy, které souvisí s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - dokáže ošetřit drobná poranění a přivolat lékařskou pomoc - umí se ohleduplně chovat k druhému pohlaví a zná způsoby bezpečného sexuálního chování v daném věku - zvládá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích - umí se zachovat v modelových situacích osobního, cizího i hromadného ohrožení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</u> <u>rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých</u> <u>uveče základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy na jednotlivých příkladech</u> <u>poznává propojenost živé a neživé přírody</u> <u>popíše střídání ročních období</u> <u>zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí</u> <u>zvládá péči o pokojové rostliny</u> <u>chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí</u> <u>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</u> <u>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</u> <u>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</u>	v dospívání, etická stránka sexuality, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) <u>návykové látky a zdraví</u> – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače - Situace hromadného ohrožení	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti • odmítá návykové látky • ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc		

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Obsah učiva se týká člověka, společnosti, vlasti, přírody, kultury a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Ve Vlastivědě navazujeme na učivo prvouky 1. – 3. ročníku. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si prvotní ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných. Seznamují se s Českou republikou z více hledisek (vyhledáváním v mapě, přírodními podmínkami, státním zřízením, hospodářstvím, historickými událostmi, kulturou). Důležité je propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• uplatňuje bezpečné způsoby chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • splňuje požadavky pro získání průkazu cyklisty • umí se zachovat v situacích ohrožujících zdraví člověka a v modelových situacích simulujících mimořádné události • dokáže ošetřit drobná poranění a přivolat lékařskou pomoc • určuje hlavní světové strany pomocí kompasu, buzoly a přírodních jevů • zorientuje turistickou mapu, plán, rozumí jejich obsahu, grafice a vysvětlivkám	Člověk a jeho zdraví • osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, pravidla silničního provozu • situace hromadného ohrožení • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	Český jazyk a literatura • Popis, vypravování • Popis krajiny • Doplnková četba • Dramatizace dopravních situací • Dramatizace historických událostí Matematika • Měřítko map, porovnávání čísel (podle nadmořské výšky, délky toku, rozlohy, počtu obyvatel) Výtvarná výchova • Kolo, křižovatky, značky, cyklista, chodec • Vytváření map (plastické, dvojrozměrné), tematické práce Hudební výchova • Státní hymna

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se na mapě ČR, popíše polohu místní krajiny - orientuje se v přehledném terénu podle turistické mapy a buzoly - rozlišuje mezi plány a základními typy map - určí některá významná místa a města v regionu, informuje ostatní o jejich zajímavostech - vysvětlí pojmy vlast, vlastenectví - porovná rozlohu a polohu ČR v rámci Evropy, ČR a vzhledem k místnímu regionu - rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žije, a některé jejich zástupce - rozlišuje symboly našeho státu, objasní jejich význam a způsoby jejich používání - charakterizuje rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny - rozlišuje mezi osobními a neosobními vztahy - posoudí názor jiných lidí a vhodně na něj reaguje - rozliší nutnost pomáhat lidem (starým, nemocným, slabším, handicapovaným...) - usiluje o řešení sporu nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných - uplatňuje základní pravidla slušného chování - vhodně uplatňuje vlastní práva a nepoškozuje práva jiných žáků - rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých nebo je protiprávní a upozorní na ně - využívá své vlastní zkušenosti a poznatky pro poznávání jiných národů - vyjmenuje různé menšiny žijící v naší vlasti - poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních, etnických a náboženských skupin	Místo, kde žijeme okolní krajina – pozorování a popis krajiny v terénu, čtení z plánu a turistické mapy, orientační body a linie, světové strany regiony ČR – zeměpisná poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry v ČR, Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje naše vlast – základy státního zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, volby, armáda ČR - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky Lidé kolem nás soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, politické strany, národnostní menšiny, etnické a náboženské skupiny chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy Lidé a čas orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, časová přímka	Tělesná výchova - Turistika Pracovní vyučování - Údržba kol Průřezová témata - VDO - EGS - MKV - ENV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se na časové přímce - rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) a způsoby jejich získávání - pojmenuje některé prameny, kde se může o historii země (regionu) dovědět a využívá je - chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví - získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši kulturu - pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve - uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země - vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dní Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a v dávných dobách</u>	současnost a minulost v našem životě – nejstarší dějiny naší země (do konce 18. století), státní svátky a významné dny báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa, historické prameny a způsoby poznávání minulosti	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se v základech zeměpisu světa (světařil, oceány, evropské státy) - vyhledává na mapě střední Evropy sousední státy ČR a jejich hlavní města, určí podle světových stran jejich geografickou polohu vůči Česku - určí některá významná místa a města v regionu - rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žijí, a některé jejich zástupce - rozlišuje státní symboly, objasní jejich účel a způsoby používání	Místo, kde žijeme regiony ČR – hospodářství ČR, zemědělská a průmyslová výroba, služby a obchod, cestovní ruch, doprava naše vlast – státní správa a samospráva, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly Evropa a svět – základní orientace na mapě Evropy a světa, kontinenty, evropské státy, EU, cestování mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky Lidé kolem nás soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky,	Český jazyk a literatura - Popis, vypravování, telegram, dopis - Popis, vypravování, dopis dle tématu - Doplňková četba (cestopisy), vypravování (cestopisné filmy) - Dramatizace historických událostí - Modelové situace - Rozhlasové a televizní vysílání, telefonování. Matematika - Převody jednotek, měření Výtvarná výchova - Tematické práce Hudební výchova - Státní hymna

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích • uvede některé významné cestovatele a objevitele • charakterizuje rozdělení rolí v rodině • vyjádří základní metodické vztahy v rodině • rozlišuje mezi osobními a neosobními vztahy • rozliší nutnost pomáhat (lidem starým, nemocným, slabším, handicapovaným) • usiluje o řešení sporu nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných • uplatňuje základní pravidla slušného chování • vhodně uplatňuje vlastní práva a přitom nepoškozuje práva jiných žáků • využívá svoje vlastní zkušenosti a poznatky pro poznávání jiných národů • vyjmenuje různé menšiny žijící v naší vlasti • poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních, etnických a náboženských skupin • orientuje se na časové přímce • pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve • pojmenuje některé prameny, kde se může dozvědět o historii země (regionu) a využívá je • rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) a způsob jejich získávání • zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek • chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví • uvede některé české osobnosti a jejich činnosti, které obohatily naši nebo evropskou kulturu	politické strany, církve, národnostní menšiny, pomoc nemocným a sociálně slabým • chování lidí – pravidla slušného chování, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům • právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, peníze, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky • kultura – podoby a projevy kultury, masová kultura a subkultura • základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, problémy přírodního prostředí Lidé a čas • orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, časová přímka • současnost a minulost v našem životě – novější české dějiny (od konce 18. století) a současnost, státní svátky a významné dny • regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost, historické prameny a způsoby poznávání minulosti • báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa	Průřezová témata • VDO • EGS • MKV • ENV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii země (regionu) • objasní některé regionální lidové tradice, zvyky, lidovou tvorbu, osobnosti, kulturní památky • vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</u> • <u>porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</u> • <u>sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</u> • <u>uplatňuje základní pravidla silničního provozu</u> • <u>popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</u> • <u>orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</u> • <u>řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</u> • <u>má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</u> • <u>uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</u> • <u>sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</u> • <u>pozná státní symboly České republiky</u> • <u>rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</u> • <u>uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</u> • <u>vymenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</u> •		

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k

poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních

- účtět k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 Dějepis

Charakteristika předmětu

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě. Důraz je kladen především na hlubší poznání dějin vlastního národa (a chomutovského regionu) v kontextu s evropským vývojem, dějin kultury (vědy, techniky, způsobu života, náboženství, umění) a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti. Učivo by mělo být určeno k trvalému osvojení, nemělo by žáky zatěžovat podrobnostmi, a tím by mělo přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa, k intenzivnějšímu citovému vztahu žáků k poznávanému a k rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení.

Do vzdělávacího obsahu dějepisu jsou začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova.

Při práci v hodinách dějepisu je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se SPU, je kladen důraz na slovní projev. V psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje i k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni

z nadstavbového (rozšiřujícího) učiva formou referátů, zapojují se do soutěží, mj. do Olympiády z dějepisu.

Žák by si měl osvojit dovednosti práce s jednoduššími i složitějšími dokumenty různého charakteru a využívat je jako zdroj informací. Měl by se naučit orientovat se v historických, etických, politických i dalších faktech a přitom si utvářet svůj vlastní hodnotový systém, který by měl umět i přiměřeně obhajovat.

Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. K neefektivnějším patří práce s učebnicí, učebnicovými historickými mapami, přístupnějšími historickými dokumenty, odbornou literaturou v žákovské knihovně, dialogické metody a řešení přiměřených úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali v jiných učebních předmětech, z četby historické beletrie, z divadelních her, rozhlasových a televizních pořadů, návštěv historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek apod. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky, kde se učí prostřednictvím výukových programů i internetu hledat různé varianty a postupy řešení problémů, a tím i logické vyvozování závěrů. Nedílnou součástí výuky je vyučování v dvouhodinových blocích, Český jazyk a literatura– Dějepis, zatím v šestém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- S dostatkem spolehlivých informačních zdrojů poznávat dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem
- Prostřednictvím aktivačních metod si přiblížit problematiku dějin kultury a přínos jednotlivých států, oblastí a civilizace pro rozvoj vzdělanosti (exkurze, výstavy, besedy, historické vycházky, pravidelné výjezdy do Terezína pro 9. ročníky)
- Posoudit vlastní pokrok a kriticky zhodnotit své výsledky

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Při diskusích na daná témata formulovat a vyjadřovat myšlenky
- Vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (například při ústních referátech)
- V řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Poznávat různé typy textů, map, grafů, diagramů, dokumentů (videozáznamů, filmů)
- Využívat neverbální komunikaci v rámci dramatizace
- Pomocí skupinové práce komunikovat ve skupině

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní a historické dědictví při návštěvách muzeí, divadel, historických památek, památníku Terezín
- Aktivně se zapojovat do kulturního dění ve městě, soutěží a výstav

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Využívat získané vědomosti k řešení problémů, například v soutěžích, zpracovávání různých témat
- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a schopnosti svá rozhodnutí obhájit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a přispívat k upevňování mezilidských vztahů

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Využití znalosti a zkušenosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí v zájmu svého rozvoje a přípravy na budoucnost prostřednictvím samostatných prací

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• vysvětlí cíl a způsob poznávání historie, poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven a galerií • orientuje se v historickém čase (správně určuje století př. n. l. a n. l.) a náležitě zaznamenává historická data na časovou přímku	Úvod do dějepisu Učebnice Časová přímka Úvod do dějin pravěku Vznik světa a člověka • mýty, vědecké teorie, náboženství Přisvojovací hospodářství	Matematika • Znázorňování čísel na číselné ose Přírodopis • Země, živá planeta Výchova k občanství • Kultura a její projevy – tři hlavní součásti kultury

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vyjmenuje hlavní období historie - stručně charakterizuje současný vědecký názor na vznik světa a člověka - charakterizuje paleolit - rozlišuje a charakterizuje jednotlivé vývojové typy člověka - charakterizuje neolit a období kovů - stručně popíše pravěké osídlení Evropy a našich zemí - objasní vliv přírodních podmínek na vývoj starověkých států - uvede obecné znaky a specifické zvláštnosti hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje nejstarších států - objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace - stručně popíše historický vývoj na území Evropy v době nejstarších států - objasní vliv přírodních podmínek na rozvoj řecké společnosti - vysvětlí úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků - vysvětlí význam styků Řeků s okolním světem - porovná státní zřízení a způsob života ve Spartě a v Athénách - charakterizuje a zdůvodní přínos řecké a helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace - charakterizuje a zdůvodní dílo a odkaz významných osobností - popíše přírodní podmínky dané oblasti a objasní jejich vliv na vývoj římské společnosti - charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství - vysvětlí podstatu a význam křesťanství - objasní vliv římské kultury na evropskou civilizaci	- starší doba kamenná Typologie člověka Výrobní hospodářství - mladší a pozdní doba kamenná - střední a mladší doba kamenná v Evropě Návštěva muzea – Pravěk na Chomutovsku Úvod do dějin starověku Nejstarší státy Mezopotámie - Sumer, Starobabylónská říše, Asýrie, Perská říše - Starověký Egypt - Starověká Indie Starověká Čína Střední Evropa v době nejstarších států Starověké Řecko - úvod – doba mykénská a homérská - vznik městských států - kolonizace - vývoj v Athénách do doby Solónů - Sparta - boje Řeků za svobodu - athénský stát za Perikla - řecká vzdělanost a umění - peloponéská válka - Makedonie Starověký Řím - úvod – Etruskové – báje - vývoj Říma do ovládnutí Itálie - zápas Říma za ovládnutí Středomoří - vývoj Říma po ovládnutí Středomoří - krize římské republiky - konec římské republiky - římské císařství - krize římského císařství - Evropa v době římské - zánik západořímské říše - římská vzdělanost, věda a umění - přínos antické kultury pro rozvoj evropské civilizace, významné osobnosti	- Význam kultury pro člověka; kulturní instituce, bohatství a dědictví - Člověk a jeho začleňování do společnosti - Význam lidské spolupráce, její podmínky Český jazyk a literatura - Lidové báje o světě - Epos o Gilgamešovi - Bible, biblické mýty - Náboženská lyrika - Antická mytologie - Antické drama Hudební výchova - Pravěká hudba - Starověká a antická hudba Výtvarná výchova - Pravěk a bydlení - Starověk Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
charakterizuje a zdůvodní dílo a odkaz významných osobností		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- charakterizuje středověk - provede periodizaci středověku - orientuje se v mapě - popíše osídlení Evropy na počátku středověku - vysvětlí způsob života barbarských kmenů - objasní postavení a úlohu církve ve středověké společnosti a šíření křesťanství - charakterizuje hlavní směry vývoje Franské říše, Byzantské říše a Arabské říše a posoudí, čím obohatily evropskou kulturu - objasní úlohu islámu - charakterizuje Slovany a jejich první státní útvary - vysvětlí význam cyrilometodějské mise pro Velkou Moravu a kulturní přínos Velké Moravy - objasní postavení Svaté říše římské v Evropě a vztah českého státu k ní - vysvětlí vznik Francie, Anglie, Uherského státu a Španělska - posoudí postavení a úlohu měst ve středověku - popíše hospodářství, strukturu středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev - zváží klady a zápory křížových výprav - charakterizuje významná období vývoje českého státu (za posledních Přemyslovců, Lucemburků, Jiřího z Poděbrad a Jagellonců) v kontextu s evropským vývojem - uvede příklady, čím český stát přispěl ke kulturnímu rozvoji Evropy	Středověk Úvod - charakteristika - periodizace Středověk od 5. do 12. století - osídlení Evropy - barbarské kmeny - křesťanství - Franská říše - Byzantská říše, islám - Arabská říše - Slované a jejich první státní útvary, Velkomoravská říše, počátky českého státu - Svatá říše římská, počátky Francie, Anglie, Uherského státu - románská kultura Středověk od 13. do 15. století - vznik měst - středověká společnost - křížové výpravy - český stát za posledních Přemyslovců, Lucemburků, Jiřího z Poděbrad a Jagellonců - husitství - gotická kultura - stoletá válka - vznik Španělska - turecké výboje Novověk Počátky novověku - objevné plavby - nizozemský odboj - renesance a humanismus - reformace a protireformace - počátky absolutních monarchií v Anglii a ve Francii, Svatá říše římská národa německého - vznik habsburského monarchie, postavení českých zemí v habsburské monarchii - třicetiletá válka	Český jazyk a literatura - Výtah - Středověká literatura - úvod - Legenda - Knižní iluminace - Lidová tvorba - Kroniky - Pověsti - Píseň - Cestopisy - Dvorská lyrika - Středověké drama - Hrdinská epika Výchova k občanství - Náš region, naše vlast v minulosti a v přítomnosti – významná místa a památky regionu a vlasti, významné osobnosti a události - Kulturní dědictví - Stát, vznik státu - Názory na dobro a mravnost v dějinách - Rovnost a nerovnost lidí - Problémy náboženské nesnášenlivosti Fyzika - Objevy a vynálezy Hudební výchova - Středověká hudba Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- posoudí význam a důsledky stoleté války pro Anglii, Francii a další evropské státy - zdůvodní nebezpečí tureckých výbojů pro Evropu - popíše hlavní objevné plavby a vysvětlí jejich význam - objasní význam nizozemského odboje - vysvětlí podstatu reformace a protireformace a jejich vliv na evropské kulturní a politické dění - charakterizuje a porovná románskou, gotickou a renesanční kulturu - vysvětlí podstatu humanismu a jeho vliv na evropské myšlení a kulturu - na základě vývoje v Anglii, Francii a Svaté říši římské národa německého charakterizuje absolutní monarchii - popíše a zdůvodní vznik a uspořádání habsburské monarchie - objasní postavení českých zemí v habsburské monarchii - uvede příčiny třicetileté války, posoudí její význam a důsledky z hlediska evropských a českých dějin		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- popíše hlavní objevné plavby a vysvětlí jejich význam - objasní význam nizozemského odboje - na základě vývoje v Anglii, Francii a Svaté říši římské národa německého charakterizuje absolutní monarchii - popíše a zdůvodní vznik a uspořádání habsburské monarchie - objasní postavení českých zemí v habsburské monarchii - uvede příčiny třicetileté války, posoudí její význam a důsledky z hlediska	Novověk Počátky novověku - objevné plavby - nizozemský odboj - počátky absolutních monarchií v Anglii a ve Francii, Svatá říše římská národa německého - vznik habsburského monarchie, postavení českých zemí v habsburské monarchii - třicetiletá válka - absolutismus - osvícenství - baroko - úvod Dějiny 17. a 18. století	Výchova k občanství - Naše obec, náš region, naše vlast – minulost a přítomnost, památky, významné osobnosti a události, místní a národní pověsti - Mateřský jazyk, cizí jazyky, národnosti - Národní bohatství, zvyklosti, tradice - Význam kultury pro člověka; kulturní instituce, bohatství a dědictví - Rozmanitost a vzájemné obohacování kultur - Názory na dobro a mravnost v dějinách - Rovnost a nerovnost lidí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- evropských a českých dějin na příkladech evropských dějin - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus - vymezí a charakterizuje pojem osvícenství, uvede jeho základní znaky a významné osobnosti - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady kulturních památek - charakterizuje vývoj v západní, východní a střední Evropě v daném období - charakterizuje vývoj v habsburské monarchii v daném období - objasní postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie - vyjmenuje hlavní představitele evropského i českého barokního umění a uvede jejich nejvýznamnější díla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a shrne význam kolonií pro evropské mocnosti - objasní souvislosti a vztahy mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek - rozliší charakteristické znaky jednotlivých státních zřízení - charakterizuje pojem průmyslová revoluce - shrne ekonomické a vědecké pokroky v porovnání s dosavadním vývojem - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin a evropských národů - objasní příčiny a výsledky boje za nezávislost v Latinské Americe - časově vymezí a charakterizuje klasicismus a romantismus - vyjmenuje nejvýznamnější představitele obou uměleckých stylů a uvede jejich nejznámější díla	- západní Evropa (Anglie, Francie) - východní a střední Evropa - evropské baroko - habsburská monarchie a české země po třicetileté válce - české baroko - kolonialismus - vznik USA - francouzská revoluce - doba napoleonská - Evropa po vídeňském kongresu Dějiny 19. století - průmyslová revoluce a věda v 1. polovině 19. století - rakouské císařství - dělnická a národně osvobozenecká hnutí v 1. polovině 19. století - boj za nezávislost v Latinské Americe - klasicismus - romantismus - národní obrození, české národní obrození - revoluce 1848 – 1849 - průmyslová revoluce a věda ve 2. polovině 19. století - občanská válka v USA - sjednocení Itálie a Německa - vznik Rakouska-Uherska - české země po vzniku Rakouska-Uherska - mezinárodní vztahy ve 2. polovině 19. století	- Válka a mír - Náboženská víra, náboženství a ateismus - Problémy rasové, náboženské a jiné nesnášenlivosti; práva národnostních menšin - Člověk jako občan - Péče o občanská práva, jejich poškozování Český jazyk a literatura - Pohádky - Náboženská lyrika - Bajky, alegorie - Mytologie národů - Komedie, tragédie Hudební výchova - Barokní hudba, hudba klasicismu Výtvarná výchova - Baroko Zeměpis - Amerika - Evropa Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- jmenuje významné kulturní památky daných uměleckých stylů - definuje pojem národní obrození, časově vymezí a charakterizuje české národní obrození - uvede program, důležité politické události a významné osobnosti českého národního obrození - vysvětlí podstatné ekonomické změny 2. poloviny 19. století ve vybraných zemích a u nás - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které odrážejí modernizaci společnosti		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - na příkladech vysvětlí zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady demokratických systémů - charakterizuje totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět,	Národní hnutí Národní hnutí národů - Utváření novodobého českého národa - Charakteristika Rakouska-Uherska - Konflikty mezi velmocemi - Kolonialismus Válečná a poválečná doba První světová válka - politické, sociální a kulturní důsledky Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě Vznik Československa - hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století Totalitní systémy	Český jazyk a literatura - Národněosvobozenecký boj v dílech českých autorů - Světové války v dílech českých i světových autorů - Vývoj po druhé světové válce ve světě i v ČR v dílech českých i světových autorů – př. budovatelský román Výchova k občanství - Zábavná kultura, kulturní průmysl, masová kultura, masmédia - Člověk a mravnost, všelidské mravní hodnoty - Mravní rozhodování, mravní odpovědnost, svědomí - Vztahy ve společenství – autorita, svoboda, soukromí, důstojnost - Péče o lidská práva, poškozování a ochrana práv - Práva národnostních menšin - Hospodářská, sociální a kulturní práva

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
pozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - charakterizuje procesy evropské integrace, nebezpečí mezinárodního terorismu Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - chápe význam dějin jako <u>možnost poučit se z minulosti</u> - rozliší základní rozdíly ve <u>způsobu života pravěkých a současných lidí</u> - podle obrázků popíše <u>pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kulturní předměty</u> - uvědomuje si <u>souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států</u> - popíše <u>život v době nejstarších civilizací</u> uvede první státní útvary na našem území - uvede <u>základní informace z období počátků českého státu</u> - popíše <u>úlohu a postavení církve ve středověké společnosti</u> - charakterizuje <u>příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí</u>	- komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět Druhá světová válka - holocaust - situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj - politické, mocenské a ekonomické důsledky války Moderní doba Studená válka - rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku – srovnání s charakteristikou západních zemí - Československo od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - Globální problémy lidstva - Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje - Sport, zábava - Evropská integrace, evropské a mezinárodní organizace - Islámský svět, nebezpečí terorismu	- Respektování práv jako možnost zapojení státu do mezinárodních struktur - Člověk jako občan, práva občana - Industrializace měst, konzumní společnost - Problémy náboženské, rasové a jiné nesnášenlivosti - Mezinárodní terorismus - Nejzávažnější protispolečenské jevy - Stát, státní příslušnost - Demokracie, státní moc, její dělba - Začleňování do mezinárodních struktur, problémy evropské integrace – EU, NATO, OSN Fyzika - Objevy a vynálezy Chemie - Objevy a vynálezy Přírodopis - Objevy a vynálezy Zeměpis - Vývoj na jednotlivých kontinentech Hudební výchova - Hudba romantismu - Hudba 20. století Výtvarná výchova - Kubismus - České a světové výtvarné umění Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské - uveče nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu - popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu - uveče zásadní historické události v naší zemi v daném období - pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku - uveče základní historické události v naší zemi v 19. století - vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století - rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap - uveče příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války - uveče základní informace o vzniku samostatné Československé republiky - popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě - chápe význam události v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti		

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, **činností a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly** důležitých politických institucí a orgánů, **včetně činnosti armády, a ukazuje možné** způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí**Kompetence k učení**

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledávat informace v různých zdrojích (učebnicích, jazykových příručkách, slovnících, encyklopediích, novinách a časopisech, v televizi, na internetu, ale i od příbuzných a přátel...) a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si utvářet komplexnější pohled na společenské, kulturní a přírodní jevy
- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- Poznávat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse (dodržovat pravidla diskuse), obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat – uplatňovat vhodné prostředky komunikace k vyjádření vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- Rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků (vést sešit na PC), přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (dramatizace, ukázky z filmů a literatury) – utvářet si pozitivní vztahy

k opačnému pohlaví, rozpoznávat stereotypní nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i politickém životě

- Chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (sestavit soubor třídních pravidel)
- Orientovat se v základním dění v ČR a EU
- Rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví a život člověka
- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, utvářet si a upevňovat i sounáležitost s evropskou kulturou, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění (návštěva kina, divadelních představení, výstav, koncertů; vánoční besídka, projekty)

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vnímat nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností (vytvářet přehledy, myšlenkové mapy, grafy, schémata) – rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití
- Vyhledat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému – odhalovat kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlet jejich souvislosti a vzájemnou podmíněnost v čase, hledat a nacházet paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat je s obdobnými či odlišnými jevy a procesy
- Samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému logické a empirické postupy
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

- Přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí
- Vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, akceptovat vlastní osobnost, ovládat a řídit své jednání k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat efektivně informační zdroje, ohleduplně s nimi zacházet
- Dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Pracovat kvalitně, účelně, hospodárně a s ohledem na společenský význam své práce, ochranu zdraví i životního prostředí
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Člověk ve společnosti • naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žakovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život	Dějepis • Nejstarší civilizace Výchova ke zdraví • Vztahy mezi lidmi a formy soužití • Osobnostní a sociální rozvoj Průřezová témata

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje • zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí • rozpoznává netolerantní postoje lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady • přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	• naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny • kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia • zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činnosti, výhody spolupráce lidí Stát a hospodářství • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví Stát a právo • právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady	• OSV • VDO • EGS • MKV • MEDV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Člověk ve společnosti lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činnosti, výhody spolupráce lidí Stát a právo lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace Člověk jako jedinec podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	Výchova ke zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití - Změny v životě člověka a jejich reflexe - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Osobnostní a sociální rozvoj Průřezová témata - OSV - VDO - MKV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy	Stát a hospodářství majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví peníze – funkce a podoby peněz, formy placení hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání Stát a právo právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich	Dějepis - Moderní doba Zeměpis - Česká republika Výchova ke zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití - Osobnostní a sociální rozvoj Člověk a svět práce - Svět práce-trh práce, zaměstnání, podnikání Průřezová témata - OSV - VDO - EGS - MKV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
pojištění a navrhne, kdy je využít • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských	orgány a instituce, obrana státu • státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev • lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny	Mezinárodní vztahy, globální svět evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) - globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy-včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení Stát a právo právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající;	Dějepis - Modernizace společnosti - Moderní doba - Rozdělený a integrující se svět Zeměpis - Globální problémy lidstva Výchova ke zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití - Změny v životě člověka a jejich reflexe - Zdravý způsob života a péče o zdraví - Rizika ohrožující zdraví, jejich prevence - Hodnota a podpora zdraví - Osobnostní a sociální rozvoj Průřezová témata - OSV - VDO - EGS

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>přistupuje kriticky k projevům vandalismu</u> <u>v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí</u> <u>respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití</u>	základní práva spotřebitele; styk s úřady Člověk jako jedinec osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezvědomí; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	- MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• <u>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem</u> • <u>rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům</u> • <u>je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie</u> • <u>respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti</u> • <u>chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním</u> • <u>formuluje své nejbližší plány</u> • <u>stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</u> • <u>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zdáží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</u> • <u>ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet</u> • <u>uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům</u> • <u>uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany</u> • <u>uvede základní prvky fungování demokratické společnosti</u> • <u>chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy</u> • <u>uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání</u>		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu - uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání - uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu - rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy - v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací - uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy - uvede příklady mezinárodního terorismu		

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných předmětech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování

- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Fyzika

Charakteristika předmětu

Předmět navazuje na výuku zejména Matematiky, Člověk a jeho svět na stupni. Z průřezových témat mají na Fyziku návaznost hlavně Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a Sociální výchova. Fyzika se vyučuje od šestého do devátého ročníku druhého stupně v dotaci 2 hodiny týdně v 6., 7., 9. ročníku a 1 hodiny v 8. ročníku. Vyučování probíhá většinou ve speciální učebně fyziky.

Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií, a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření a co nejúžší propojení s podmínkami v reálném životě. Fyzika se snaží podporovat samostatné a otevřené myšlení žáků, umožňuje jim kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat k nim vlastní názory. V neposlední řadě vede žáky k pochopení složitosti a komplexnosti vztahů člověka a přírodního prostředí a rozvíjení enviromentálního povědomí.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Ve Fyzice se snažíme o rozvoj většiny životních kompetencí, převládajícími jsou řešení problémů, tvořivost, učení, komunikace, spolupráce a zdraví. K jejich dosahování volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Jedná se o aktivizující činnosti podporující samostatnost a tvořivost realizující se formou problémového vyučování,

skupinové a laboratorní práce. Výchovně - vzdělávacích cílů se snažíme dosahovat i s ohledem na individuální osobnosti žáků, děti se SPU pracují s ohledem na jejich IVP.

Žákům se zájmem a nadáním umožňujeme individuální rozvoj například zadáváním složitějších problémových úkolů, přípravou pokusů a podobně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Osvojit si obecně užívané odborné termíny, symboly a znaky
- Vyhledávat a třídit vhodné informace v učebnici, odborné literatuře, na internetu apod.
- Vyhledávat v zadání slovních a logických úloh důležité údaje
- Prostřednictvím vhodně zvolených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- V týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky
- Kriticky zhodnotit výsledky učení a diskutovat o nich

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a sestavovat dosažené výsledky srozumitelně a v logickém sledu
- Naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse (dodržovat pravidla diskuse), obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Rozumět různým typům odborných textů, grafů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků (vést sešit na PC), přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění (diskuse, odhalení chyby)
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- Rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- Chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví ve vědeckém rozvoji

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností (porovnávat a vytvářet adekvátní závěry, přehledy, grafy, schémata)
- Vyhledat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- Samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému logické a empirické postupy (odhalit chybu)
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů (vytvořit soubor pravidel)
- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, čerpat ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí
- Vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat efektivně informační zdroje
- Dodržovat vymezená pravidla (hygiena, bezpečnost práce), plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Pracovat kvalitně, účelně, hospodárně a s ohledem na společenský význam své práce
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jiných vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.

- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• rozliší na příkladech pojmy těleso, látka • rozliší, zda je látka pevná, kapalná či plynná • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících čističové složení (př. difúze) • charakterizuje složení a vlastnosti látek (atomy + molekuly) a vlastnosti látek (elektrické + magnetické) • uvede označení fyzikálních veličin • uvede a používá s porozuměním vztahy mezi fyzikálními veličinami • využívá s porozuměním vztahy mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně jeho teploty Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</u>	Stavba látek • tělesa, látky, sil. působení, gravitační síla, pole, atomy, neuspořádaný pohyb, pev. kryst. látky, vlastnosti kapalin a plynů Elektrické vlastnosti látek • model atomu, chem. prvek, sloučenina, iont, el. pole Magnetické vlastnosti látek • magnety, póly, magnetické pole, magnetizace, indukční čáry, mag. pole Země Fyzikální veličiny Délka pevného tělesa • měření, jednotky, měřidla, převody Objem tělesa • jednotky, převody, objem kapalného, pevného tělesa Hmotnost tělesa • rovnoramenné váhy, jednotky, převody Hustota • výpočet hustoty, hmotnosti Čas • jednotky, měření, převody Teplota tělesa • změna objemu kapalin a plynů při změně teploty, změna objemu pev. tělesa při změně teploty, teploměr, jednotky, měření teploty	Chemie • Stavba látek Zeměpis • Koloběh vody • Jaderné elektrárny • Tvar Země, vzdálenosti mezi městy, svislý a vodorovný směr • Zeměpisné souřadnice • Hmotnosti, vzdálenosti, teploty planet • Vegetační pásma na Zemi • Hustota - Mrtvé moře, vznik větru Matematika • Převody jednotek • Slovní úlohy • Počítání se zlomky • Aritmetický průměr, zaokrouhlování Přírodopis • Živá a neživá příroda • Organické a neorganické látky • Koloběh vody v přírodě • Rozměry, hmotnost, množství, objem a teplota živočichů a člověka Dějepis • Historická období - doba bronzová, doba železná • Objevné námořní výpravy – určení polohy • Měření Česky jazyk a literatura • Popis pracovního postupu Průřezová témata • OSV • MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
		- EGS - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozhodne, zda dané těleso je v klidu či pohybu vůči jinému tělesu - rozezná rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - změří čas a dráhu uraženou tělesem - určí konkrétní situaci síly působící na těleso a její výslednice - používá vztah mezi gravitační silou a hmotností při řešení problémů a úloh - charakterizuje a experimentálně určí těžiště tělesa - uvede jednotku tlaku a používá vztah pro tlak při řešení problémů a úloh - využívá poznatek o tom, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, a že souvisí s materiálem a drsností styčných ploch - uvede, jak je ovlivňována velikost třecí síly v praxi - objasní Pascalův zákon a jeho využití v hydraulických zařízeních - objasní podstatu Archimédova zákona a používá ho při řešení problémů a úloh - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování těles v ní Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - využívá s porozuměním, při řešení problémů a úloh, zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Opakování ze 6. ročníku Pohyb a síla - klid, trajektorie, druhy pohybů, rychlost rovnoměrného pohybu, dráha rovnoměrného pohybu, průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu Síla a její měření - znázornění, jednotka, měření, gravitační síla, hmotnost - Skládání sil - stejného, opačného směru, rovnováha, těžiště Otáčivý účinek síly - páka, rovnovážná poloha páky, užití páky, váhy, kladka Deformační účinek síly - tlaková síla, tlak Tření - třecí síla, měření, význam v praxi Mechanické vlastnosti kapalin - Pascalův zákon, hydraulické zařízení, účinky gravitační síly na kapalinu, hydrostatický tlak, vztlková síla, Archimédův zákon, plování nestejnorodých těles Mechanické vlastnosti plynů - atmosféra, atmosf. tlak, měření, změny atmosf. tlaku, vztlková síla, tlak plynu v uzavřené nádobě	Matematika - Vyjadřování neznámé ze vzorců - Převody jednotek - Slovní úlohy - Těžiště, těžnice - Trojúhelníky Zeměpis - Gravitační pole Země - Atmosféra Země - Pohyb astronomickým objektů - Pohyb kosmických těles - Koloběh vody v přírodě Přírodopis - Člověk (oko, chrup) - Vzduch a jeho složení - Živočichové - Rostliny rostoucí ve stínu a polostínu Tělesná výchova - Plavání - Atletika Dějepis - Historické postavy - Pyramidy, sochy na Velikonočních ostrovech Výchova k občanství - Bezpečnost dopravy - Krizové situace Český jazyk a literatura - Bajky o zvířatech - Pohádky - Odborné názvy - Jules Verne - Popis pracovního postupu Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla - předvídá změnu pohybu těles při působení síly - aplikuje poznatky o rovnovážné páce a pevné kladce při řešení úloh - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů a úloh		Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání směru pohybu těles, při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích - zná jednotky práce a výkonu, jejich násobky a díly - zná a umí použít vztahy pro výpočet práce, výkonu a účinnosti - vysvětlí podmínky konání práce - objasní souvislost mezi konáním práce a potenciální a kinetickou energií tělesa - zná jednotku energie - užívá vztah pro výpočet potenciální energie tělesa v gravitačním poli Země - dovede kvalitativně určit změnu kinetické energie tělesa - chápe pojem vnitřní energie tělesa - porovnává vnitřní energii těles ze znalosti teploty těles - charakterizuje možnosti změny vnitřní energie tělesa a umí uvést příklady z praxe - vyjmenuje tepelné vodiče i izolanty, uvede příklady jejich využití v praxi - charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie tělesa - kvantitativně určuje hodnotu tepla tělesem přijatého a odevzdaného - zná druhy elektromagnetického záření	Newtonovy zákony Práce a výkon - mechanická práce - výkon, účinnost Energie - kinetická energie - potenciální energie - zákon zachování mechanické energie - vnitřní energie tělesa - změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou - tepelný vodič a tepelný izolant - teplo - infračervené záření, přehled elektromagnetického záření Skupenské změny - tání, tuhnutí - vypařování - var - kondenzace - sublimace Jaderná energie - atomová jádra - radioaktivita - jaderná reakce - uvolnění jaderné energie - jaderná energetika - ochrana před zářením Přímočaré šíření světla - zdroje, stín, měsíční fáze, zatmění, rychlost světla Odraz světla - zákon odrazu, zobrazení předmětu rovinným zrcadlem Lom světla	Matematika - Kvantitativní i kvalitativní využití vlastností přímé a nepřímé úměrnosti - Procenta (účinnost) Dějepis - Jednoduché stroje (stavba pyramid) Výchova ke zdraví - Úspory energie v domácnosti – sušení prádla, vaření, princip tlakového hrnce, zateplování objektů, solární energie (vlastnosti vypařování, varu) - Dezinfekce potravin ve velkých nadmořských výškách (var) - Chemické ošetřování vozovek (snížení teploty tání) - Bezpečnost provozu motorových vozidel - bezpečnostní pásy, nebezpečnost různých nárazů vozidla (kinetická energie tělesa) Chemie - Čistota látek, určování látek (teplota tání) - Získávání látek ze sloučenin (kondenzace) - Suchý led (sublimace) Člověk a svět práce - Využití jednoduchých strojů - Chlazení strojů (přeměna kinetické energie v tepelnou) Zeměpis - Kontinentální klima a lokální klima (tepelné vodiče a izolanty)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zná zdroje infračerveného záření a objasní, na čem závisí schopnost tělesa pohlcovat tento druh elektromagnetického záření - pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - uvádí čtyři druhy skupenství látek - uvádí základní skupenské změny - charakterizuje jednotlivé skupenské změny, dává je do souvislosti se změnou vnitřní energie tělesa, u jednoduchých příkladů kvalitativně určuje změnu vnitřní energie tělesa při skupenské změně - využívá získané znalosti k objasňování jevů v přírodě a v každodenní praxi - vyhledává teploty skupenských změn, měrné tepelné kapacity a měrná skupenská tepla jednotlivých látek v tabulkách - objasní jev anomálie vody a zná význam tohoto jevu pro život na Zemi - vysvětlí jadernou energii (energie nuklidů) - charakterizuje radionuklidy přírodní a umělé - charakterizuje štěpení jádra atomu - popíše řetězovou reakci - uvede hlavní části jaderného reaktoru - popíše způsoby ochrany před zářením - charakterizuje zdroj světla - uvede, že rychlost světla je konečná a největší ve vakuu - využívá zákona o přímočarém šíření světla a zákona o jeho odrazu při řešení problémů a úloh - objasní vznik stínu a s tím související zatmění Slunce a Měsíce - rozhodne ze znalostí světla ve dvou prostředcích, zda se světlo bude lámat ke kolmici,	- čočky, zobrazení čočkami, vlastnosti oka, užití rozklad světla optickým hranolem Souhrnné opakování	- Vznik mořských proudů, cirkulace v atmosféře - Získávání vody na pouštích (kondenzace) Přírodopis - Podmínky vzniku života na Zemi (anomálie vody) - Koloběh vody - Tvarování zemského povrchu (ZZE) - Fyzikální princip termoregulace organismů (tepelné izolanty, vodiče, skupenské změny) - Změny v organismu způsobené změnou nadmořské výšky - Vznik přeměněných hornin (teplota tání) Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkou - objasní princip zobrazení oční čočkou, krátkozrakost a jejich korekce brýlemi - objasní rozklad bílého světla hranolem Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - správně chápe důvody využívání jednoduchých strojů - rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla - zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí - rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití - uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) - rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem - pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - prostředí: rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- nakreslí a popíše stavbu atomu - zjistí existenci elektrického pole - rozliší pokusně vodič a izolant - znázorní el. pole pomocí siločar - používá jednotku proudu a její násobky a díly - používá jednotku napětí a její násobky a díly - objasní podstatu Ohmova zákona, používá $\square$ - zapojí rezistory sériově a nakreslí schéma	Elektrostatický náboj - stavba atomu, elektrometr - elektrický náboj a jeho jednotka - vodič a izolant v elektrickém poli - siločáry elektrického pole Elektrický obvod - jednoduchý elektrický obvod - elektrický proud a jeho měření - elektrické napětí a jeho měření - elektrický odpor, Ohmův zákon - sériové zapojení rezistorů	Matematika - Vyjadřování neznámé ze vzorců - Převody jednotek - Slovní úlohy Český jazyk a literatura - Vesmír – literární zpracování Zeměpis - Magnetické pole Země Hudební výchova - Akustika Přírodopis - Akustika – princip sluchu - Jaderná energie, ozařování nádorů, zdraví Průřezová témata

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zapojí rezistory paralelně a nakreslí schéma • vysvětlí princip reostatu • zapojí rozvětvený el. obvod a nakreslí schéma • charakterizuje el. práci a energii • vypočítá s porozuměním el. příkon • aplikuje prakticky teoretické znalosti • ověří existenci magnetického pole • ověří existenci a nakreslí mag. pole cívky • vysvětlí princip elektromagnetu • objasní podstatu elektromagnetické indukce • vysvětlí princip elektromotoru • vysvětlí princip střídavého proudu • charakterizuje princip a zapojí transformátor • popíše rozvodnou elektrickou síť • vyjmenuje vlastnosti zvuku a popíše zdroj • charakterizuje tón jako zvuk vznikající pravidelným chvěním těles, výšku tónu jako jeho kmitočet a hlasitost jako jeho energii • zařadí ultrazvuk a infrazvuk do spektra • uvede planety a znázorní sluneční soustavu • popíše naši galaxii, typově ji zařadí • vysvětlí historii kosmonautiky a ukáže na její popularizaci v literatuře, filmu Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>sestaví jednoduchý obvod a zapojí ho podle nákresu</u> • <u>vyjmenuje zdroje elektrického proudu</u> • <u>rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití</u> • <u>rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření, odraz</u>	• paralelní zapojení rezistorů • reostat • rozvětvený elektrický obvod • elektrická práce a energie • elektrický příkon • laboratorní práce Elektromagnetické vlny • magnety přírodní, umělé, Země • magnetické pole cívky s proudem • elektromagnet • působení magnetického pole na cívku s proudem • elektromagnetická indukce • elektromotor Střídavý proud • vznik střídavého proudu • transformátor • rozvodná elektrická síť Akustika • vlastnosti zvuku, zdroj zvuku • výška tónu, hlasitost tónu, hluk • ultrazvuk, infrazvuk Vesmír • sluneční soustava • naše Galaxie • kosmonautika	• OSV • VDO • EGS • MKV • ENV • MEDV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka - objasní pohyb planety Země kolem Slunce, pohyb Měsíce kolem Slunce - rozliší hvězdu od planety a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejich postavení ve vesmíru		

5.6.2 Chemie

Charakteristika předmětu

Předmět chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně. Spolu s ostatními přírodovědnými předměty rozvíjí především pozorovací schopnosti žáků, schopnost hledat řešení problémů souvisejících s přírodou a praktickým životem a přemýšlet o nich. Žáci získávají informace o vlastnostech a přeměnách látek. Seznamují se se zásadami bezpečného používání a uchovávání chemických látek, ale i běžně dostupných a používaných prostředků. Dbají na ochranu přírody a vlastního zdraví. Na základě prováděných i pozorovaných experimentů žák vysvětlí jednoduchý jev probíhající mimo laboratoř. Žák se seznamuje s využitím, ale i s charakterem škodlivosti běžně prodáváných látek. Žáci pochopí, že poznatky chemie mají široké využití ve všech oblastech lidské činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pozorovat děje a přeměny probíhající v přírodě i v jeho bezprostředním okolí
- Poznávat látky, které se přeměňují a které jsou produktem přeměny
- Odvozovat vlastnosti látek na základě nejdůležitějších chemických zákonů

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Využívat různé informační prostředky, výpočetní techniku a literaturu, zjišťovat vlastnosti látek, jejich složení zapisovat pomocí vzorců
- Přeměny látek zapisovat pomocí rovnic a ty dále využívat ke kvantitativním výpočtům

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Při práci v laboratoři dbát na bezpečnost vlastní i ostatních, znát a dodržovat laboratorní řád
- Dle svých možností chránit přírodu a životní prostředí a chápat nutnost jeho ochrany

- Upřednostňovat ekologicky nezávadné a recyklovatelné látky

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Provádět samostatně rozbor experimentu
- Navrhovat další možné způsoby provedení, najít jiné možnosti řešení problému (např. metodu přípravy látky)
- Vytvářet a zobecnit výsledky své práce

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Šetrně zacházet s pomůckami v laboratoři
- Zodpovědně plnit zadané úkoly
- Spolupracovat s ostatními

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vytvářet modely jednoduchých látek
- Provádět vhodné experimenty
- Používat smysluplně laboratorní pomůcky a nádobí

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozliší na příkladech pojmy těleso, látka - zjišťuje vlastnosti látek - zná pravidla bezpečnosti práce ve školní laboratoři - rozezná jednotlivé druhy směsí - zná metody oddělování směsí a jejich použití - uvědomuje si význam vody a vzduchu - zná některé hasební prostředky a jejich použití - zná stavbu atomu - umí vysvětlit pojem atom, molekula, iont - používá chemické značky - zná vlastnosti některých prvků a jejich použití v praxi - zapiše vzorec oxidů a halogenidů - zná název oxidů a halogenidů - pozná oxidační čísla - sestaví a vyčíslí chemickou rovnici - umí vypočítat hmotnostní zlomek - zná bezpečnostní pravidla při práci s kyselinami a hydroxidy - zapiše vzorec solí ,přečte název solí - zná použití solí v běžném životě Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek - reaguje na případy úniku nebezpečných látek - rozpozná přeměny skupenství látek - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití - uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí	Pozorování a pokus v chemii - vlastnosti látek, pozorování ,pokusy, význam chemie - směsí - složení směsí, třídění směsí, oddělování složek směsí - voda - vzduch Částicové složení látek - atomy, složení a struktura - chemické prvky,periodická soustava - chemická vazba - molekuly a sloučeniny - ionty - vodík, kyslík Chemické prvky - kovy, alkalické kovy - nekovy, halogeny - polokovy Dvouprvkové sloučeniny - oxidy - názvosloví oxidů,tvorba vzorce - některé významné oxidy - halogenidy, vznik a názvosloví - některé významné halogenidy Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti - látkové množství, molární hmotnost - chemické reakce - chemické rovnice Roztoky - vznik a složení roztoků - kyseliny - hydroxidy - pH roztoků, - neutralizace Soli - vznik solí - vlastnosti a použití solí - názvosloví solí	Fyzika - Stavba látek - Stavba atomu Člověk a svět práce - Vlastnosti materiálů Matematika - Procenta - Výpočet ze vzorce - Poměr Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- pracuje s tabulkami - používá kalkulačku - určí jednotlivé typy reakcí - vysvětlí rozdíl mezi anorganickou a organickou chemií - rozliší škodlivost jednotlivých látek, uvědomuje si jejich nebezpečí - zná zásady správné výživy - respektuje ochranu životního prostředí - pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí - zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie - vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy - používá názvosloví organické chemie - zná vlastnosti a využití vybraných uhlovodíků a derivátů uhlovodíků - uveďte příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy - uveďte příklady využívání prvotních a druhotných surovin - popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem - zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	Opakování učiva 8. třídy - látky, směsi, sloučeniny - prvky - oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli Chemické výpočty - výpočty z chemické rovnice - hmotnostní zlomek - výpočet koncentrace roztoků Redoxní reakce - redukce a oxidace - získávání kovů z rud - elektrolýza Uhlovodíky - alkany, alkeny, alky, areny - zdroje uhlovodíků - polymerace Deriváty uhlovodíků - halogenderiváty - alkoholy - karbonylové sloučeniny - sacharidy - tuky - bílkoviny Využití organických sloučenin - plasty - syntetická vlákna Chemie slouží i ohrožuje - chemie pro člověka - výživou ke zdraví - drogy, omamné látky - životní prostředí a chemie	Matematika - Procenta, poměr Přírodopis - Mineralogie - Metabolismus - Člověk a zdraví - Návykové látky Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika předmětu

Tento předmět navazuje na předmět Člověk a příroda na 1. stupni ZŠ.

V **6. ročníku** se zpočátku učíme o Zemi, jejím vzniku a stáří, rozmanitosti a projevech života, základní struktuře života, významu a třídění organismů. Navazujeme systematicky na organismy od jednobuněčných organismů (bakterií, sinic až po řasy a houby), ve druhém pololetí probíráme bezobratlé živočichy, opět vývojově (od prvoků po členovce).

V **7. ročníku** vývoj pokračuje v obráceném pořadí, to znamená, že se navazuje na živočišnou říši (od strunatců k obratlovcům, končíme ptáky). Probírá se biologie živočichů – anatomie a fyziologie těla, vývoj a zástupci, rozšíření, ochrana, projevy chování. Ve 2. pololetí pokračujeme botanikou – vyššími rostlinami. Zabývá se stavbou a funkcí těla rostlin, vývojem od nejjednodušších, významem a ochranou.

V **8. ročníku** se dokončuje biologie živočichů – savci a pak navazujeme biologii člověka. Fylogeneze, ontogeneze, anatomie a fyziologie je doplněna o prevenci úrazů a nemocí a také o životní styl.

V **9. ročníku** se zabýváme neživou přírodou, vznikem a stavbou Země. Učíme se o horninách a nerostech, geologických silách, které přetvářejí zemský povrch. Probírá se vývoj zemské kůry a života na Zemi, geologický vývoj a stavba ČR.

Ve všech třídách se děti učí samostatně pracovat, přemýšlet a hledat souvislosti mezi tím, co znají ze života, médií a srovnávat tyto poznatky a zařazovat do systému a posloupností. Učí se vnímat své okolí, krásu přírody, ale i vztahy mezi lidmi zdravými a hendikepovanými. Vědomosti a dovednosti si procvičují a prohlubují nejen verbálně, ale i prakticky, různými jednoduchými pokusy, mikroskopováním, nebo tak, že si vzájemně připravují jednoduché otázky, křížovky apod. Tato práce nutí děti myslet. Prolínání těchto oblastí učení pomáhá dětem nalézt místo mezi vrstevníky a mezi lidmi vůbec. Důležitá je zde role učitele, který by měl děti správně motivovat, a tak je vtáhnout do procesu učení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat vhodné způsoby a metody, plánovat a projevovat ochotu věnovat se dalšímu vzdělávání
- Vyhledávat a třídit informace, efektivně je využívat v procesu učení a praktickém životě
- Operovat s obecně užívanými termíny, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků a vytvářet si komplexnější pohled na přírodní vědy
- Poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotit výsledky svého učení
- Výsledky porovnávat, posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Umět formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, vyjadřovat se v písemném i ústním projevu
- Naslouchat a porozumět druhým lidem, vhodně reagovat a obhajovat svůj názor, argumentovat

- Využívat komunikační i informační prostředky
- Získané komunikační dovednosti užívat k vytváření vztahů při soužití i spolupráci s lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat druhé lidi a vážit si jich, mít schopnost vcítit se do jejich situací, uvědomovat si povinnost postavit se proti jakémukoliv násilí
- Chápat základní společenské normy, být si vědom svých povinností a práv
- Chovat se zodpovědně v situacích krizových i ohrožujících život a zdraví člověka
- Mít pozitivní postoj k hodnotám a zapojovat se aktivně do života
- Chápat základní ekologické souvislosti a problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, chránit zdraví své i ostatních

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozpoznat a pochopit problém
- Být schopen promyslet a naplánovat způsob řešení logicky a empiricky, při nedostatku zkušeností dokázat vyhledat informace k řešení problému
- Aplikovat své vědomosti, analyzovat problém, prakticky ověřit správnost řešení
- Být schopen své rozhodnutí obhájit a zhodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel práce, pozitivně ovlivnit její kvalitu
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry při práci i mimo ni, tak přispívat k upevňování dobrých vztahů
- Pomáhat formovat základní vztah k životu (k sobě, k rodině, k jiným lidem, k životnímu prostředí, k lidské práci, hodnotám apod.)
- V případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Čerpat vědomosti a poučení i od ostatních, respektovat různé názory a hlediska
- Pozitivní sebedůvěrou podporovat své sebeuspokojení a sebeúctu

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Dodržovat vymezená pravidla, používat bezpečně vybavení a pomůcky, plnit své povinnosti
- Umět prakticky používat základní pomůcky
- Využívat komplexně znalosti získané ve všech předmětech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na život
- Na základě svých získaných kompetencí se rozhodovat o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• vyjádří vlastními slovy počátky Země • definuje, později zdůvodňuje pojmy – fotosyntéza, ústrojné, neústrojné látky, podmínky života a projevy života • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi • zdůvodní skleníkový efekt a oteplování • uvede příklady ekosystémů, zná významy slov – producent, konzument, reducent, predátor, parazit, symbioza – správně přiřazuje živočichy • pracuje s lupou, mikroskopem, připraví jednoduchý preparát, nakreslí • pochopí podstatu a význam rozmnožování	Země – živá planeta • vznik Země a života/seznámit/ • vznik hydrosféry a atmosféry • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi • vznik atmosféry • fotosyntéza • globální oteplování, skleníkový efekt Vzájemné vztahy organismů • ekosystém • jednobuněčnost, mnohobuněčnost • mikroskop • výživa buněk	Průřezová témata • ENV • OSV • MKV • MEDV Zeměpis • Sféry Země • Biosféra • Výškové stupně v krajině Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- naučí se z paměti vývojový systém - přiřazuje hlavní zástupce (rostlin i živočichů) - najde rozdíl mezi bakteriemi užitečnými, škodlivými a prospěšnými - shrne význam zelených rostlin - přiřadí živočichy do kmene, popíše stavbu těla, způsob života - pohovoří o parazitech a svými slovy pohovoří o dodržování hygieny, možnosti nákazy - porovná způsoby života živočichů a jejich přizpůsobení životu - pozoruje projevy života - vysvětlí otázku „škodlivosti a užitečnosti“ organismů - vysvětlí na příkladech nevhodné zásahy člověka do přírody - ve všech hodinách využije svých poznatků a zkušeností z médií - sestaví jednoduchou křížovku pro spolužáky Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků - pozná lišejníky - porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- rozmnožování Rostlinná říše - bakterie - houby - lišejníky - řasy Živočišná říše - prvoci - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci - pavoukovci - korýši - hmyz Práce s mikroskopem - trvalé preparáty - vývoj přímý, nepřímý, proměna dokonalá – nedokonalá Porušování biologické rovnováhy - ostnokožci	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vysvětlí rozdíl mezi strunatci a obratlovci - nakreslí schematický nákres ryby a popíše základní části - popíše základní znaky obratlovců - určí podle obrázku vybrané druhy našich obratlovců - zdůvodní přizpůsobení životním podmínkám - dá do souvislosti nebezpečí nákazy při styku s mrtvými zvířaty	Živočišná říše - strunatci - obratlovci - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci Čistota vod, ochrana životního prostředí Etologie ptáků Rostlinná říše - přechod rostlin z vody na souš - mechorosty - kaprad'orosty – vznik uhlí Stavba rostlin	Průřezová témata - ENV - OSV - MEDV Zeměpis - Rostlinstvo a živočišstvo států - Globální problémy Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- dokáže poskytnout první pomoc při uštknutí hadem - porovná vnější a vnitřní stavbu těla a odvodí na základě pozorování jeho uspořádání od buňky přes pletiva k jednotlivým orgánům - rozliší základní orgány vyšších rostlin, dokáže je popsat a určit význam - definuje pojmy – vyšší rostlina a její orgány, nižší rostlina - stélka - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti a význam hospodářský - vysvětlí význam orgánů pro rostlinu - zachází s lupou a mikroskopem, dokáže připravit preparát Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - porovná <u>vnější a vnitřní</u> stavbu vybraných živočichů a <u>vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</u>	- kořen - stonek - list - květ - květenství - opelení, oplození - semena - plody Rozmnožování rostlin - pohlavní - vegetativní Nahosemenné rostliny - rozdělení – cykasy - jinany - jehličnany - lesy, význam a ochrana Krytosemenné rostliny - rozdělení - znaky - dvouděložné rostliny (pryskyřníkovité, mákovité, brukvovité, růžovité, bobovité, mrkvovité, hluchavkovité, liliovité, hvězdčkovité) - jednoděložné (liliovité, lipnicovité) - exotické ovoce - koření - léčivé rostliny Ochrana přírody, chráněná území	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- popisuje a porovnává kostru, příčpůsobenou k životním podmínkám - uvádí příklady typických živočichů jednotlivých skupin - umí vyjmenovat některé ohrožené druhy živočichů - používá správné pojmy – predátor, konzument, destruent, producent, domestikace, etologie, ekologie, fosílie,... - dá do souvislosti význam živočichů v přírodě a zvaží bezpečné chování ve styku s volně žijícími a neznámými zvířaty - vyjmenuje a definuje hlavní etapy vývoje člověka	Savci - původ - vejcorodí - živorodí - placentální Domestikace Etologie Ekologie Člověk - dědičnost - prenatální a postnatální vývoj Anatomie a fyziologie člověka Soustavy - opěrná - pohybová - trávicí - dýchací - oběhová - vylučovací	Zeměpis - Rostlinstvo, živočišstvo ČR Výchova ke zdraví - Fáze lidského života - Plánované rodičovství - Sexuálně přenosné choroby - Zásady správné výživy Informatika - Zpracování témat, internet, zpracovávání tabulek měření Průřezová témata - ENV - OSV - EGS - MKV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- popíše stavbu a funkci těla včetně jednotlivých vnitřních orgánů - zdůvodní dodržování hygieny jako prevence chorob, objasní význam zdravého způsobu života, aplikuje ve svém životě - umí porovnávat výsledky měření a sestavovat tabulky naměřených hodnot - vysvětluje pojmy metabolismus, prevence, alergie, transfúze, fagocytoza, imunita, genetika, anatomie - definuje zásady správného životního stylu - zdůvodní negativní vliv toxických látek na organismus - dokáže poskytnout základní první pomoc - objasní pojmy infekce, epidemie, karanténa, toxické látky, imunita, pohlavní choroba, prevence - ví, jak chránit své zdraví	- nervová - smyslová - hormonální - pohlavní Člověk a zdraví - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka Návykové látky	- Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- diskutuje o názorech na vznik Země - definuje vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života na Zemi - definuje pojmy – atmosféra, hydrosféra, biosféra, pedosféra, a litosféra - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických sil - vyjmenuje fyzikální a chemické vlastnosti - naučí se zpaměti stupnici nerostů - zdůvodní rozdělení hornin podle vzniku - popíše žulu a vyjmenuje některé další horniny - definuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků – horotvorná činnost, rostlinstvo, živočišstvo, rozdělení	Vznik a stavba Země - názory na vznik Země - pohyb kontinentů Vnitřní a vnější geologické síly - horotvorné pohyby, zemětřesení, sopečná činnost Horniny a nerosty - rozdělení hornin podle vzniku - fyzikální a chemické vlastnosti nerostů - přehled nerostů - vznik ložisek Historická geologie - vznik a vývoj života - prvohory - čtvrtohory Geologický vývoj a stavba území ČR Člověk mění a chrání svět - vývoj člověka, příčiny zhoršování ž. p., zvyšování počtu obyvatel - dopady, krajina, sféry, katastrofy, půdy Krytosemenné rostliny - rozdělení	Fyzika - Vesmír Zeměpis - Globální problémy - Složky krajiny - Krajina a životní prostředí - Vliv člověka na ž. p. Dějepis - Vývoj člověka Chemie - Prvky - kovy, nekovy, sloučeniny Výchova k občanství - Globální problémy Průřezová témata: - ENV - OSV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- popíše vývoj Českého masívu od nejstaršího období do současnosti - orientuje se pomocí legendy na geologické mapě ČR - popíše změny v přírodě způsobené člověkem, objasní jejich důsledky pro kvalitu ž. p. - vysvětlí a zdůvodní, jak se každý z nás může podílet na zlepšení ž. p. Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - zdůvodní pojem rostlina nahosemenná - uvede příklady našich jehličnanů - vysvětlí význam lesa pro člověka a Zemi vůbec - najde rozdíl mezi rostlinou nahosemennou a krytosemennou - dokáže sestavit tabulku znaků jednoděložných a dvouděložných rostlin podle poznatků minulé kapitoly - pracuje s atlasem k určování rostlin a klíčem - určí běžné druhy rostlin - umí vyjmenovat čeledi rostlin a zařadit nejznámější rostliny - uvede základní údaje o významu a pěstování hospodářsky významných rostlin - vysvětlí funkci zoologických a botanických zahrad - zdůvodní případně doložit nutnost ochrany přírody - vyrobí herbář listů stromů a bylin - pojmenuje vybrané nerosty a horniny - rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik	- znaky - dvouděložné rostliny (pryskyřníkovité, mákovité, brukvovité, růžovité, bobovité, mrkvovité, hluchavkovité, lilkovité, hvězdčkovité) - jednoděložné (liliovité, lipnicovité) - exotické ovoce - koření - léčivé rostliny - Ochrana přírody, chráněná území	

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět zeměpis na 2. stupni navazuje svým obsahem na předměty 1. stupně – Člověk a jeho svět. V současné době je Zeměpis vyučován v 6.a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Předmět rozvíjí vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, tvořivost a schopnost řešit problémy. Využívají se jak skupinové a projektové formy práce, tak i metoda frontální. Svým založením tento předmět dává velký prostor pro využití informací z běžného života (internet, televize, rozhlas, noviny...).

Zeměpis je členěn na poznávání planety Země a její postavení ve vesmíru, jednotlivých kontinentů a oceánů, hospodářských a společenských vztahů i aktuálního politického dění. Žák by si měl osvojit dovednosti práce s jednoduššími i složitějšími dokumenty (atlas, učebnice, internet, časopisy...) a měl by umět prakticky používat mapu a buzolu. Měl by získat všeobecný přehled o politicko-hospodářské situaci ve světě a vytvořit si vlastní názor a umět ho obhájit.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operovat se zeměpisnými termíny, znaky a symboly, uvádět je do souvislostí
- Získané zeměpisné dovednosti a poznatky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry
- Zvažovat, jaké změny v jednotlivých regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn
- Projevovat ochotu věnovat se dalšímu sebevzdělávání a celoživotnímu učení

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně
- Naslouchat druhým, vhodně reagovat, zapojovat se do diskuze
- Rozumět různým druhům textu, orientovat se v mapách, tabulkách a grafech a umět je reprodukovat
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci se světem

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Mít kladný vztah k národní příslušnosti
- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice
- Chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu trvale udržitelného rozvoje společnosti
- Zajímat se o politické dění své země v rámci mezinárodních organizací, zejména EU

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant

řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému

- Využívat vlastního úsudku a zkušeností
- Být schopen obhájit své výsledky řešení

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Efektivně pracovat ve skupině, respektovat pravidla týmové práce
- Poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Vytvářet dobré pracovní klima, upevňovat dobré mezilidské vztahy
- Vytvářet si představu o sobě samém a zvyšovat si sebevědomí
- Respektovat názory druhých
- Vážít si vnitřních hodnot a být schopen vcítit se do situace ostatních lidí

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- V realizovaných projektech využívat geografické poznatky a dovednosti
- Umět se orientovat v terénu za použití kartografických pomůcek (mapa, buzola, GPS...)

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zná rozměry a tvar, popíše pohyby Země (a jejich důsledky – střídání dne a noci, roční období), Měsíce	Planeta Země • tvar a rozměry, pohyby, Měsíc, sluneční soustava, vesmír	Přírodopis • Biomy • Vznik pohoří • Vznik Země

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
a Slunce, popíše vesmír a posoudí postavení Země ve vesmíru - definuje měřítko, orientuje se v mapě, určí zeměpisnou polohu, určí čas místa, pracuje s buzolou, určí azimut pochodu, určí zem. polohu pomocí GPS navigace - definuje sféry, vyjmenuje složení atmosféry, vysvětlí pohyb vzduchu v atmosféře, jmenuje druhy vod, vysvětlí pohyby mořské vody a oběh vody na planetě, vysvětlí proces vzniku půdy, jmenuje typy a druhy půd, jmenuje vegetační pásy a vyvozuje druhy rostlin a živočichů podle polohy (podnebí...), o jednotlivých sférách aktivně vyhledává informace v atlase - hodnotí polohu Afriky, charakterizuje oblasti a nejvýznamnější státy a porovnává je, zhodnotí podmínky pro hospodářské využití, navrhne způsob pomoci rozvojovým státům, používá mapu a orientuje se v ní - hodnotí polohu Austrálie, charakterizuje oblasti a porovnává je, hodnotí hospodářskou využitelnost - jmenuje oceány, určuje polohu - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Globus a mapa - měřítko, zeměpisná poloha, časová pásma - zeměpisná vycházka do okolí Krajina - litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra Afrika - poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, biosféra, přírodní zdroje, obyvatelstvo, hospodářství, politické rozdělení Austrálie a Oceánie - poloha, podnebí, vodstvo, biosféra, přírodní zdroje, obyvatelstvo, hospodářství, politické rozdělení, spolupráce s ČR Oceány - poloha, teplota, salinita, pohyby a jejich vliv na podnebí světadílů, biosféra, přírodní zdroje, hospodářské využití Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	Fyzika - Vesmír - Teplota - Atmosféra Dějepis - Orientace v mapách Matematika - Měřítko mapy - Prevody jednotek Člověk a svět práce - Vlastnosti a druhy dřeva Průřezová témata - OSV - MKV - ENV - MEDV Výchova ke zdraví - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• hodnotí polohu Ameriky, charakterizuje oblasti a nejvýznamnější státy a porovnává je, zhodnotí podmínky pro hospodářské využití, používá mapu, orientuje se v mapě Ameriky • hodnotí polohu Asie, charakterizuje nejvýznamnější státy a porovnává oblasti, zhodnotí podmínky pro hospodářské využití, používá mapu, navrhuje způsob pomoci rozvojovým státům, orientuje se v mapě Asie • hodnotí polohu Evropy, charakterizuje oblasti a porovnává je, rozlišuje více zeměpisných podrobností o státech Evropy, zejména o sousedech ČR, zhodnotí podmínky jednotlivých států pro hospodářské využití, hodnotí vzájemnou spolupráci zemí v rámci EU, aktivně používá mapu a média k získání informací	Amerika • poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, biosféra, obyvatelstvo, hospodářství, politické rozdělení Asie • poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, biosféra, přírodní zdroje, obyvatelstvo, hospodářství, politické rozdělení Evropa • poloha, rozloha, povrch, podnebí, vodstvo, biosféra, přírodní zdroje, obyvatelstvo, hospodářství, politické rozdělení, oblasti	Dějepis • Dějiny Evropy • Zámořské objevy a kolonialismus • Práce s mapou • Nejstarší státy Přírodopis • Biomy Český jazyk a literatura • Pravopis vlastních jmen a názvů Výchova k občanství • Státní zřízení Matematika • Měřítko mapy • Převody jednotek Průřezová témata • OSV • EGS • MKV • ENV • MEDV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zhodnotí polohu ČR v rámci Evropy (klady a zápory) • podle mapy určuje typy povrchu, vysvětlí vznik horopisných celků, určí nejvyšší vrcholy • zjišťuje údaje o podnebí, zakresluje do grafu, porovnává různá místa • sleduje vodní toky, definuje povodí, rozvodí, úmoří, ukazuje polohu nejvýznamnějších toků a vodních ploch • určuje půdní druhy a typy, posoudí vhodnost pro zemědělské využití • srovnává počet ob. s ostatními státy, vyvozuje závěry plynoucí z nezaměstnanosti, zná příčiny imigrace, respektuje etnické odlišnosti	ČR na mapě Povrch ČR • typy reliéfu Podnebí ČR • teploty, srážky, podnebné oblasti Vodstvo ČR • povrchové a podpovrchové vody, znečišťování vod Půdy, rostliny, živočichové • půdní druhy a typy v ČR, typičtí živočichové a rostliny, endemické druhy Obyvatelstvo • počet, národnostní složení, hustota osídlení, zaměstnanost Sídla • urbanizace, aglomerace, největší a nejmenší sídla Hospodářství • průmyslové obory, zemědělská výroba, doprava, služby	Dějepis • Vývoj českého státu • Orientace v mapách Přírodopis • Vývoj českého masivu Fyzika • Teplota Matematika • Měřítko mapy • Převody jednotek Výchova k občanství • Hospodářství ČR • Cizí jazyky • Praha • Česká republika Průřezová témata • OSV • VDO • EGS • MKV • ENV • MEDV Výchova ke zdraví

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- jmenuje a ukazuje na mapě největší města ČR, zná důvody vzniku pravěkých osad na území ČR - vyhledává informace o průmyslových závodech, jmenuje významné výrobky vyvážené z ČR, zná problémy průmyslové výroby v posledních letech, jmenuje hlavní oblasti a plodiny, srovnává jednotlivé typy dopravy a jejich vliv na ŽP, vysvětluje novodobý vývoj služeb - vymezí hranice kraje, určí krajské město, podle polohy určí zaměření kraje - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Oblasti ČR - kraje ČR Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- jmenuje a ukazuje na mapě nově vzniklé státy, zná příčinu vzniku nových států, jmenuje významné monarchie a republiky, vysvětluje rozdíl mezi republikou a monarchií - jmenuje sféry hospodářství, posuzuje a srovnává vyspělost států, zná největší aglomerace, vysvětluje pojmy (aglomerace, konurbace, urbanizace...), vysvětluje lokalizační faktory průmyslové i zemědělské výroby, vyjmenuje a ukáže na mapě hlavní průmyslové a zemědělské oblasti i hlavní dopravní tahy, jmenuje druhy dopravy, jmenuje druhy	Politická mapa dnešního světa - nové státy, velikost státu, hranice, formy vlády, státní zřízení, systémy politické moci Hospodářství světa - sféry hospodářství, hospodářská úroveň států, obyvatelstvo světa, lidská sídla, průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, spolupráce zemí světa Krajina a životní prostředí - krajina a životní prostředí, krajinnotvorní činitelé, typy krajin, vlivy na krajinu životní prostředí, globální problémy	Dějepis - Světové dějiny (hospodářský a politický vývoj) - Orientace na mapě Matematika - Měřítko mapy - Převody jednotek Výchova k občanství - Globální problémy lidstva Průřezová témata: - OSV - VDO - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
služeb, zná hlavní obchodní vztahy • jmenuje složky a sféry krajiny, uvádí příklady, jmenuje krajinotvorné činitele a popisuje jejich vliv, jmenuje typy krajin, jmenuje hlavní globální problémy, zná jejich příčiny a navrhuje řešení Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii</u> • <u>získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí</u> • <u>objasní důsledky pohybů Země</u> • <u>uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost</u> • <u>uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu</u> • <u>vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány</u> • <u>rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů</u> • <u>charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států</u> • <u>uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace</u> • <u>umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</u> • <u>uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek</u> • <u>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a</u>		• Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
společenských vlivů na životní prostředí • <u>vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblastí (regionu) podle bydliště nebo školy</u> • <u>charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</u> • <u>určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy</u> • <u>rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost</u> • <u>uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva</u> • <u>vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti</u> • <u>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</u> • <u>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</u>		

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kultura, jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňuje chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Oblast Umění a kultura je zastoupena předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova.

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Cílem předmětu na 1. stupni je dávat žákovi příležitost, aby projevil přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Hodiny tohoto předmětu tuto potřebu rozvíjejí, podněcují, obohacují estetické vnímání světa. Dalším cílem je rozvíjet hudební sluch, zpěvní hlas, rytmus, harmonii, hudební paměť, seznámit se s hudebními žánry, poznat hudební kulturu českou i jiných národů.

Na 2. stupni pak hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tyto činnosti jsou na úrovni základního vzdělávání hlavním obsahem předmětu.

Hudební činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a doplňují a rozvíjejí tak celkovou osobnost žáka. Vedou především k rozvoji jeho hudebních schopností a dovedností (sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně pohybových a hudebně tvořivých a poslechových).

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a je mu také dána příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a přesvědčení.

V rámci vokálních činností pracujeme s hlasem žáka, dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Náplní instrumentálních činností je hra na hudební nástroje (dle individuálních možností žáka) a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Hudebně pohybové činnosti jsou prováděny formou reagování na hudbu pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při němž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Se učit prostřednictvím reprodukce i vlastní tvorby
- Zprostředkovat pohled na hudbu jako na způsob poznávání světa
- Rozvíjet svou tvořivost aktivním osvojováním různých hudebních technik
- Vnímat umělecké slohy a díla (zvláště hudební) v jejich historickém kontextu i z pohledu současného, moderního člověka

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Otevírat před žáky možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání s využitím široké škály hudebních vyjadřovacích prostředků
- Rozvíjet dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pochopit základy hudební teorie, významných hudebních děl a jejich autorů
- Mít potřebu navštěvovat hudební koncerty
- Zajímat se o kulturní dění

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána
- Správně si zvolit vhodné hudební vyjadřovací prostředky
- Rozvíjet kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i při vlastní tvorbě

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pohybovat se v esteticky příjemném prostředí
- Osobitě hudebně se projevovat

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Osvojit si různé hudební techniky a základy hry na dostupné jednoduché hudební nástroje

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zazpívá 10 písní • pozná 4 poslechové skladby • předvede 2 pohybové hry • používá Orffovy nástroje • pracuje správně s dechem při zpěvu	Znalost pojmů • zvuk, tón - dlouhý, krátký, hluboko, vysoko, silně slabě, pomalu, rychle, vesele, smutně; hlasy - mužský, ženský, dětský; ukolébavka, - pochod; barvy - veselé, smutné; kresba - uhel, tužka, tuž, křída; malba - barvy vodové temperové, pastely, voskovky Správné dýchání, výslovnost při zpěvu Hra na nejjednodušší nástroje (Orffův soubor) Pohybové ztvárnění rytmu a hry Rozeznávání základních hudebních nástrojů při poslechu	Tělesná výchova • Pohybové ztvárnění rytmu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zpívá 10 nových lidových písní • pozná 4 poslechové skladby • zatančí 3 lidové tanečky (Pásla ovečky, Trnaveček, Měla babka a jiné...)	Hudební pojmy • melodie vzestupná, sestupná, zesilování, zeslabování, zrychlování zpomalování, takt $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, nota čtvrtová,	Tělesná výchova • Poskočný krok, držení rukou a těla při pohybu Průřezová témata • OSV • ENV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- dokáže poznat jednoduchou melodii - hraje na Orffovy nástroje	osminová, půlová, pomlka čtvrtová, osminová. Zásady při zpěvu a zpěv lidových písní - hlavový tón, měkké nasazení hlasu, správná výslovnost hlásek na konci slov, dýchání Pohybový projev - poskočný krok, držení rukou při pohybu, vyjádření tempa a dynamiky, hra na Orffovy nástroje Poslechové skladby - rozeznávání hudebních nástrojů, poslech dětského sboru s doprovodem	Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zazpívá nejméně 10 nových písní - pozná 4 poslechové skladby - rozlišuje charakter melodie - odliší hudbu určenou k slavnostním příležitostem od hudby populární Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty - správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmiizaci říkadel i při zpěvu - reaguje pohybem na tempové a rytmické změny - rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby	Hudební pojmy - orchestr, sólo, notová osnova, taktová čára, nota celá, půlová pomlka, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ takt, základní stupnice - hudba k slavnostním příležitostem, melodie vzestupná a sestupná Pěvecké dovednosti - počátky jednoduchého dvojhlasu, kánonu, správné dýchání při zpěvu - pěvecké dělení slov - jednoduchý doprovod lidové písně, hra dvoutaktových meziher při zpěvu spolužáků Pohybové dovednosti - dvoudobá chůze a tanec – v průpletu, přísuvný krok (vpřed i vzad) Poslech - rozlišování hry na hudební nástroje	Tělesná výchova - Pohybová dovednost- dvoudobá chůze a tanec, přísuvný krok Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zazpívá dalších 10 písní v rozsahu základní stupnice • pozná 4 poslechové skladby (valčík, polka) • zazpívá dvojhlasnou píseň	Hudební pojmy • dvojhlas, základní stupnice v duu, polka, repetice Hlasový rozsah • prodlužování výdechu, vázání tónu, průprava, dvojhlasu Hra lidových písní na Orffovské nástroje Hra na tělo Poznávání nových hudebních nástrojů • pikola, hoboj, saxofon Poslech • pěvecký sbor (dětský, mužský, ženský, smíšený) • polka, valčík (Smetana, Dvořák)	Tělesná výchova • Pohybová výchova - polkový a valčíkový krok • Rytmus Průřezová témata • OSV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zazpívá 10 nových písní, českou hymnu a zná okolnosti vzniku • pozná 4 poslechové skladby (Bach, Mozart, Janáček, Novák) • doprovází píseň na Orffěv nástroj Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem</u> • <u>propojuje vlastní pohyb s hudbou</u> • <u>doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje</u> • <u>odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodáří s dechem při interpretaci písní – frázování</u>	Hudební pojmy • dirigent, sbormistr, kapelník Upevňování vokálních dovedností a znalostí • dvojhlas, zpěv české hymny a okolnosti vzniku Doprovod lidových písní na Orffěvy nástroje Nabýt povědomí o významu hud. skladatelů Hudební nástroje • varhany, harfa, lidová kapela a její poslech	Tělesná výchova • Pohybová výchova - polkový a valčíkový krok • Rytmus Průřezová témata • OSV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• popíše způsob zaznamenávání tónů	Nota Nový zpěvník „Já písnička 2“ – výběr písní Základní délky not	Dějepis • Úvod do dějin pravěku

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- vytvoří vlastní jednoduchý zápis do notové osnovy - rozliší, vyjmenuje a popíše základní druhy not podle délky jejich trvání - náležitě použije základní druhy not podle jejich délky při zápisu do notové osnovy - rozliší délku základních druhů not zapsaných (popř. zahrnutých či zapřítvaných) s tečkou - zařadí vznik hudby do určitého časového úseku v dějinách lidstva - vysvětlí příčiny vzniku hudby - shrne základní znaky pravěké hudby - uvede příklady nejstarších hudebních nástrojů v dějinách - rozliší, vyjmenuje a popíše základní druhy pomlek podle délky jejich trvání s uplatněním znalostí o základních délkách not a významu tečky u noty - náležitě použije základní druhy pomlek podle jejich délky při zápisu do notové osnovy - vysvětlí pojem takt a jeho uplatnění ve skladbách a písničkách - náležitě používá pojmy takt, taktová čára - uvede základní druhy taktu - používá zaznamenání taktu při zápisu do notové osnovy - uvede základní tance - rozlišuje základní druhy tanců podle počtu dob v taktu - náležitě rozlišuje a předvede dirigování dvoučtvrtého, tříčtvrtého a čtyřčtvrtého taktu - náležitě časově zařadí hudbu daného období do dějin - uvede a shrne základní znaky doby a hudby starověku a antiky - zdůvodní vliv starověké a antické hudby na vývoj pozdější evropské hudby	Tečka u noty Nácvik nových písní Pravěká hudba - počátky hudby a její charakter - vznik hudebních nástrojů a jejich dělení Opakování písní Pomlky Základní délky pomlek Tečka u pomlky Opakování písní; zpěv koled Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní Hodnocení 1. pololetí Nácvik nových písní Takt Základní tance Základy dirigování Starověká a antická hudba - základní znaky starověké a antické doby a hudby - dělení starověké a antické hudby a její význam - hudební nástroje doby starověku a antiky Opakování písní Hudba vokální a instrumentální Základní dělení lidských hlasů Druhy notových klíčů Nácvik nových písní Souzvuk Akord Triola Opakování písní Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní 6. ročníku	- Úvod do dějin starověku (starověké Řecko, starověká Indie a Čína) Výchova k občanství - Rozmanitost a vzájemné obohacování kultur - Slavní předkové, významná místa a události - Kultura a její projevy – tři hlavní součásti kultury - Význam kultury pro člověka; kulturní instituce, bohatství a dědictví - Peníze a majetek v životě člověka, peníze jako zdroj obživy a majetku Výtvarná výchova - Starověk Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- uvede příklady starověkých a antických hudebních nástrojů a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu - rozliší a vysvětlí význam pojmů vokální a instrumentální hudba - náležitě používá oba pojmy při realizaci hudebního projevu, resp. při poslechu hudby - vyjmenuje základní druhy lidských hlasů - identifikuje a pojmenuje různé druhy notových klíčů v zápisu - rozliší a vysvětlí význam různých druhů notových klíčů - definuje a rozliší pojmy souzvuk a akord - uplatní znalost těchto pojmů při zápisu do notové osnovy - vysvětlí pojem triola - porovná a rozliší způsob zápisu a délku trvání základních not a not spojených v triolu - náležitě zapiše triolu do notové osnovy		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- náležitě časově zařadí hudbu daného období do dějin - uvede a shrne základní znaky doby a hudby středověku - zdůvodní význam středověké hudby a její vliv na další vývoj evropské hudby - uvede příklady středověkých hudebních nástrojů a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu - definuje a vysvětlí pojem stupnice, porovná stupnice exotické a evropské, najde rozdíly mezi nimi a jejich shodné znaky - náležitě časově zařadí hudbu daného období do dějin - uvede a shrne základní znaky doby a hudby renesance	Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní 6. ročníku Středověká hudba - základní znaky středověké doby a hudby - dělení středověké hudby a její význam - hudební nástroje doby středověku - poslech Nácvik nových písní Stupnice; stupnice exotické a evropské Opakování písní; zpěv koled Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní Hodnocení 1. pololetí Renesanční hudba - základní znaky renesanční doby a hudby - dělení renesanční hudby a její význam	Dějepis - Úvod do dějin středověku - Románská a gotická kultura - Renesance a humanismus - Reformace a protireformace - Počátky novověku – objevné plavby Výchova k občanství - Společenské skupiny, vrstevnické skupiny - Člověk a mravnost, všelidské mravní hodnoty - Názory na dobro a mravnost v dějinách - Rovnost a nerovnost lidí - Hospodářská, sociální a kulturní práva - Peníze a majetek v životě člověka, peníze jako zdroj obživy a majetku

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• zdůvodní význam renesanční hudby a její vliv na další vývoj evropské hudby • jmenuje nejvýznamnější osobnosti renesanční doby i hudby, shrne význam jejich díla • uvede příklady renesančních hudebních nástrojů a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu • definuje a porovná pojmy tón, půltón • vyjmenuje vlastnosti tónu a vysvětlí jejich podstatu	• významní hudební skladatelé doby renesance • hudební nástroje doby renesance • poslech Nácvik nových písní Tón, půltón Vlastnosti tónu Opakování písní Nácvik nových písní Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní 7. ročníku	Český jazyk a literatura • Středověká kultura a literatura • Legenda • Knižní iluminace a ilustrace knih • Lidová tvorba; hrdinská, rytířská a milostná epika – texty písní Průřezová témata • OSV • EGS • MKV • ENV • MEDV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování • Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• náležitě časově zařadí hudbu daného období do dějin • uvede a shrne základní znaky doby a hudby baroka • zdůvodní význam barokní hudby a její vliv na další vývoj evropské hudby • jmenuje nejvýznamnější osobnosti barokní hudby, shrne význam jejich díla • uvede příklady barokních hudebních nástrojů a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu • definuje pojem posuvka • vyjmenuje druhy posuvek a charakterizuje jejich funkci • náležitě používá posuvky na základě znalostí pravidel pro používání posuvek v notovém zápisu • definuje a vysvětlí pojem interval • vyjmenuje a porovná základní intervaly • náležitě uplatní znalosti o intervalech při zápisu do notové osnovy • náležitě časově zařadí hudbu daného období do dějin	Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní 7. ročníku Barokní hudba • základní znaky barokní doby a hudby • dělení barokní hudby a její význam • významní hudební skladatelé doby baroka • hudební nástroje doby baroka • poslech Nácvik nových písní Posuvky Opakování písní; zpěv koled Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní Hodnocení 1. pololetí • Intervaly Nácvik nových písní Hudba klasicismu • základní znaky klasicistní doby a hudby • dělení klasicistní hudby a její význam • významní hudební skladatelé doby klasicismu • hudební nástroje doby klasicismu • poslech	Dějepis • Evropské baroko • České baroko • Klasicismus Výchova k občanství • Náboženská víra, náboženství a ateismus • Příprava na obživu a osobní i společenské uplatnění • Peníze a majetek v životě člověka, peníze jako zdroj obživy a majetku Český jazyk a literatura • Lidová píseň • Prvky kompozice: kontrast, opakování, gradace Výtvarná výchova • Baroko Průřezová témata • OSV • EGS • MKV • ENV • MEDV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- uvede a shrne základní znaky doby a hudby klasicismu - zdůvodní význam klasicistní hudby a její vliv na další vývoj evropské hudby - jmenuje nejvýznamnější osobnosti klasicistní hudby, shrne význam jejich díla - uvede příklady klasicistních hudebních nástrojů a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu	Opakování písní Opakování hudební teorie a dějin hudby Nácvik nových písní Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní 8. ročníku	- Algoritmizace a programování - Informační systémy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- náležitě časově zařadí hudbu daného období do dějin - uvede a shrne základní znaky doby a hudby romantismu - zdůvodní význam hudby romantismu a její vliv na další vývoj evropské hudby - jmenuje nejvýznamnější osobnosti hudby romantismu, shrne význam jejich díla - uvede výběrem hudební nástroje používané v době romantismu a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu - vyjmenuje a charakterizuje základní dynamická označení a uvede jejich značky - rozliší a interpretuje základní dynamické značky v notovém zápisu - vymezí pojem hudba 20. století - uvede a shrne základní znaky doby a hudby 20. století - uvede základní proudy světové i české hudby 20. století a shrne a vyjádří jejich společné znaky a rozdíly (tzv. vážná hudba – expresionismus, dodekafonie a tzv. populární - hudba – jazz, swing, rock 'n' roll, big beat, rock, hard rock, disco, techno a další)	Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní 8. ročníku Hudba romantismu - základní znaky doby a hudby romantismu - dělení hudby a význam romantismu - významní hudební skladatelé doby romantismu - hudební nástroje doby romantismu - poslech Nácvik nových písní Základní dynamická označení v hudbě Opakování písní; zpěv koled Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní Hodnocení 1. pololetí Hudba 20. století - základní znaky doby a hudby 20. století - dělení a význam hudby 20. století - významní hudební skladatelé a interpreti 20. století - hudební nástroje moderní doby - poslech Nácvik nových písní Základní tempová označení v hudbě Opakování písní Opakování vývoje evropské hudby napříč staletími Nácvik nových písní - Opakování hudební teorie, dějin hudby a písní všech ročníků	Dějepis - Romantismus - Dějiny 20. století - Věda a kultura na přelomu 19. a 20. století - Kultura mezi světovými válkami ve světě i v ČR - Věda, technika a kultura ve světě i v Československu ve 2. polovině 20. století Výchova k občanství - Peníze a majetek v životě člověka, peníze jako zdroj obživy a majetku - Nejzávažnější protispolečenské jevy Český jazyk a literatura - Pohádky, báje, pověsti - Elegie, epigramy, sonety, balady - Hudebnědramatické žánry - Pásmo (avantgardní umělecké směry) Výtvarná výchova - Kubismus - Rockový koncert Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zdvoudní význam hudby 20. století z pohledu vzájemného ovlivňování jednotlivých hudebních proudů - jmenuje výběrem významné osobnosti doby a hudby 20. století, shrne význam jejich díla - stručně charakterizuje vývoj hudebních nástrojů ve 20. století a náležitě je zařadí do skupin podle jejich druhu - vyjmenuje a charakterizuje základní tempová označení v hudbě Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>rozliší a interpretuje základní tempová označení v notovém zápisu doprovází písni pomocí ostinata</u> <u>interpretuje vybrané lidové a umělé písni</u> <u>rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</u>		- Algoritmizace a programování - Informační systémy

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět je do výuky zařazen na obou stupních ZŠ. Klade za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí osobní postoje a osobní objevování. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v

současnému výtvarnému umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvěze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení v oblasti umění a kultury
- Vyhledávat informace v různých zdrojích (encyklopedie, časopisy, na internetu...) a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Vhodně používat termíny, znaky a symboly z výtvarné oblasti, vhodně je propojovat s poznatky z jiných vzdělávacích oblastí
- Samostatně tvořit a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- Poznávat smysl a cíl učení klasických, ale i nových tvořivých činností, posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Naslouchat promluvám druhých lidí na společný estetický prožitek, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse (dodržovat pravidla diskuse), obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Rozumět různým typům výtvarné tvorby, obrazových materiálů, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem (fotografie, kresba, malba, ...)
- Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (dramatizace, ukázky z filmů a literatury)
- Chápat základní principy, na nichž spočívají společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (sestavit soubor třídních pravidel)
- Rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví (mýty a pověsti – nadnárodní, národní i regionální), projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům (práce s literárními texty), smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění (návštěva kina, divadelních představení, výstav, koncertů; vánoční besídka, projekty)

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vyhledat náměty vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- Předkládat dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k uvědomění si, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- Samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému logické a empirické postupy (odhalit chybu)
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, čerpat ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí

Kompetence pracovní

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat efektivně informační zdroje a výtvarné prostředky
- Dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Pracovat kvalitně, účelně, hospodárně a s ohledem na společenský význam své práce
- Využívat a propojovat znalosti a zkušenosti z estetické oblasti se znalostmi a zkušenostmi získanými v ostatních vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• dokáže pracovat s přírodninami • pracuje s temperovými a vodovými barvami • namaluje věci denní potřeby • pozná výtvarné práce známých ilustrátorů	Výtvarné práce • frotáž, kresba, malba, dotváření přírodních materiálů, grafický záznam pohybů, tvary užítkových předmětů, dekorativní práce, práce s modelínou, kompozice plochy, práce s ilustrací (Lada, Zmatlíková, Čtvrtek) Výchova k estetičnosti • krása živé a neživé přírody - vycházky	Český jazyk a literatura • Aktivní práce s ilustrací Pracovní vyučování • Práce s modelínou, jednoduchými pracovními nástroji (nůž, nůžky) Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 2. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• organizuje vlastní výtvarnou práci • chápe výrazové vlastnosti barvy • řeší přiměřené úkoly v prostorových pracích	Rozvíjení dětské představivosti a fantazie ve výtvarném vyjádření Výtvarná díla • práce s přírodninami, otisky, práce s barvami, pokusy o výtvarné vyjádření tvarů užítkových předmětů, hra s barvou (základní barvy, husté, řídké, světlé, tmavé), monotyp, tiskátka, modelína Aktivní práce s ilustrací • ilustrace pohádek	Český jazyk a literatura • Ilustrátoři dětských knih Pracovní vyučování • Práce s modelínou Průřezová témata • OSV • ENV Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- organizuje vlastní výtvarnou práci - řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích - uplatňuje při práci představivost a fantazii - využívá základní klasifikaci barev - vyjadřuje vlastní prožitek malbou, kresbou Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu</u> <u>rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</u> <u>uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům</u>	Výtvarné práce - výtvarné vyjádření vlastního prožitku dítěte - pozorování přírody a činnosti lidí - vztah postavy a prostředí - poznávání krásy živé a neživé přírody – vycházky - vytváření prostorových útvarů, seskupování přírodních materiálů - rozvíjení pozorovacích schopností a paměti - přibližné vystižení proporčních vztahů zobrazených předmětů - kompozice plochy s použitím libovolných prvků (geometrických) - rytmické řešení plochy s využitím dvou až třech prvků ve světlých a tmavých barvách Návštěvy galerií a výstav - využití k besedám a motivačním výtvarným pracím Výtvarné prostředky a materiály - kresba – uhl, tužka, tuš, křída, pastel - malba - temperové a vodové barvy; základní barvy - odstíny, míchání barev, teplé a studené barvy - panelové stavebnice, makety domů, stromů, obytný prostor	Český jazyk a literatura - Využití poznatků z návštěv galerií a výstav ke slohovým pracím Pracovní vyučování - Stavebnice, makety domů, stromů Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- zná proporce lidského těla a hlavy - orientuje se v prostorových vztazích - řeší úlohy dekorativního charakteru	Malířství - různé způsoby vyjádření skutečnosti (figura, portrét, zátiší, krajina) Dekorativní práce Materiály a techniky - kresba - pero, štětec, tužka, uhl - malba - tempera, vodovky Kombinované techniky - koláž, modelování Výstavy, galerie Krásy přírody - vycházky	Pracovní vyučování - Modelování, rozvoj motoriky ruky Průřezová témata - OSV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• namaluje správně proporčně lidskou postavu • vytvoří krátký nápis kresleným písmem • namaluje rostlinu, živočicha podle své fantazie • vytvoří maňáška, loutku podle své fantazie • dovede ilustrovat knihu • pracuje s různými materiály Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr</u> • <u>rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)</u> • <u>při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie</u> • <u>vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla</u>	Základní kompoziční principy • vyjádření prostorových vztahů, zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy (malba, kresba) Tvarová a barevná nadsázka • hlavy pohádkových bytostí, kresba a malba rostlin a živočichů Ilustrace dětských knih Tvorba prostorových prací • maňásci, loutky • prostorové vytváření (krabíčky, kamínky, plasty, vlna, textil) Písmo jako dekorativní prvek • psané, kreslené stříhané vytrhávané • řazení v krátkých nápisích • lineární kresba, tuš Návštěvy galerií, výstav a regionálních památek	Český jazyk a literatura • Popis postavy, charakteristika • Písmo • Ilustrace knihy Pracovní vyučování • Výroba maňášků, loutek • Práce s různorodým materiálem Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• pozoruje přírodniny a reprodukuje lineární tvar předmětu • rozliší dobro a zlo na jednoduchých příkladech, aplikuje pohádkový příběh na skutečnost • rozpozná základní a doplňkové barvy • aplikuje získané vědomosti v dekoru podzimních barev • porozumí pojmům linie – čára, plocha – zhuštěné čáry vedle sebe a náležitě je použije	Studie přírodnin Pohádka ze života Podzim a barvy Linka a plocha Vkus a nevкус Mezilidské vztahy Zvyky a tradice Písmo, obraz, kompozice Pravěk a bydlení Sport Hlava Žánr • zátiší, krajina, portrét, figurální kompozice Barvy a pocity • nálada – radost, smutek	Přírodopis • Země, živá planeta Český jazyk a literatura • Pohádky • Struktura literárního díla • Ilustrace Výchova k občanství • Kultura a její projevy – tři hlavní součásti kultury • Zábavní kultura, kulturní průmysl, masová kultura, masmédi • Peníze a majetek v životě člověka, peníze jako zdroj obživy a majetku

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- seznámí se s estetickými zásadami - s uplatněním vlastní zkušenosti vymezí pojmy vkus, nevkus - upevní svůj vztah k rodině a ke společnosti - charakterizuje, jak se odráží zvyky a tradice v současné rodině a společnosti - vyjádří s uplatněním vlastní zkušenosti význam křesťanských svátků v životě jednotlivce a společnosti (Mikuláš, Vánoce) - použije jednoduché groteskové písmo k výrobě novoročenky - uplatní znalosti o prvobytně pospolné formě života ve spojení s obydlím (plošná a prostorová tvorba) - vysvětlí pojem vlastenectví - pokusí se ztvárnit projev vlastenectví - popíše a výtvarně ztvární základní proporce lidské hlavy - rozliší způsob výtvarné reflexe v různých kompozičních cvičeních - vyjádří pocity jednotlivce prostřednictvím barev - pokusí se o výtvarné zpracování čteného, popř. slyšeného textu - pokusí se vytvořit kompozici s písmem (znakové, obrázkové) - nakreslí či namaluje obrázek z představy např. na téma „Pod vodou“, „Cyklisté“, „Ahoj léto“	Ilustrace Starověk Fantazie	- Vlastnictví, životní úroveň, majetková nerovnost - Vánoce – tradice, zimní svátky - Zvyky a obyčeje na jaře - Vlast – co je nám společné, vztah k vlasti Matematika - Úhel a jeho velikost - Osová souměrnost Dějepis - Úvod do dějin pravěku – vznik světa a člověka (mýty, vědecké teorie, náboženství) - Typologie člověka - Dějiny starověku – kulturní vývoj starověkých států Hudební výchova - Pravěká hudba - Starověká a antická hudba Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
pomocí názorných pomůcek (kruh, čtverec, krychle...) dokáže abstrahovat geometrická tělesa v jednoduchých kompozičních vztazích	Geometrické abstrahování Mezilidské vztahy Já a přítel (houbová koláž, asambláž) Stylizace Souměrnost Žánry	Přírodopis - Zoologie Český jazyk a literatura - Různé lyrické a epické literární žánry - Vypravování - Drama

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- výtvarně zpracuje přátelství mezi vrstevníky, generacemi a pohlavími - charakterizuje výšku člověka podle věkových kategorií a pomocí symbolů stylizuje charakteristické znaky jednotlivých věkových kategorií - seznámí se s neoimpresionistickou technikou pointilismu - tečkování - úměrně svému věku symbolicky vyjádří zvířecí znaky v kruhové kompozici - úměrně svému věku vyjádří kompozici několika postav (hudebníci, zpěváci...) - rozliší pravé hodnoty života, utváří si hierarchii životních hodnot - rozliší různé grafické projevy užitého umění (novoročenka, ex libris, vánoční záložka) - alegoricky se pokusí ztvárnit daná témata plošnou nebo prostorovou formou - formou kresby, malby či koláže ztvární dané téma - úměrně svému věku ztvární jednoduché řešení písma v kompozici - navrhne barevnou realizaci interiéru – nábytek, dekorativní textilie - pokusí se o kopii (parafrázi) uměleckého díla - porozumí pojmu vitráž, pokusí se o její zpracování - pokusí se o opravu uměleckého díla - porozumí pojmům, pokusí se je výtvarně vyjádřit	- Zvířata v kruhu Figura - lidská figura – Rockový koncert Nadsázka - List kalendáře, Není všechno zlato... Písmo a komunikace Linie a tvar, stopa, grafika - Silvestr, Den a noc (alegorie), Robot (prostorová práce) Lidské tělo - Nehoda – exprese, Lyžař Písmo - monogram, iniciály Barva a textil v bytě Renesance a baroko Krásy kolem nás Restaurátor Výstava - beseda o umění na adekvátní umělecký projev v daném termínu v našem prostředí Vycházka do okolí - živly – oheň, voda, země, vzduch	Výchova k občanství - Společenské skupiny, vrstevnické skupiny - Člověk a mravnost, všelidské mravní hodnoty - Rovnost a nerovnost - Morálka v osobním a veřejném životě - Vztahy ve společenství – autorita, svoboda, soukromí, důstojnost - Kultura a její projevy – tři hlavní součásti kultury - Význam kultury pro člověka; kulturní instituce, bohatství a dědictví Matematika - Konstrukce geometrických těles - Shodnost, středová souměrnost Dějepis - Renesance a humanismus Hudební výchova - Renesanční hudba Informatika - Textový editor - Psaní textů, úpravy textů, práce s textem Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- charakterizuje vlastnosti předmětů - na základě zážitku z hodiny tělesné výchovy se pokusí výtvarně zpracovat pohyb lidského těla	Struktura Figura v pohybu Písmo, logo, estetická funkce Geometrický tvar Zátiší Ilustrace	Přírodopis - Vzájemné vztahy organismů Český jazyk a literatura - Pozvánka - Pohádky - Ilustrace

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- pokusí se vytvořit grafickou značku ve spojení s písmem (reklama) - chápe nutnost estetizace v užitém umění - pomocí geometrických vzorů dokáže aplikovat získané poznatky z geometrie při stylizaci geometrických těles - umí pozorovat a lineárně vyjádřit předměty denní potřeby - seznámí se s českými ilustrátory (J. Lada, J. Trnka) a pokusí se o vlastní ilustraci - plošně nebo prostorově zpracuje téma křesťanských svátků narození Krista - rozumí pojmu užitá grafika a dokáže ji použít na jednoduchém příkladu (novoročenka, poštovní známka, vizitka) - seznámí se se zdroji a základními principy daného uměleckého směru 20. století, pokusí se o jeho parafrázi - formou týmové práce zpracuje výtvarný projekt - chápe průmyslové návrhářství jako fenomén užitého výtvarnictví a jako jedno z možných řešení volby svého budoucího povolání - zpracuje návrh na módní doplněk (módní přehlídku) - prohloubí si znalosti z nižších ročníků - definuje kých - vnímá a pokusí se zpracovat krásu každodenního života - vnímá krásu soptury a prostorového uměleckého zpracování	Betlém Užitá grafika Zátiší Kubismus Urbanismus, architektura, reliéf Design Oděv Vkus a nevkus Krajina - Krása kolem nás, Jarní kvetoucí strom Výstava Vycházka do okolí - plastika v městském parku	- Avantgardní umělecké směry Výchova k občanství - Vánoce – tradice, zimní svátky - Kultura a její projevy – tři hlavní součásti kultury - Zábavní kultura, kulturní průmysl, masová kultura, masmédia - Průmyslová a technická kultura Matematika - Konstrukce geometrických těles Dějepis - Vznik měst - Kultura na přelomu 19. a 20. století Informatika - Psaní textů, úpravy textů, práce s textem - Práce s objekty v textovém editoru - Úvod do počítačové grafiky Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- umí formulovat cíle estetické výchovy - prostřednictvím svých zájmů a zálib dokáže symbolicky vyjádřit lineární kompozici - ovládá a náležitě aplikuje škálu tužkových odstínů	Idea Ego - mé záliby a zájmy Portrét - šedé valéry tužky Typografie Experiment ve výtvarné tvorbě	Český jazyk a literatura - Popis - Pozvánka - Oznámení Výchova k občanství - Chování, jednání, prožívání - Potřeby, motivy, zájmy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- seznámí se s některými nejužívanějšími typy písma - náležitě použije pojmy „mínusky“, „verzálky“ - pokusí se pomoci přírodních barviv o výtvarných experiment - chápe úzké spojení mezi průmyslovým návrhářstvím a prací na PC - pokusí se o jednoduché zpracování vědecko-technického artefaktu - jednoduchou stylizací a dekorem vytvoří návrh ubrusu s vánoční tematikou, novoroční blahopřání - rozumí pojmům štoček (matrice), rydla - pokusí se o grafické ztvárnění jednoduchého motivu - pokusí se vytvořit trojí zpracování jednoho tématu různými výtvarnými technikami - rozliší teplé a chladné barevné tóny - na základě osobních zkušeností se pokusí navrhnout scénografii divadelní hry - seznámí se s tvorbou secesních umělců - pokusí se výtvarně zpracovat plakát - pokusí se vytvořit velikonoční dekor - rozumí pojmu restaurátor, chápe podstatu a význam jeho práce - chápe význam pojmů symbol, symbolismus, sakrální architektura - pokusí se znázornit strukturu kůry stromu Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru - uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastností a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích	Věda a technika ve výtvarné práci Stylizace a dekor - vánoční motiv Linoryt Sport - výtvarná řada (práce se šablonou) Plastika, obraz - návštěva v ateliéru Účinek barvy Užitá tvorba Plakát Textilní tvorba, loutkářství Hra na restaurátora České a světové výtvarné umění Beseda Ukázky Vycházka do okolí	Matematika - Druhy čar, technické písmo - Konstrukce geometrických těles Dějepis - Kultura na přelomu 19. a 20. století - Kultura mezi světovými válkami ve světě i v ČSR - Věda, technika a kultura ve světě i v Československu ve 2. polovině 20. století Informatika - Psaní textů, úpravy textů, práce s textem - Grafický editor Průřezová témata - OSV - EGS - MKV - ENV - MEDV Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci - při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních - vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity		

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví propojením všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožování v každodenních – rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Vzdělávací oblast je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků na prvním stupni v předmětu Tělesná výchova, na druhém stupni v předmětech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich

zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

5.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova na 1. stupni pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu, pohybu, k zdravému životnímu stylu. Zvyšuje pohybové schopnosti, posiluje charakterové vlastnosti žáka. Důležitou metodou je hra, která vede ke splnění cílů a úkolů a dodržování herních pravidel.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Podporovat rozvoj pohybových schopností a dovedností
- Získat návyk správného držení těla
- Vést k vědomému zvládnutí pohybů a jejich koordinaci
- Zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty, např. slovní)
- Cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjádřit pohybem
- Rozvíjet rytmické cítění

Kompetence k řešení problému

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Asertivně zvládat konfliktní situace při hrách
- Ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence komunikativní

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Podporovat a rozvíjet schopnost správného rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her
- Dodržování pravidel hry
- Umět se podřídit kolektivu
- Umět spolupracovat

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Upevňovat charakterové vlastnosti
- Zodpovědnost, vytrvalost, odvaha, smysl pro „fair play“

- Pocit sounáležitosti a ohleduplnosti ke svým spolužákům

Kompetence pracovní

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vést k přípravě na hodinu tělesné výchovy – pohodlný cvičební úbor, obuv, odstranit hodinky, cennosti, upravit vlasy
- Z pedagogických důvodů má úbor i učitel
- Klást důraz na bezpečnost při hrách v tělocvičně a na hřišti, při cvičení na nářadí a s náčiním

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. - 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• převlékne se samostatně do cvičebního úboru • uplatňuje zásady hygieny, dbá na osobní čistotu těla, oděvu • reaguje na pokyny, signály a gesta učitele • dodržuje pravidla bezpečného chování, chrání zdraví své a svých spolužáků • dokáže spolupracovat • soutěží, projevuje odvahu, bezpečně se pohybuje ve známých prostorech • připraví a uklidí nářadí, náčiní • uvědomuje si, že pohyb je důležitý pro zdraví a že hra přináší radost a příjemné zážitky	Pohybové hry • hry pro rozvoj pohybové představitivosti • hry spojené s během • hry spojené s házením • hry pro uklidnění • hry na hřišti • soutěživé hry Cvičení na nářadí • na lavičkách, s bednami, na kladince, na žebřinách, šplh po tyči Gymnastika • akrobacie: převaly, kolébka na zádech, kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách, průprava pro zvládnutí stoje na rukou	Prvouka • Moje třída a škola • Orientace v terénu, ve městě, mimo město • Poznávání regionu Hudební výchova • Rytmizace písní a říkadel Matematika • Měření vzdáleností, času, odhady • Tvoření slovních úloh Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie • Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. - 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- rozvíjí správné držení těla při práci vsedě, vestoje - dovede pojmenovat základní gymnastické náčiní a nářadí - zvládne základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem - snaží se o estetické držení těla - tančí 2 – 3 tanečky založené na taneční chůzi - obleče se a připraví si batoh na turistickou akci za pomoci dospělých, orientuje se v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost</u> <u>dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách</u> <u>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti – projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů</u>	- přeskoky: skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky - kladinka: chůze s dopomocí Atletika - běh: rychlý na 20 – 60 metrů, střídavý běh s chůzí, nízký a vysoký a polovysoký start - skok do dálky z místa, z rozběhu - hod míčkem z místa, hod z chůze Rytmická činnost s hudbou - rytmizovaný pohyb těla: chůze, běh, poskoky, obraty a pohyby různých částí těla - základní taneční krok $2/4$, $3/4$ taktu Turistika - chůze v útvaru - chování v přírodě - orientace v terénu - překonávání překážek Plavání - zajišťuje plavecká škola	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. - 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - projevuje přiměřenou samostatnost pro zlepšení své zdatnosti - vytváří varianty osvojených pohybových her - jedná v duchu fair play, respektuje při pohybových činnostech opačné pohyby - orientuje se v informačních zdrojích v místě bydliště, samostatně získá informace o sportovních akcích - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování, dokáže ošetřit drobná zranění	Pohybové hry - různá zaměření, netradiční hry a aktivity, pohybová tvořivost Sportovní hry - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním - příhrávka jednoruč, obouruč, příhrávka vnitřním nártem - pohyb s míčem, bez míče, vedení míče – driblinkem, nohou - střelba na koš, na branku - průpravné hry, příprava na utkání Gymnastika - akrobacie, stoj na rukou s dopomocí, kotoul vpřed, vzad a jeho modifikace	Přírodověda - Poskytnutí první pomoci - Orientace podle přírodních úkazů, mapy a buzoly - Poznávání regionu Matematika - Jednotky délky, měření času, zaokrouhlování Hudební výchova - Rytmizace, poslech hudby Informatika - Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4. - 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - chápe význam <u>tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu</u> - zařazuje do pohybového režimu <u>korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením</u> - zdokonaluje <u>základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností</u> - uplatňuje <u>hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti</u> - reaguje na pokyny k <u>provádění vlastní pohybové činnosti</u> - dodržuje <u>pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla - zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy</u>	- přeskoky: průpravná cvičení pro odraz z můstku, roznožka přes kozu našít s odrazem z trampolíky, z můstku - kladinka, chůze bez dopomoci Atletika - základy techniky běhů, skoků a hodů, startovní povely, základní způsoby měření výkonů - běh: rychlý do 60 m, vytrvalý do 1000 m na dráze, běh v terénu - skok: do dálky z rozběhu, do výšky z krátkého rozběhu a rozměření rozběhu - hod míčkem z rozběhu Rytmická činnost s hudbou - vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Turistika - přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody	

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova na 2. stupni je dotován 2 hodinami týdně v každém ročníku. Navazuje na tentýž předmět Tělesná výchova vyučovaný na 1. stupni. Svým založením je dosti odlišný od ostatních a v podstatě se snaží kompenzovat nedostatek pohybu při současném životním stylu. Hlavním cílem je kladný prožitek z pohybu. Tělesná výchova se snaží vstřípit takové zásady, které povedou k uvědomění si pozitivního vlivu pohybu na lidské tělo i psychiku (správné držení těla, zvýšení odolnosti organismu, psychické odreagování, zvýšení sebevědomí...), snaží se naučit a zautomatizovat prvky hygieny a bezpečnosti, ale i základy spolupráce a vědomí kolektivní účasti na úspěchu. Žáci si osvojují nové pohybové dovednosti, poznávají své pohybové schopnosti (rychlost, vytrvalost, obratnost, síla) a kultivují svůj pohybový projev. To vše by měl žák využívat při začleňování pohybu do každodenního režimu a měl by si uvědomit jeho důležitost.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat vhodné metody a způsoby, řídit vlastní učení na základě empirie, dokázat si organizovat vlastní učení
- Samostatně pozorovat a experimentovat s pohybem svého těla i náčiním, získané výsledky porovnávat a kriticky posoudit a dokázat diskutovat o svém neúspěchu
- Znat smysl pohybového učení a mít pozitivní vztah k pohybu
- Znat ochranu před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Naslouchat promluvám ostatních, vhodně reagovat, diskutovat a obhajovat svůj názor přiměřenou argumentací
- Rozumět záznamům, textům a gestům, tvořivě je využívat k vlastnímu zdokonalení
- Získané komunikativní prostředky a dovednosti plně využívat při spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Být schopen empatie
- Odmítat útlak a hrubé zacházení, fyzické i psychické násilí
- Uvědomovat si svá práva i povinnosti
- Chovat se zodpovědně v krizových situacích
- Respektovat sportovní tradice a aktivně se zapojovat do sportovního dění

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozpoznat problém a pochopit jej, přemýšlet o příčinách a vlastní empirii naplánovat řešení
- Objevit různé varianty řešení problému, nenechat se odradit neúspěchem a vytrvale hledat konečné řešení
- Volit vhodné způsoby řešení s dopadem vlastního jednání a chování
- Ověřit si správnost svých rozhodnutí a používat stejné postupy při řešení podobných problémů
- Obhájit svá rozhodnutí
- Nést zodpovědnost za své činy

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, tvořit společně s ostatními pravidla týmu, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na vzájemném upevňování mezilidských vztahů

- Poskytovat pomoc nebo o ni sám požádat
- Oceňovat pohybové zkušenosti, dovednosti a schopnosti druhých
- Vytvořit si představu o sobě samém, zvyšovat si sebevědomí

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat bezpečně a účinně nářadí i náčiní

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. - 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• vede rozcvičku podle zásad, přiměřeně zvládá techniku jednotlivých disciplín, provádí disciplíny na příslušné výkonnostní úrovni, ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti • vede rozcvičku podle zásad, přiměřeně zvládá techniku jednotlivých prvků, provádí prvky na příslušné výkonnostní úrovni, ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti, cvičí podle slovních pokynů a grafického návodu, zvládá záchranu a pomoc • vede rozcvičku podle zásad, přiměřeně zvládá techniku jednotlivých herních	Atletika • Metodické řady, průpravná cvičení a hry, síla, obratnost, vytrvalost, rychlost, základy disciplín, rozcvička, bezpečnost Gymnastika • Metodické řady, průpravná cvičení a hry, síla, obratnost, vytrvalost, rychlost, základní prvky, rozcvička, bezpečnost, záchrana a pomoc Sportovní hry • Metodické řady, průpravná cvičení a hry, síla, obratnost, vytrvalost, rychlost, základní dovednosti, rozcvička,	Výchova ke zdraví • Zdravý životní styl • Člověk a zdraví Přírodopis • Pohybová soustava • Zdravý životní styl Fyzika • Mechanika Cizí jazyky • Části těla • Sportovní zájmy Český jazyk a literatura • Slova přejatá Průřezová témata • OSV • VDO • ENV • MKV Informatika

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. - 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
dovedností, zvládá herní dovednosti jednotlivce, umí zvolit taktiku, ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti, cvičí podle slovních pokynů a grafického návodu, jedná v duchu fair play - vede rozcvičku podle zásad, přiměřeně zvládá techniku jednotlivých plaveckých způsobů, plave na příslušné výkonnostní úrovni, ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti, zvládá záchranu a dopomoc unavenému plavci, potápí se - Zná základní pojmy, zvládá základní dovednosti na přiměřené úrovni, zvládá jízdu na vleku, umí správně namazat lyže, vhodně se obléká a chrání před povětrnostními vlivy, ošetří běžná poranění - Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření <u>usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</u> <u>cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy</u> <u>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem</u> <u>vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity</u>	bezpečnost, pravidla her, herní role a funkce Plavání - Průpravná cvičení a hry, metodické řady, záchrana tonoucího, dopomoc unavenému plavci, skok do neznáme vody, základy potápění Lyžování - Metodické řady, průpravná cvičení a hry pro seznámení se sněhem a jednotlivými disciplínami, rozcvička, bezpečnost na horách, zásady mazání, jízda na vleku, výstroj a výzbroj, zásady první pomoci Turistika a pobyt v přírodě - Příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla Všeobecná témata - Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povel, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	- Data, informace a modelování - Digitální technologie - Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. - 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• <u>uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného</u> • <u>uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změní úroveň své tělesné zdatnosti</u> • <u>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</u> • <u>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</u> • <u>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni eviřence, rozhodčího, diváka</u> • <u>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</u> • <u>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</u> • <u>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka</u> • <u>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je</u> • <u>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</u>	• Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

5.8.3 Pohybové a sportovní aktivity

Charakteristika předmětu

Nepovinný předmět PSA (Pohybové a sportovní aktivity) na 2. stupni je dotován 3 hodinami týdně nejenom ve sportovních třídách. Nepovinný předmět Pohybové a sportovní aktivity navazují na předmět Tělesná výchova vyučovaný na 1. I 2. stupni. Svým založením jsou dosti odlišné od ostatních a v podstatě se snaží kompenzovat nedostatek pohybu při současném životním stylu. Hlavním cílem je kladný prožitek z pohybu. Pohybové a sportovní aktivity se snaží vštípit takové zásady, které povedou k uvědomění si pozitivního vlivu pohybu na lidské tělo i psychiku (správné držení těla, zvýšení odolnosti organismu, psychické odreagování, zvýšení sebevědomí...), snaží

se naučit a zautomatizovat prvky hygieny a bezpečnosti, ale i základy spolupráce a vědomí kolektivní účasti na úspěchu. Žáci si osvojují nové pohybové dovednosti, poznávají své pohybové schopnosti (rychlost, vytrvalost, obratnost, síla) a kultivují svůj pohybový projev. To vše je v tomto předmětu ještě více posilováno.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat vhodné metody a způsoby, řídit vlastní učení na základě empirie, dokázat si organizovat vlastní učení
- Samostatně pozorovat a experimentovat s pohybem svého těla i náčiním, získané výsledky porovnávat a kriticky posoudit a dokázat diskutovat o svém neúspěchu
- Znat smysl pohybového učení a mít pozitivní vztah k pohybu
- Znat ochranu před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Naslouchat promluvám ostatních, vhodně reagovat, diskutovat a obhajovat svůj názor přiměřenou argumentací
- Rozumět záznamům, textům a gestům, tvořivě je využívat k vlastnímu zdokonalení
- Získané komunikativní prostředky a dovednosti plně využívat při spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Být schopen empatie
- Odmítat útlak a hrubé zacházení, fyzické i psychické násilí
- Uvědomovat si svá práva i povinnosti
- Chovat se zodpovědně v krizových situacích
- Respektovat sportovní tradice a aktivně se zapojovat do sportovního dění

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozpoznat problém a pochopit jej, přemýšlet o příčinách a vlastní empirií naplánovat řešení
- Objevit různé varianty řešení problému, nenechat se odradit neúspěchem a vytrvale hledat konečné řešení
- Volit vhodné způsoby řešení s dopadem vlastního jednání a chování
- Ověřit si správnost svých rozhodnutí a používat stejné postupy při řešení podobných problémů
- Obhájit svá rozhodnutí

- Nést zodpovědnost za své činy

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, tvořit společně s ostatními pravidla týmu, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na vzájemném upevňování mezilidských vztahů
- Poskytovat pomoc nebo o ni sám požádat
- Oceňovat pohybové zkušenosti, dovednosti a schopnosti druhých
- Vytvořit si představu o sobě samém, zvyšovat si sebevědomí

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat bezpečně a účinně nářadí i náčiní

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. - 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• vede rozcvičku podle zásad, přiměřeně zvládá techniku jednotlivých disciplín, provádí disciplíny na příslušné výkonnostní úrovni, ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti, cvičí podle slovních pokynů a grafického návodu, zvládá záchranu a dopomoc • vede rozcvičku podle zásad, přiměřeně zvládá techniku	Atletika • Metodické řady, průpravná cvičení a hry, síla, obratnost, vytrvalost, rychlost, základy disciplín, rozcvička, bezpečnost Gymnastika • Metodické řady, průpravná cvičení a hry, síla, obratnost, vytrvalost, rychlost, základní	Výchova ke zdraví • Zdravý životní styl • Člověk a zdraví Přírodopis • Pohybová soustava • Zdravý životní styl Fyzika • Mechanika Cizí jazyky • Části těla • Sportovní zájmy Český jazyk a literatura

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. - 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
jednotlivých herních dovedností, zvládá herní dovednosti jednotlivce, umí zvolit taktiku, ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti, cvičí podle slovních pokynů a grafického návodu, jedná v duchu fair play • Zná základní pojmy, zvládá základní dovednosti na přiměřené úrovni, zvládá jízdu na vleku, umí správně namazat lyže, vhodně se obléká a chrání před povětrnostními vlivy, ošetří běžná poranění • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</u> • <u>cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy</u> • <u>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem</u> • <u>vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity</u> • <u>uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného</u> • <u>uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy</u>	prvky, rozcvička, bezpečnost, záchrana a dopomoc Sportovní hry • Metodické řady, průpravná cvičení a hry, síla, obratnost, vytrvalost, rychlost, základní dovednosti, rozcvička, bezpečnost, pravidla her, herní role a funkce • Lyžování • Metodické řady, průpravná cvičení a hry pro seznámení se sněhem a jednotlivými disciplínami, rozcvička, bezpečnost na horách, zásady mazání, jízda na vleku, výstroj a výzbroj, zásady první pomoci Turistika a pobyt v přírodě • Příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla Všeobecná témata • Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povel, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	• Slova přejatá Průřezová témata • OSV • VDO • ENV • MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. - 9. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- změří úroveň své tělesné zdatnosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků - užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

5.8.4 Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledávat informace v různých zdrojích (učebnice, jazykové příručky, slovníky, encyklopedie, noviny a časopisy, v televizi, na internetu, ale i od příbuzných a přátel...) a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si utvářet komplexnější pohled na společenské, kulturní a přírodní jevy
- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- Poznávat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse (dodržovat pravidla diskuse), obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat – uplatňovat vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- Rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků (vést sešit na PC), přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- Využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (dramatizace, ukázky z filmů a literatury) – utvářet si pozitivní vztahy k opačnému pohlaví, rozpoznávat stereotypní nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i politickém životě
- Chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu (sestavit soubor třídních pravidel)

- Orientovat se v základním dění v ČR a EU
- Rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví a život člověka
- Respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, utvářet si a upevňovat i sounáležitost s celosvětovou kulturou, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění (návštěva kina, divadelních představení, výstav, koncertů; vánoční besídka, projekty)

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vnímat nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností (vytvářet přehledy, myšlenkové mapy, grafy, schémata) – rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití
- Vyhledat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému – odhalovat kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlet jejich souvislosti a vzájemnou podmíněnost v čase, hledat a nacházet paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat je s obdobnými či odlišnými jevy a procesy
- Samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému logické a empirické postupy
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí

- Vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, akceptovat vlastní osobnost, ovládat a řídit své jednání k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat efektivně informační zdroje, ohleduplně s nimi zacházet
- Dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Pracovat kvalitně, účelně, hospodárně a s ohledem na společenský význam své práce, ochranu zdraví i životního prostředí
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• uvádí do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými,	Zdravý způsob života a péče o zdraví • výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy • vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita	Výchova k občanství • Člověk ve společnosti Průřezová témata • OSV • VDO • EGS • MKV • ENV • MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve	ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty • ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci Vztahy mezi lidmi a formy soužití • vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek Změny v životě člověka a jejich reflexe • dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny Hodnota a podpora zdraví • podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce,	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
prospěch aktivní podpory zdraví • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví; a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	základní lidské potřeby a jejich hierarchie Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mříené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu} • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci • bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tíšňové volání, zajištění bezpečnosti) • manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva,	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
	evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Osobnostní a sociální rozvoj sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- uvádí do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými,	Zdravý způsob života a péče o zdraví výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, náklady respirační,	Výchova k občanství - Člověk ve společnosti - Člověk jako jedinec - Stát a právo Člověk a svět práce - Příprava pokrmů - Svět práce - Provoz a údržba domácnosti Přírodopis - Člověk - Člověk a zdraví

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty • ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci Změny v životě člověka a jejich reflexe • sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity Hodnota a podpora zdraví • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie • podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence • stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti • autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol,	Průřezová témata • OSV • VDO • EGS • MKV • ENV • MEDV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí • dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví; a osobní bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí • dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny</u> • <u>uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím</u> • <u>respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</u>	aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu) • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci • bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení • manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí • dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Osobnostní a sociální rozvoj • sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí,	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• <u>projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</u> • <u>dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</u> • <u>svěří se se zdravotním problémem</u> • <u>dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</u> • <u>uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</u> • <u>zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</u> • <u>uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</u> • <u>chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</u>	utváření vědomí vlastní identity • seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování • psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech • mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protívahou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována na prvním stupni v předmětu Pracovní vyučování, na druhém stupni v předmětu Člověk a svět práce.

5.9.1 Pracovní vyučování

Charakteristika předmětu

Předmět pracovní vyučování se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě. Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Svými formami výuky a vymezeným obsahem učiva, využíváním znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání i zkušeností nabytých v běžném životě umožňuje žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě a formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností i dovedností, pracovní nástroje a pomůcky, učí se s nimi zacházet. Žáci jsou vedeni k zvládnutí základních dovedností.

Konkrétní prolínání znalostí a dovedností mezi pracovním vyučováním a ostatními předměty je uvedeno v mezipředmětových vztazích.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Organizovat své prostředí a vlastní činnost, umět rozdávat, sbírat, ukládat, udržovat náčiní i místo v pořádku
- Vybírat si vhodný materiál, vhodné pracovní nástroje, pracovní místo, přemýšlet o nejvhodnějším pracovním postupu
- Kriticky zhodnotit výsledek své práce, pracovat samostatně i v týmu, mít pozitivní vztah k učení, naplánovat práci
- Rozvíjet představivost, obrazotvornost, smysl pro estetické cítění

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Obohacovat řeč, rozvíjet slovní zásobu, upřesňovat představy o věcech a jevech, o kterých se mluví při vyučování českého jazyka, matematiky a prvouky, učit se poznatky prakticky využívat
- Formulovat své myšlenky, hovořit o své práci (příprava, postup práce,...), umět obhájit své postupy práce
- Využívat komunikativní postupy k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Poskytnout při práci svou účinnou pomoc, chovat se zodpovědně
- Projevoval pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu, tvořivost, respektovat a oceňovat naše tradice i historické dědictví
- Chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, podporovat a chránit zdraví své i spolužáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Rozlišit a pojmenovat druhy zpracovávaného materiálu, jejich vlastnosti, vhodnost pro zvolenou činnost, zacházet hospodárně s materiálem
- Přemýšlet o své práci, o postupu práce, hledat varianty řešení, osvědčené postupy aplikovat, získané dovednosti využívat při řešení nových problémových situací
- Samostatně řešit problémy a svá rozhodnutí obhájit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Pracovat ukázněně ve všech činnostech samostatně i v týmu
- Oceňovat zkušenosti druhých, respektovat ostatní
- Podporovat rozvoj sebeúcty, sebedůvěry, která se zvyšuje prostřednictvím praktických zručností, pěstovat úctu k výsledkům práce druhých
- Využít výrobky pro výuku – kladně lze motivovat, jsou-li výrobkem dárky pro blízké, kamarády,... Vytvářet pozitivní mezilidské vztahy

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat bezpečně a účinně materiály, nástroje, vybavení, dodržovat pravidla, plnit povinnosti
- Přistupovat k výsledkům pracovních činností i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- Učit se pracovní kázi, dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- Adaptovat se na nové pracovní podmínky

- Získávat počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů, chápat ekologické souvislosti
- Vytvářet si pozitivní vztah k práci

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. - 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• stříhá papír, provázky, listy • ohýbá drátky • navléká plody a semena rostlin, korálky • slepuje papír, přilepuje hadříky, listy, semena • lisuje listy, malé bylinky • pojmenuje papír, látku, korek, špejle, provázek, listy, větvičky, šišky .aj. • používá nůžky, jehlu, nit, lepidlo • plánuje a organizuje svou práci • dodržuje hygienu a bezpečnost • vymodeluje jednoduchý předmět z plastelíny, těsta • rozlišuje vlastnosti jednotlivých materiálů • používá podložku, nůžky, nůž, drát • dodržuje hygienické zásady a bezpečnost práce • překládá, stříhá, trhá, měří, lepí, vystřihuje apod.	Práce s drobným materiálem • stříhání, ohýbání, navlékání, slepování, lisování • vlastnosti materiálu • rozlišování materiálů • základní nástroje a pomůcky • organizování a plánování práce • bezpečnost a hygiena Práce s modelovací hmotou • hnětení, válení, stlačování, dělení na části • vlastnosti materiálu • pracovní nástroje • bezpečnost a hygiena Práce s papírem a kartonem • překládání, stříhání, trhání, odměřování, nalepování • vystřihování symetrických tvarů, obkreslování tvarů podle šablony • vlastnosti papíru • druhy papíru, formy a tvary • nástroje a pomůcky • bezpečnost a hygiena Práce s textilem	Prvouka • Hygiena a bezpečnost • Dodržování hygienických návyků • Přírodniny • Povolání • Lidová tvorba • Historie • Naše rodina • Ekologie • Přírodniny Český jazyk a literatura • Popis pracovního postupu • Vypravování • Lidová slovesnost Matematika • Měření, jednotky délky • Geometrické tvary • Tělesa • Vážení potravin Hudební a výtvarná výchova • Lidová tvorba, tradice • Estetická výchova Informatika • Data, informace a modelování • Digitální technologie

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 1. - 3. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• poznává základní druhy papíru • vybírá vhodné nástroje a pomůcky – nůžky, tužka, pravítko, lepidlo aj. • uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny • odmětuje a navléká nit, tvoří uzlík • šije a sešívá předním • přišívá knoflík • pojmenuje pomůcky a nástroje – stužky, nitě, bavlnky aj., jehla, špendlík, náprstek, křída aj. • dodržuje hygienu a bezpečnost • sestavuje jednoduché modely • montuje a demontuje jednoduché předměty • poznává materiály – plast, dřevo, karton, kov • pojmenuje pomůcky a nástroje – šroubovák • pojmenuje některé techniky • zdobí kraslice jednoduchými technikami • zalévá, kypří, hnojí pokojové rostliny • dodržuje bezpečnost při vycházkách • udržuje pořádek a čistotu • připraví jednoduché pohoštění (studená kuchyně) • prostírá stůl • dodržuje slušné chování u stolu • myje si ruce před jídlem Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</u> • <u>pracuje podle slovního návodu a předlohy</u> • <u>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</u> • <u>upraví stůl pro jednoduché stolování</u> • <u>chová se vhodně při stolování</u>	• odměřování, navlékání nitě, uzlík • základní typy stehů • druhy textilií • textilní materiály • nástroje a pomůcky • jednoduchý střih • organizace, plánování práce • bezpečnost a hygiena Práce montážní a demontážní • návody a předlohy stavebnic • sestavování modelů • vytváření vlastních plošných a prostorových kompozic • montáž, demontáž, údržba • materiál, vlastnosti, porovnávání • organizace, plánování • hygiena a bezpečnost Lidové zvyky, tradice a řemesla • zvyky, tradice a řemesla (video, výstavy, muzea, knihy) • techniky zpracování, ukázky tkání, batikování, zdobení kraslic, práce se slámou Pěstíteľské práce • ošetřování pokojových rostlin. • pěstování plodin (hrách, fazole) • pokusy a pozorování (klíčivost, růst, rozmnožování) • vycházky U nás doma • kuchyně • potraviny, jednoduchá úprava • úprava stolu a stolování • materiál, nástroje a pomůcky	• Algoritmizace a programování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4 - 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- stříhá papír, provázky, listy - ohýbá drátky - navléká plody a semena rostlin, korálky - slepuje papír, přilepuje hadříky, listy, semena - lisuje listy, malé byliny - pojmenuje papír, látku, korek, špejle, provázek, listy, větvičky, šišky aj. - používá nůžky, jehlu, nit, lepidlo - plánuje a organizuje svou práci - vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje - určuje vlastnosti materiálu - dodržuje hygienu a bezpečnost - vymodeluje jednoduchý předmět z modelovací hlíny, těsta - rozlišuje vlastnosti jednotlivých materiálů - používá podložku, nůžky, nůž, drát - dodržuje hygienické zásady a bezpečnost práce - překládá, stříhá, trhá, měří, lepí, vystřihuje apod. - poznává druhy papíru, rozlišuje tvar a formát - vybírá vhodné nástroje a pomůcky – nůžky, tužka, pravítko, lepidlo aj. - uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny - odměřuje a navléká nit, tvoří uzlík - šije a sešívá předním a zadním stehem. - přišívá knoflík - rozlišuje druhy látek – bavlna, vlna, umělá vlákna - pojmenuje pomůcky a nástroje – stužky, nitě, bavlnky aj., jehla, špendlík, náprstek, křída aj. - dodržuje hygienu a bezpečnost - pojmenuje některé techniky - zdobí kraslice náročnějšími technikami - zalévá, kypří, hnojí, přesazuje pokojové rostliny - dodržuje bezpečnost při vycházkách	Práce s drobným materiálem - stříhání, ohýbání, navlékání, slepování, lisování - vlastnosti materiálu - rozlišování materiálů - základní nástroje a pomůcky - organizování a plánování práce - bezpečnost a hygiena Práce s modelovací hmotou - hnětení, válení, stlačování, dělení na části - vlastnosti materiálu - pracovní nástroje - bezpečnost a hygiena Práce s papírem a kartonem - překládání, stříhání, trhání, odměřování, nalepování - vystřihování symetrických tvarů, obkreslování tvarů podle šablony - vlastnosti papíru - druhy papíru, formy a tvary - nástroje a pomůcky - bezpečnost a hygiena Práce s textilem - odměřování, navlékání nitě, uzlík - základní typy stehů - druhy textilií - textilní materiály - nástroje a pomůcky - jednoduchý střih - organizace, plánování práce - bezpečnost a hygiena Práce montážní a demontážní - návody a předlohy stavebnic - sestavování modelů - vytváření vlastních plošných a prostorových kompozic - montáž, demontáž, údržba - materiál, vlastnosti, porovnávání - organizace, plánování - hygiena a bezpečnost Lidové zvyky, tradice a řemesla - zvyky, tradice a řemesla (video, výstavy, muzea, knihy) - techniky zpracování, ukázky tkání, batikování, zdobení kraslic, práce se slámou... Pěstitelské práce - ošetřování pokojových rostlin - pěstování plodin (hrách, fazole)	Přírodověda - Přírodniny - Povolání - Lidová tvorba - Historie - Naše rodina - Ekologie - Hygiena a bezpečnost - Dodržování hygienických návyků Český jazyk a literatura - Popis pracovního postupu - Lidová slovesnost - Vypravování Matematika - Měření, jednotky délky - Geometrické tvary - Tělesa - Vážení potravin Hudební a výtvarná výchova - Lidová tvorba, tradice - Estetická výchova

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4 - 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• udržuje pořádek a čistotu na pracovišti • bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • provádí základní úklid pracovní plochy a nádobí • připraví snídani, přesnídávku jednoduché pohoštění • prostírá rodinný stůl • dodržuje slušné chování u stolu • obsluhuje u stolu • myje si ruce před jídlem • sestavuje jednoduché modely • montuje a demontuje předměty • poznává materiály – plast, dřevo, karton, kov • pojmenuje pomůcky a nástroje – šroubovák, maticový klíč Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu</u> • <u>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii</u> • <u>volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</u> • <u>udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění</u> • <u>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</u> • <u>pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</u> • <u>udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky</u> • <u>uvede základní vybavení kuchyně</u> • <u>připraví samostatně jednoduchý pokrm</u>	• pokusy a pozorování (klíčivost, růst, rozmnožování) • vycházky. U nás doma • kuchyně • potraviny, jednoduchá úprava • úprava stolu a stolování • materiál, nástroje a pomůcky	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 4 - 5. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• <u>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</u> • <u>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy</u>		

5.9.2 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- Vyhledávat informace v různých zdrojích (učebnice, jazykové příručky, slovníky, encyklopedie, noviny a časopisy, v televizi, na internetu, ale i od příbuzných a přátel...) a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- Operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si utvářet komplexnější pohled na společenské, kulturní a přírodní jevy
- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

- Poznávat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení, naplánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Komunikativní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- Naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse (dodržovat pravidla diskuse), obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- Rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlet o nich, reagovat na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- Využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence občanské

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Respektovat přesvědčení druhých lidí, vcítit se do situace ostatních lidí
- Chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- Rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví a život člověka
- Respektovat, chránit a oceňovat tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění (návštěva výstav; vánoční besídka, projekty)

Kompetence k řešení problémů

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Vnímat nejružnější problémové situace, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- Vyhledat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat konečné řešení problému
- Samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému logické a empirické postupy
- Ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

- Kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotit

Kompetence sociální a personální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- Podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- Přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat ze zkušeností, názorů a práce druhých lidí
- Vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí a samostatný rozvoj – na základě chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, akceptovat vlastní osobnost, ovládat a řídit své jednání k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Pracovní kompetence

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- Pracovat kvalitně, účelně, hospodárně a s ohledem na společenský význam své práce, ale též z hlediska ochrany zdraví – dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci, životního prostředí a kulturních a společenských hodnot
- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjet své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Učitel žáky povede k tomu, aby dokázali:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít.
- Získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

- Využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 6. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce, důležité technologické postupy • technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla Design a konstruování • stavebnice, sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž • návod, předloha, náčrt, plán, schéma	Fyzika • Fyzikální vlastnosti látek Matematika • Převody jednotek • Slovní a konstrukční úlohy Chemie • Stavba látek Průřezová témata • OSV • VDO • MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Práce s technickými materiály • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy	Fyzika • Fyzikální vlastnosti látek Matematika • Převody jednotek • Slovní a konstrukční úlohy Chemie • Stavba látek Průřezová témata • OSV • VDO

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
• užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření • <u>získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</u> • <u>řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</u> • <u>organizuje svoji pracovní činnost</u>	• organizace práce, důležité technologické postupy • technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla Příprava pokrmů • kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu • potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku • příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole Provoz a údržba domácnosti • finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; ekonomika domácnosti; úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti • elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	• MKV

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model - ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu - provádí jednoduché operace platebního styku - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 7. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO – 8. ročník	PŘESAHY, VAZBY
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace - přihlednutím k potřebám běžného života - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	Svět práce trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání – naplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	Výchova k občanství - Člověk a společnost - Člověk jako jedinec - Stát a hospodářství - Stát a právo - Mezinárodní vztahy Výchova ke zdraví - Osobnostní a sociální rozvoj - Zdravý způsob života a péče o zdraví Zeměpis - Hospodářství ČR Průřezová témata - OSV - VDO - MKV

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Obecné zásady:

- Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- Podklady pro klasifikaci učitel získává:
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 - zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- Písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu – takové práce oznámí vyučující žákům předem (nejméně jeden týden) a ostatní vyučující informuje zápisem termínu do třídní knihy
- Na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematickosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

6.1.1 Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech

je klasifikován těmito stupni:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

6.1.1.1 V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu nepracuje příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, neumí propojit do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

6.1.1.2 Domácí úkoly

Domácí příprava žáka je nedílnou součástí výuky. Navazuje na vzdělávání ve škole. Domácí úkol je jeden ze způsobů domácí přípravy. Žák je vždy na jeho zadání a termín odevzdání prokazatelně upozorněn.

Cíl domácích úkolů:

- rozšiřování kompetence žáků
- učení se schopnosti organizovat si čas
- procvičení učiva
- motivování žáka pro nové učivo
- rozvíjení žákova smyslu pro povinnost a schopnost samostatně se učit
- provedení zpětné vazby a pochopení probíraného učiva

Hodnocení domácích úkolů

Domácí úkoly až na výjimky nejsou klasifikovány. V případě, že bude domácí úkol klasifikován, bude na to žák předem upozorněn a učitel umožní následně žákovi před klasifikací opravy případných chyb.

6.1.1.3 Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.1.2 Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami

Doporučení při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti jeho vzdělávacích možností a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých jsou patrné speciální vzdělávací potřeby a na obou stupních základní školy.
- Pedagogičtí pracovníci zvýrazňují v hodnocení a kvalifikaci složku motivační, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové hodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- Klasifikaci je vhodné doplnit o slovní hodnocení.
- Třídní učitel vhodným způsobem sdělí ostatním spolužákům podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikaci žáka.
- Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka popsané v odborné, lékařské zprávě či „Doporučení...“ ze ŠPZ. Volí takové způsoby ověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevují limity žáka (např. ústní zkoušení místo písemné práce, zkrácený rozsah písemných prací,...).
- Podle stanoveného stupně podpory využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.
- Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru „Český jazyk a literatura“ určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.1.3 Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují

jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.3.1 V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- je schopen samostatně studovat vhodné texty
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- umí a používá kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce pracuje samostatně

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myslí logicky správně
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou

Stupeň 3 (dobrý)

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s pomocí učitele
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat

Stupeň 4 (dostatečný)

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- v myšlení se vyskytují závažné chyby
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné

- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami
- má velké obtíže při práci s upraveným textem
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil
- samostatnost v myšlení neprojevuje
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty, nedovede s nimi pracovat ani s podněty učitele
- žák nepracuje pro tým
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele
- s upraveným textem nedovede pracovat
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele

6.1.3.2 Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v činnostech aktivní, převážně samostatný
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 3 (dobrý)

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 4 (dostatečný)

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní

- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé
- úkoly řeší s častými chybami
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele
- projevuje velmi malý zájem a snahu

Stupeň 5 (nedostatečný)

- v činnostech je skoro vždy pasivní
- rozvoj schopností je neuspokojivý
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje

6.1.4 Hodnocení skupinové práce

Zaměřujeme se na schopnost spolupracovat, na komunikativní dovednosti, na kladení vhodných otázek, na přínos konstruktivních myšlenek.

Skupinovou práci hodnotí učitel i žáci sami. Každý žák ve skupině je hodnocen třikrát (hodnocení od vyučujícího, hodnocení od skupiny a sebehodnocení).

- práce skupiny jako celku - hodnotíme způsob organizace ve skupině
 - rozdělení rolí ve skupině
 - míru splnění úkolu
 - zhodnocení zvoleného postupu
 - způsob a kvalitu prezentace
 - písemné a grafické zpracování
- práce jednotlivce ve skupině - skupina sama určí, kdo pracoval nejlépe
 - vyhodnotí podíl jednotlivců na konečném výsledku
- sebehodnocení žáka
 - Byla moje spolupráce pro skupinu přínosem?
 - Přišel jsem s vlastními nápady?
 - Dokázal jsem se podřídit stanoviskům týmu?
 - Jsem s prací skupiny spokojen?

Pro hodnocení se využívá orientační škála o třech stupních:

- A - pracoval aktivně
- B - pracoval
- C - nepracoval

Výkon žáka ve skupině bude zahrnut do celkové klasifikace.

6.1.5 Celkový prospěch žáka je hodnocen těmito stupni:

prospěl s vyznamenáním

- není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než chvalitebný, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,5 a jeho chování je velmi dobré

prospěl

- není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný

neprospěl

- je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí

nehodnocen

- není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů na konci prvního pololetí

6.1.6 Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou

se hodnotí těmito stupni:

- **pracoval úspěšně**
- **pracoval**

6.1.7 Komisionální přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení.

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- Z přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
- Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřipustné.

6.1.8 Opravná zkouška

Žákovi, který je na konci druhého pololetí klasifikován nejvýše ve dvou předmětech stupněm “nedostatečný”, ředitel školy umožní vykonat opravné zkoušky. Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy a třídní učitel písemně informuje o termínu zákonného zástupce. Ředitel školy jmenuje i komisi pro opravnou zkoušku. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad. Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek nejpozději do 15. září; do té doby navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dni skládat nejvýše jednu opravnou zkoušku. Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

6.1.9 Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- Který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- Který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- Který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

6.1.10 Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního ročníku, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.1.11 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáka, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu, žákovské knížky (el. žákovské knížky) a dbá o jejich úplnost. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavěch apod.) vyučující respektuje známky žáka, které sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením v psychologických vyšetřeních, která mají vztah k hodnocení a klasifikaci žáka.

6.1.12 Hodnocení klasifikace chování

A. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání pedagogickou radou. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

B. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

6.1.12.1 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřního řádu školy, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Narušuje výchovně vzdělávací činnost školy.

Vyvolává konflikty a na opakované upozornění nereaguje. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Má konflikty se spolužáky i učiteli. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena bezpečnost nebo zdraví jiných osob. Nereaguje na opakované upozornění.

6.1.12.2 Výchovná opatření:

Pochvala ředitele školy

Uděljuje ředitel školy na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické nebo fyzické osoby po projednání v pedagogické radě. Pochvalu nebo jiné ocenění uděljuje za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Pochvala třídního učitele

Uděljuje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících po projednání s ředitelem školy. Pochvalu uděljuje za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Písemná pochvala se uděljuje formou zápisu do žákovské knížky, na zvláštním formuláři školy, výjimečně v doložce na vysvědčení.

Napomenutí třídního učitele

Udělí třídní učitel za opakované drobnější přestupky proti školnímu řádu

Důtka třídního učitele

Udělí třídní učitel za závažnější kázeňský přestupek. Udělení oznamuje tř. učitel řediteli školy.

Důtka ředitele školy

Udělí ředitel školy za závažné nebo opakující se kázeňské přestupky po projednání v pedagogické radě.

Ředitel nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření písemně prokazatelným způsobem zástupci žáka. Opatření se zaznamenává do katalogového listu žáka.

Za jeden přestupek se uděljuje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně. Udělení přísnějšího opatření není podmíněno udělením předcházejícího mírnějšího opatření.

6.1.13 Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát

prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.1.14 Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon) a novela vyhlášky č. 225/2009 Sb., kterou se mění vyhláška vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

6.2.1 Oblasti autoevaluace

- Materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- Výsledky vzdělávání
- Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

6.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Zjistit oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

6.2.3 Nástroje autoevaluace

- Rozbor dokumentace školy
- Rozhovory s učiteli, rodiči
- Dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- Srovnávací prověrky, dovednostní testy
- Hospitace

6.2.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností

- Hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- Sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (konec škol. roku)
- Projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září)
- Projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě předložit hodnocení k projednání v pedagogické radě je novou právní úpravou stanovena až na počátek školního roku, který následuje po uplynutí tříletého hodnotícího období od zpracování posledního hodnocení za minulý školní rok (do konce září v němž má hodnocení proběhnout).
- Mapa školy – Scio (dle potřeby)
- Srovnávací prověrky (průběžně celý škol. rok)
- Dotazníky na klima školy (1x za 3 roky)
- Průběžně: rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady